

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ ЗА ПЕРИОДА 2014- 2020 Г.

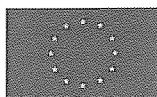

юни, 2014 г.

БКО ЕООД

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

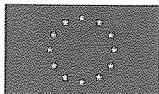

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Съдържание

<i>Таблици</i>	5
<i>Графики</i>	5
<i>Карти</i>	6
Въведение.....	8
I. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ	13
1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА	13
1.1. Местоположение, граници и място в административно-териториалната и регионална структура.....	13
1.2. Релеф и геологически строеж	14
1.3. Полезни изкопаеми.....	15
1.4. Климат	16
1.5. Води	17
1.5.1. Повърхностни води	17
1.5.2. Подземни води.....	20
1.6. Почви	22
1.7. Растителен и животински свят	24
2. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА	28
2.1. Обща характеристика на икономиката на община.....	28
2.2. Анализ на икономическото развитие по сектори	32
2.2.1. Селско стопанство.....	32
2.2.2. Растениевъдство	33
2.2.3. Животновъдство	34
2.2.4. Промишленост	34
2.2.5. Туризъм	35
3. Развитие на социалната сфера и човешки ресурс	38
3.1. Демографска характеристика на населението	38
3.1.1. Брой и гъстота на населението;.....	38

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

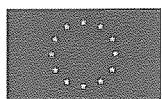
ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

3.1.2. Полова структура	41
3.1.3. Възрастова структура.....	42
3.1.4. Трудоспособен контингент	43
3.1.5. Етническа структура	45
3.1.6. Образователна структура.....	46
3.1.7. Възпроизводствен процес.....	47
3.1.8. Механично движение на населението;.....	50
3.2. Заетост и безработица	53
3.3. Здравеопазване.....	56
3.4. Образование	58
3.5. Култура	64
3.6. Социални дейности	66
3.7. Спорт.....	69
4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА	71
4.1. Транспортна инфраструктура.....	71
4.2 Водоснабдителна мрежа за питейно-битово водоснабдяване и мрежи за отпадни води	71
4.2.1. Мрежи и системи за отпадни води	74
4.3 Електроснабдяване	76
4.3. Комуникационни мрежи, далекосъобщения и пощи	76
5. СЕЛИЩНАТА МРЕЖА И МОДЕЛИ НА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА ...	77
5.1. Териториално-урбанистична структура	77
5.1.1. Йерархична система от населени места	77
5.1.2. Урбанизация и модели на устройство на територията	79
6. Жилищна осигуреност	83
6.1. Количество на жилищния фонд.....	83
6.2. Конструкция на жилищен фонд	84

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

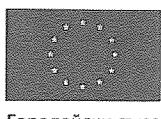
ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6.3.	Етажност и стайност	84
7.	ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ.....	86
7.1.	Качество на атмосферния въздух.....	86
7.2.	Води	87
7.3.	Отделени отпадъци.....	92
7.3.1.	Незаконни сметища – местонахождение и площи	93
7.4.	Почви	93
7.5.	Шум.....	95
7.6.	Радиационен контрол	96
8.	АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ	99
9.	SWOT анализ.....	100
II.	Стратегическа рамка за развитие на община Криводол през периода 2014-2020г.	
	106	
1.	Визия за развитие	108
2.	Стратегически цели и приоритети.....	109
III.	Индикативна финансова таблица, обобщаваща необходимите ресурси за реализация на плана	114
IV.	Индикатори за наблюдение и оценка на общинския план за развитие.....	116
V.	Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана	120
VI.	Необходими действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност	123
VII.	Мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени.....	125
VIII.	Програма за реализация	128

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Таблици

Таблица 1. Средства за подслон, 2012г, източник: НСИ;

Таблица 2. Население на община Криводол (1934 -2011 г.);

Таблица 3. Текуща демографска характеристика (2001 – 2012 г.);

Таблица 4. Полова структура на населението 2012г. (%);

Таблица 5 . Възрастови съотношения през 2012 г. – общо за страната, област Враца и община Криводол;

Таблица 6. Население под, в и над трудоспособна възраст 2011г. (%);

Таблица 7. Етническа структура на населението 2011г (%) ;

Таблица 8. Население по степен на завършило образование 2011г. (%);

Таблица 9. Естествено движение на населението на община Криводол(2010 – 2012 г.);

Таблица 10. Механичен прираст на населението (2010-2013 г.);

Таблица 11. Лечебни и здравни заведения, медицински кадри, детски ясли и деца в детските ясли, община Криводол, източник: НСИ;

Таблица 12. Детски градини в община Криводол, източник: НСИ;

Таблица 13. Учебни институции в община Криводол, източник: НСИ;

Таблица 14. Преподаватели по видове учебни институции в община Криводол, източник: НСИ;

Таблица 15. Учащи и учебни институции в община Криводол, източник: НСИ;

Таблица 16. Жилищни сгради по период на построяване, източник: НСИ;

Графики

Фиг.1. Хидрографска схема на р. Огоста;

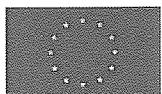
Фиг.2.Месечно разпределение на речния отток;

Фиг.3. Брутен вътрешен продукт в област Враца, Източник: НСИ;

Фиг.4. Брутна добавена стойност в област Враца, Източник: НСИ;

Фиг. 5. БДС по икономически сектори – 2007г.;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Фиг. 6. БДС по икономически сектори – 2010 г.;

*Фиг.7. Относителен дял на населението в област Враца, по общини (измерено в %),
източник: НСИ;*

*Фигура 8. Население под, в и над трудоспособна възраст в общините на област Враца
2012г. (%), източник: НСИ;*

*Фигура 9. Полово-възрастова пирамида на населението на община Криводол 2011г. ,
източник: НСИ;*

*Фигура 10.Структура на населението на 15 и повече навършени години по икономическа
активност и общини, 2011 г., източник: НСИ;*

*Фигура 11. Структура на икономически неактивните лица на възраст 15 и повече
навършени години по общини в област Враца 2012 г., източник: НСИ;*

*Фигура 12. Кофициент на заетост и безработица и относителен дял на икономически
неактивните лица по общини, в област Враца 2012 г., източник: НСИ;*

Фигура 13. Водоснабдителните системи и селищата, които се водоснабдяват от тях;

*Фиг. 14: Обитавани жилища по наличие на канализация и местонамиране, източник:
НСИ*

*Фиг. 15: Обитавани жилища по източник на водоснабдяване и местонамиране,
източник: НСИ*

*Фиг. 16: Осигуреност на обитаваните жилища с кабелна телевизия, сателитна антена,
компютър и достъп до интернет, източник: НСИ*

Карти

Карта 1. Релеф на община Криводол; .

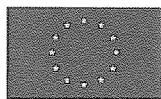
Карта 2. Водоносни хоризонти в общината Криводол;

Карта 3. Почвени типове в община Криводол;

Карта 4. Растителност на община Криводол;

*Карта 5. Естествен прираст на населението в общините на област Враца, 2012г.; ,
източник: НСИ;*

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

*Карта 6. Механичен прираст на населението в общините на област Враца, 2012г.; ,
източник: НСИ;*

Карта 7. Осигуреност с лекари на населението в общините на област Враца;

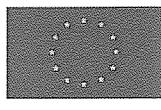
*Карта 8. Среден брой деца в детските градини на един учител, област Враца
(2012/2013), източник: НСИ;*

Карта 9. Водоснабдителни системи в община Криводол;

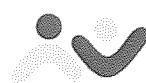
*Карта 10. Йерархична система от градове-центрове, Национална стратегия за
регионално развитие на Република България;*

Карта 11. Полюси и оси на развитие, Национална Стратегия за регионално развитие;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Въведение

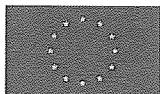
Общинският план за развитие 2014 - 2020г. на Община Криводол е стратегически документ, който определя целите и приоритетите за устойчиво интегрирано социално – икономическо развитие. Разработва се в съответствие с предвижданията на Областната стратегия за развитие на област Враца и Регионалния план за развитие на Северозападен район. Пространственият обхват на общинския план за развитие включва град Криводол и прилежащите му четиринадесет села. Общинският план е със средносрочно действие. Времевата рамка за неговото изпълнение е седем години, което съвпада със следващия програмен период на Европейския съюз от 2014 до 2020 година. Общинският план за развитие е отражение на принципите и подходите на европейската политика за регионално развитие, като съчетава в себе си мерки и дейности в различни сектор. В него са разгледани спецификата и потенциала на общината, също така и стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие.

Цел и насоки на Общинския план за развитие

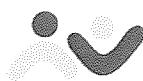
Основният инструмент за развитие и управление на община Криводол през следващия планов период от седем години се явява общинският план за развитие. Общината цели да постигне напредък в управлението и планирането с разработването и приемането на този документ. Основната цел на Общинския план за развитие е да предложи обща рамка и методика от конкретни действия за устойчиво развитие на местно ниво. За успешното постигане на устойчивото и интегрирано развитие са ключови взетите решения, общата рамка и последователността от действията.

Стратегическите цели на тази политика са насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните неравновесия и подобряване на жизнения стандарт. Освен по отношение хармонизацията на целите и приоритетите в

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

контекста на регионалната политика на ЕС, съответствие е необходимо да се търси и по отношение на методите за управление, наблюдение и оценка в процеса на разработване и изпълнение на общинския план за развитие. Така например, биха могли да се използват утвърдените в европейската практика инструменти за определяне на физически и финансови индикатори за отчитане на постигнатите резултати и въздействие от прилагането на мерките и проектите в рамките на общинския план за развитие. Формите за предоставяне на информация и публичност, относно приемането и изпълнението на плана, както и за работа с партньорите в областта на интегрираното устойчиво местно развитие, също така биха могли да се използват ефективно.

Законодателна рамка

Общинският план за развитие на Община Криводол е в съответствие със Закона за регионалното развитие (ЗРР) и Правилника за неговото прилагане (ППЗРР). Съгласно Чл. 13. (1) от ЗРР Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината в съответствие с Областната стратегия за развитие на Враца. Съдържанието на плана е съобразено с изискванията на Чл. 13. (2) на ЗРР и тези на Методическите указания на МРРБ за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012 - 2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014 - 2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020) и Общински планове за развитие (2014 - 2020).

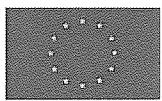
Стратегическа рамка

Действащото законодателство въвежда задължителното изискване за съгласуваността на основните стратегически документи на европейско, национално и областно ниво.

Стратегия Европа 2020

Десетгодишната стратегия за растеж на Европейския съюз – „Европа 2020“, цели да се отстранят недостатъците на нашия модел на растеж и да се създадат условия за

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

различен тип растеж. Има определени пет основни цели за този растеж, които трябват да се постигнат до края на десетилетието:

- Трудова заетост;
- Научноизследователска и развойна дейност;
- Изменение на климата и устойчивост на енергетиката;
- Образование;
- Борба с бедността и социалното изключване;

Стратегията включва и седем водещи инициативи, предоставящи рамка, която да подкрепя приоритетите на „Европа 2020“:

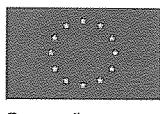
- Програма в областта на цифровите технологии за Европа;
- Съюз за инновации;
- Младежта в движение;
- Европа за ефективно използване на ресурсите;
- Индустриска политика за ерата на глобализацията;
- Програма за нови умения и работни места;
- Европейска платформа срещу бедността.
-

Националната програма за развитие: България 2020

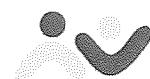
Националната програма за развитие: България 2020 (НПР БГ2020) е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. Визията, целите и приоритетите на НПР БГ2020 са дефинирани на базата на изготвен за целта социално-икономически анализ, както и на получените становища в рамките на публичните дискусии на всеки един етап от изработването на документа.

НПРБ 2020 има три водещи цели, с които да постигне необходимата обвързаност между приоритетите, за осигурено системно и комплексно въздействие върху проблемните области.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване;
- Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението;
- Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

Национална концепция за пространствено развитие

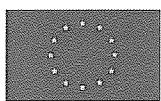
Това е документ за устройство на територията през последните три десетилетия, който обхваща цялата страна и се разработва в условията на възстановена собственост върху земята и горите във всичките ѝ форми, увеличен брой участници в процеса на планиране и управление на територията, един по-демократичен процес за вземане на решения и членство на страната в Европейския съюз.

Основна цел на Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 е „Пространствено координиране на процесите, протичащи в националната територия чрез създаване на пространствено - устройствена основа и регулатор за осъществяване не само на регионалното, но и на отделните социално-икономически секторни планирания на национално ниво в контекста на общоевропейското пространствено развитие, за постигане на комплексно, интегрирано планиране“.

Областна стратегия за развитие на област Враца

Стратегията определя средносрочните цели и приоритети за развитие на област Враца и е в съответствие с Националната стратегия за развитие, Регионалния план за развитие на Северозападния район за планиране и др. При нейното разработване са взети в предвид целите, приоритетите и финансовите условия на политиката за сближаване на

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

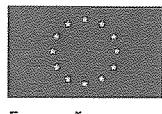
ОПАК. Експерти в действие

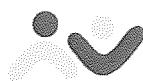
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Европейския съюз през периода 2014-2020г., както и предвижданията на оперативните програми. Стратегията на област Враца е тясно свързана и с Общинските планове за развитие, за които тя е основен ориентир, източник на идеи и стратегически документ за разработване на цели и приоритети.

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

I. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНТА

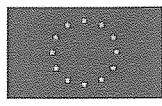
1.1. Местоположение, граници и място в административно-териториалната и регионална структура

Община Криводол се намира в Северозападна България. Разположена е в ниските части на Предбалкана, като малка част от нея обхваща Дунавската равнина. Общината принадлежи към Северозападния район за планиране и е част от Врачанска област. Община Криводол е най-западната община в границите на област Враца. Площта на общината е 326,9 кв. км., заема 8,3 % от площта на областта и 3,1 % от територията на Северозападния район за планиране.

Западната и северозападната граница на общината са съответно с област Монтана и община Бойчиновци. Най-северните части на община Криводол достигат общините Борован и Хайредин. На изток общината достига община Враца, а югозападните части имат малки контактни зони с общините Вършец и Берковица. Община Криводол отстои на 60 км от държавната граница с Република Сърбия и на 50 км от границата с Република Румъния.

В селищната мрежа на община Криводол се включват 15 населени места, от които само един град (Криводол) и 14 села: Баурене, Ботуня, Галатин, Главаци, Големо Бабино, Градешница, Добруша, Краводер, Лесура, Осен, Пудрия, Ракево, Уровене, Фурен.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

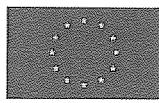
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.2. Релеф и геологически строеж

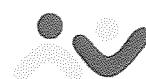
Релефът на общината е разнообразен, като преобладаващ е хълмистият и нископланински, което е предпоставка за развитие на интензивно аграрно стопанство. Преобладават земеделските територии с малки наклони и не възпрепятстват развитието на транспортната инфраструктура, селищната мрежа и изграждането на напоителни системи. Основно релефът на общината е представен от морфоструктурата на Балканите, а най-северните части – от Мизийската плоча. Ясната граница между двете морфоструктури е прокарана от с. Владимирово и с. Лесура, където са разкрити маастрихтските варовици изпод миоценската покривка. Тази ивица се нарича Лютенска хорст (антиклинала). Основната структура, която се включва в релефа на територията на община Криводол е Мраморенската антиклинала, която изгражда източната част на Белоградчишкия антиклизорий.

Карта 1. Релеф на община Криводол;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

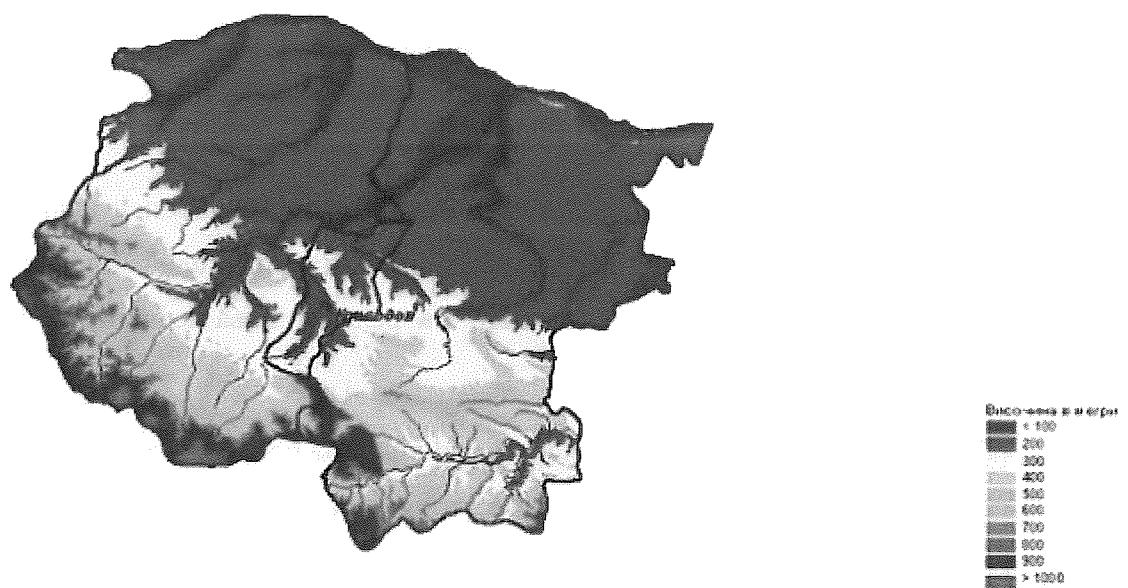

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Релеф на Община Криводол

Тя се простира на юг от северната ивица на Предбалкана и на изток от р. Ботуя, северно от Милин камък и през Каменополското възвишение достига до долината на р. Искър. По протежението ѝ са разкрити кредни, палеогенски и неогенски седименти. Ядрото е формирано през долната креда, а мантията през палеогена. На запад от р. Ботуя е развита Салашката синклинала (Белимелско-Ботунски участък). Геологкият строеж предопределя формирането на всички основни типове подземни води – пукнатинни, карстови и порови.

1.3. Полезни изкопаеми

Палеографското развитие предопределя вида и разпределението на полезните изкопаеми. По-значителни промишлени запаси има на мергелни глини в землищата на Криводол, Галатин и Уровене. Тези запаси могат да се използват за развитие на

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

керамичната промишленост. С промишлени запаси са карierите от строителен камък край с. Ботуния. Има условия за добив на инертни материали (чакъли и пясъци) по поречията на реките Ботуния и Лева. Това представлява ресурс за развитието на локален пазар за строителни материали. Необходимо е дейностите, свързани с добива на инертни материали да бъде нормативно установлен и координиран.

1.4. Климат

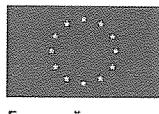
Община Криводол попада под влиянието на умереноконтиненталния климат в България. Характерните черти на този тип климат са от части модифицирани в южните територии на общината, заради влиянието на релефа. Това влияние е изразено в увеличената облачност и валежи.

Средната годишна температура на територията на общината е около 11.0 °C (10.5 – 11.0°C). Средната януарска температура е отрицателна и е около -/-2.0°C/, а средната юлска е около 23°C.

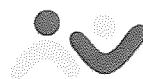
Годишната сума на валежите за община Криводол е в диапазона 600 – 800 мм. Количество на валежите нараства в посока Главната Старопланинска верига, като най-високи са стойностите за южните части на общината, а най-ниски за северните такива. Вътрешногодишното разпределение на валежите има белезите на типичния умереноконтинентален валежен режим. Максимумът на валежите е през месеците май – юни, а минимумът – през февруари. Снежната покривка се задържа в периода декември – март, като нейната устойчивост е значително по-продължителна в южните територии. Общият брой на дни със снежна покривка е между 40 - 50 дни, с максимална средна десетдневна височина през второ и трето десетдневие на м. януари – 10 см.

Преобладаващи за територията на община Криводол са ветровете от север, северозапад и североизток. Средната годишна скорост на вятъра се колебае между 1.4 и 1.8 м/сек. Скоростта на ветровете се увеличава на юг, в посока Стара планина, като в месеците февруари и март достига до 2м/сек. Характерни за района (около 6 денонощия

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

годишно) са силните ветрове, със скорост над 15 м/сек. С най-голяма честота са силните ветрове от север – северозапад.

Мъглите са характерно явление за студеното полугодие (октомври – март), като средният им годишен брой е между 15 и 37. Месеците с най-много мъгливи дни са ноември и декември (около 7-8 дни), което влияе неблагоприятно и влошава качеството на атмосферния въздух.

1.5. Води

Водните ресурси на територията на общината са сравнително недостатъчни и ограничени. Основни водоизточници са речните системи на р. Ботуня и р. Лева. Водите им са относително чисти, но имат непостоянен режим на оттока. Реките имат потенциал за изграждането на каскада от малки ВЕЦ на река Ботуня.

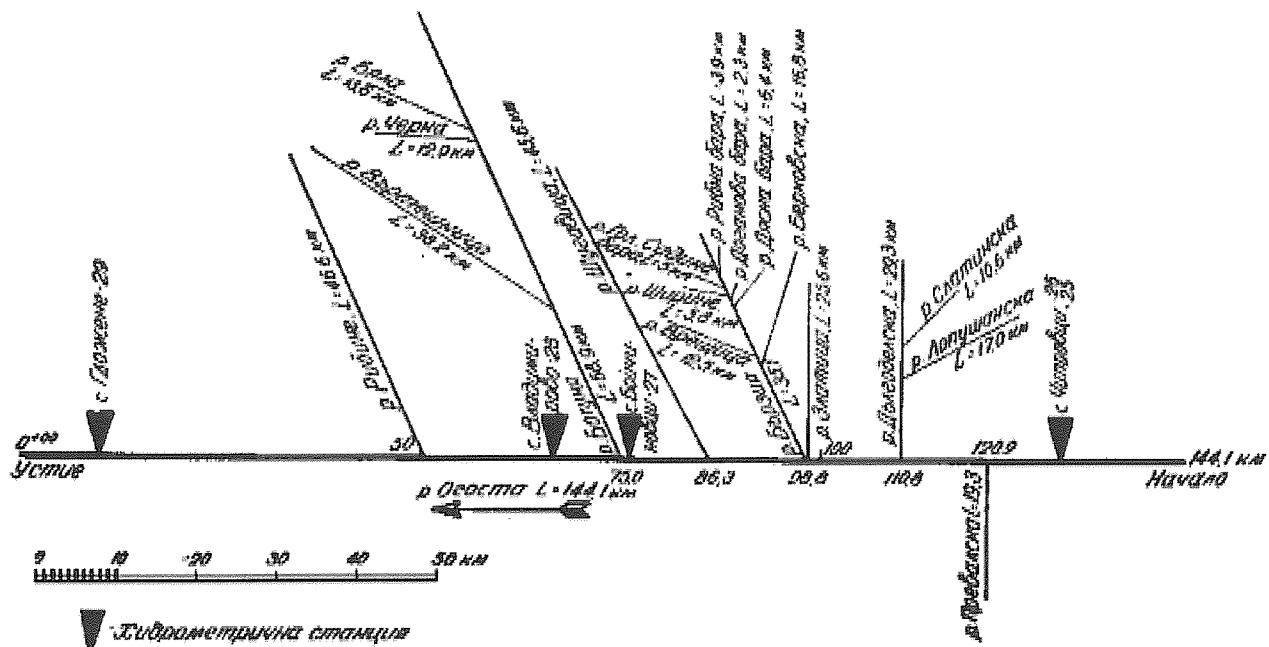
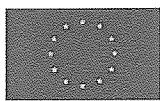
С най-голямо значение за територията на общината са подземните води в широките речни тераси. Важно значение имат и карстовите води в южната част на общината – извор Мътница.

1.5.1. Повърхностни води

През територията на общината протича р. Ботуня и р. Рибяне, десни притоци на р. Огоста. Главен приток на р. Ботуня е р. Лева (Въртешница).

Фиг.1. Хидрографска схема на р. Огоста;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

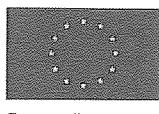

Водните ресурси на общината са ограничени, като сумарно количеството им се оценява на около 220.10^6 м³. Река Ботуния и нейните притоци притежават определен хидроенергиен потенциал. По-важно значение за задоволяване нуждите от вода в общината имат подземните води в терасата на р. Ботуния и нейните притоци и карстовите води в южната част на общината.

Качествените характеристики на подземните води ги определят като годни за директно промишлено използване, комунално-битово и селскостопанско водоснабдяване, включително напояване. За целта на питейното водоснабдяване водите трябва да бъдат надлежно изследвани и според конкретните условия - подобрявани.

Средно многогодишното водно количество на р. Ботуния (устие) е незначително - 3.2 м³/сек. То варира от 1.01 м³/сек при много суха година (95% обезпеченост) до 8.6 м³/сек през многоводна година (25% обезпеченост).

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Годишният отточен обем на реките, които протичат през общината, се формира преобладаващо от повърхностно оттичащите се води от дъжд и снеготопене. Съотношението между повърхностно и подземно подхранване е съответно 70 : 30.

Валежният режим е предпоставка за умереноконтинентален тип отточен режим, за който е характерно по-продължителното пролетно-лятно пълноводие и неустойчиво лятно-есенно маловодие. Периодът с повишена водност започва от началото на м. март и завършва през м. юни.

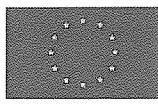
Маловодната отточна фаза е с период – юли (август) – октомври (ноември), като често е прекъсвана от краткотрайни и с много висок връх вълни. Най-значителни водни обеми преминават през м. март (17.87% от годишния отток), а най-малки водни обеми преминават през м. август (1.12% от годишния отток).

Фиг.2.Месечно разпределение на речния отток;

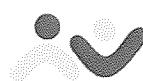

Отточният обем е най-голям през пролетния хидрологичен сезон. За времето от март до юни преминават около 63% от сумарния годишен отток, докато през летния хидрологичен сезон отточният обем е незначителен - 25% от сумарния годишен обем.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.5.2. Подземни води

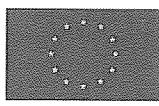
Подземните води са от определящо значение за общината и се явяват един от основните водни ресурси. Тектонските, литолого-стратиграфските и хидродинамичните условия в общината са били предпоставка за формирането на подземни водоносни системи с различно ниво на организация, пространствено-геологична позиция, граници и режим, със специфична структура и свойства.

Според хидрогеологкото райониране (Антонов и др., 1964), територията на община Криводол попада в Мизийски хидрогеологки регион (подобласт Ломска депресия - Белослатински район), Балканския регион, (в областта на Предбалкана – Михайловградски и Градешнишко – Владимировски хидрогеологки район). Подземните води на територията на общината са порови и карстови.

Алувиалните отложения, изграждащи терасата на р. Ботуня и нейните притоци, са изградени от два пласта, от които водоносен е долният песъкливо – чакълест пласт.

Карта 2. Водоносни хоризонти в общината Криводол;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

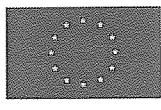
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Водонасни хоризонти в община Криводол

Карстовите извори при с. Лесура (8 дмз/сек) и с. Фурен (4.3 дмз/сек) са с голям дебит. Карстовата вода се подхранва от валежните води и е с малка минерализация (под 0.9 г/дм³, водата е хидрокарбонатно-калциева, хидрокарбонатно-калциева – магнезиева, и е с голяма твърдост – 7 – 10.8 мг/екв). Значителният карстов извор при с. Главаци (“Кладенеца в селото”) е с дебит 0.8 – 1.5 л/сек. Карстовата вода се подхранва изключително от валежите и от временно формирани повърхностни потоци. Ето защо тя е особено застрашена от замърсяване. Карстовата вода е с обща минерализация под 0.5 г/дм³, по химичен състав е хидрокарбонатно-калциева до хидрокарбонатно – калциева –магнезиева и има средна твърдост (3.4 – 5.2 мг/екв.).

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

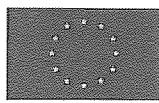

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.6. *Почви*

По схемата на FAO (1988 и 1990 г.), територията на община Криводол попада в Карпатско – Дунавската почвена област и по-точно в пределите на Долнодунавската почвена подобласт, Западна Предбалканска провинция. Разпространени са лесивираните почви (сиви горски) - обикновени, а така също и планосолите (преовлажнени почви). Сивите горски почви се отличават с ниско плодородие (до 2% хумус) и със значителна глинеста фракция. Покрай реките са разпространени наносни (алувиално-ливадни почви) почви. В землищата на селата Фурен и Лесура са разпространени карбонатни черноземи.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Эксперти в действие

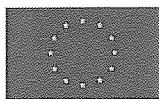
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Карта 3. Почвени типове в община Криводол;

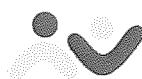
Почвени типове в община Криводол

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Почвени типове на територията на община Криводол

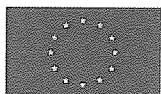
код	описание
5	Иалужени черноземи
14	Тъмносиви горски
15	сиви горски
16	Сиви*
18	Светлосиви* горски (псевдоподзолисти) повърхностно оглеени
28	Ливадни черноземи
31	Алувиални и алувиално-ливадни
32	Делувиални и делувиално-ливадни
40	Ерозирани излужени черноземи
42	Ерозирани сиви* горски
50	Сиви* горски
64	Кафяви горски с рендзини
67	Рендзини (хумусно-карбонатни)

Основен проблем за опазването им е ерозията. По отношение на пригодността им за земеделие, те се оценяват със среден до лош бонитет. За подобряване на тяхното плодородие е необходимо прилагането на противоерозионни мероприятия и варуване. Подходящи са за отглеждане на зърнени и фуражни култури.

1.7. Растителен и животински свят

На територията на общината преобладават селскостопански площи, разположени на мястото на смесени гори от цер (*Quercus cerris L*) и благун (*Q. frainetto Ten.*). Днес те са останали в незначителни територии около гр. Криводол и с. Фурен.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

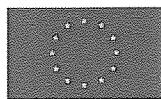
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Карта 4. Растителност на община Криводол;

Смесени гори от цер, благун и келяв габър преобладават в землището на с. Ботуния. Те заемат площи, които се характеризират с по-плитки и по-каменливи почви. При тези условия келявият габър участва почти равностойно в изграждането на дървесния етаж или образува свой подетаж. Тези гори са под влиянието на интензивна експлоатация, а последвалата ерозия на почвата води до увеличаване на деградационните процеси на гората, което от своя страна благоприятства развитието на келявия габър.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ЕСФ

България

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

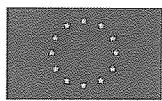
Незначителна площ в землището на с. Краводер заемат смесени гори от мизийски бук, келяв габър, обикновен габър. Гори и храсталаци от келяв габър (*Caprineta orientalis*) са разпространени северно от с. Галатин и източно от с. Баурене. Те са резултат от деградацията на коренните гори и най-често от силно ерозиране на почвите и дори до разкриване на основната скала. Горите и храсталациите са силно разредени. Представени са предимно от малки горички или групи, а останалото пространство е заето от храсталаци на други видове или пък от тревна покривка, изградена предимно от ксерофитни тревни видове.

Мезоксеротермна тревна растителност с преобладаване на луковична ливадина, пасищен райграс, троскот, на места белизма и по-рядко садина се среща основно по селските мери на селата Ракево, Добруша, Лесура, източно от Градешница и северно от Пудрия. Мезофитни тревни формации (ливади), изградени от броеничеста ливадина и ливадна власатка.

Агроресурсният потенциал на общината се явява основна предпоставка за развитие на интензивно земеделие – зърнопроизводство, технически култури, зеленчукопроизводство, лозарство и овоцарство. Наличието на естествени пасища и ливади създава условия за развитие на животновъдството – овцевъдство и говедовъдство.

Животинският свят е типичен за средноевропейската фаунистична зона и е представен от лисица, язовец, дива свиня, сърни, зайци, белки и чакали.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи

1. Характерът на релефа е предпоставка за развитие на аграрно стопанство.
2. Значителните промишлени запаси от мергелни глини на територията на общината могат да бъдат използвани за развитие на керамичната промишленост.
3. Честото проявление на мъгли през студеното полугодие влошава качеството на атмосферния въздух.
4. Водните ресурси на територията на община Криводол са недостатъчни, като с най-голямо значение се отклояват подземните води.
5. Ерозията на почвите възпрепятства развитието на много земеделски култури.
6. Наличието на естествени пасища и ливади е условия за развитие на овцевъдството и говедовъдството.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

2.1. *Обща характеристика на икономиката на община*

Развитието на стопанската структура в община Криводол е резултат от комплекс от фактори. От първостепенно значение са природните условия, характерът на селищната мрежа, изградената инфраструктура и поддръжката ѝ. Важно условие са също така културните традиции на територията на общината.

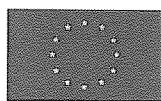
През последните години в общината е стартиран и реализиран процес на преустройство на стопанските сектори. Целта е да се повиши икономическата активност, създаването на по-добри условия за стартиране на нови бизнеси и задържане на населението в трудоспособна възраст.

Стопанската специализация на общината има изразен промишлено-агарен профил. Определящите фактори са наследените производствени традиции в някои от отраслите на промишлеността, значителната площ на обработваемата земя, благоприятните агро-климатични условия.

Макроикономическата обстановка, в която се развива община Криводол се определя до голяма степен от световната икономическа криза, която се отрази на всички икономически показатели и повлия върху цялостното състояние на българската икономика.

По отношение на Брутния вътрешен продукт на област Враца, след 2007 година се наблюдава тенденция на постепенно нарастване.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

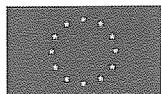
Фиг.3. Брутен вътрешен продукт в област Враца, Източник: НСИ;

Брутната добавена стойност за област Враца бележи ръст в периода 2007-2012г.

Фиг.4. Брутна добавена стойност в област Враца, Източник: НСИ;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

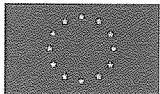
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Тенденциите на нарастване на БВП отговарят на тези на нарастване на БДС за областта. Разпределението на БДС по сектори разкрива икономическия профил на областта, като секторът на индустрията се оказва структуроопределящ. Непосредствено след него, с определящо значение се явяват услугите. Селското стопанство има много малък принос. През изследвания период процентните стойности на трите сектора остават стабилни и с незначителни промени.

Фиг. 5. БДС по икономически сектори – 2007г.;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

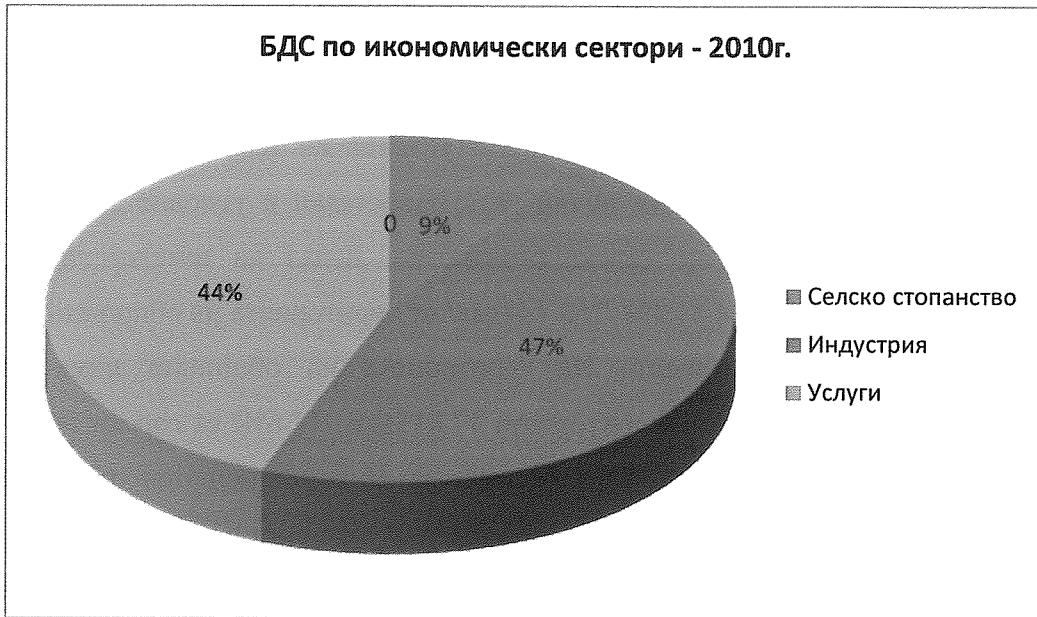

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

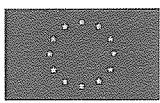
Фиг. 6. БДС по икономически сектори – 2010 г.,

Фиг. 7. БДС по икономически сектори – 2012 г., Източник: НСИ;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2.2. Анализ на икономическото развитие по сектори

2.2.1. Селско стопанство

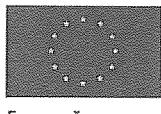
В този сектор се включват селско, ловно и горско стопанство, рибно стопанство и добивна промишленост. Агро-климатичните условия на територията на общината, както и наличието на плодородни почви са предпоставка и условие за развитие на високоефективно и екологично селско стопанство. Делът на земеделските земи в баланса на територията заема 81,4% /266 144дка/ от територията на общината, от които 85% /225 583дка./ обработвани. На територията на общината няма поливни земеделски площи. В баланса на територията 37 815дка. /11.6%/ са горски територии и 1 315дка. /0,4%/ за добив на полезни изкопаеми. Нетните приходи от продажби в сектора са ниски, което е доказателство за значителни слабости в развитието му.

Основният вид земеделски структури са натуралните земеделски стопанства, чиято продукция е само частично ориентирана към пазара и не отговаря на качествените стандарти на ЕС в тази област.

Броят на фирмите, регистрирани като земеделски производители бележи ръст през последните години, което е добър индикатор за последващото развитие на аграрното стопанство. Увеличаващият се брой на производители извън кооперациите създава условия за развитие на интензивно земеделие на по-малки площи. Формират се т.н. „семеен тип ферми”, където преимуществено се отглеждат високо продуктивни растителни и животински видове.

Намаленият брой на кооперациите е следствие на фалити, обединения, закривания и др. Нестабилността в развитието на сектора в национален мащаб: ниските изкупни цени на продукцията, липсата на условия за съхранение на зърното, високите разходи за производство, неразвитият борсов пазар за земеделски стоки, неравномерно разпределение на печалба в звената на аграрно-промишлените търговски вериги, дъмпингов или незаконен внос на земеделски стоки от съседни страни на националния пазар, фалити в резултат на слабо управление и неспособност да се използват

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

съвременни финансови инструменти за управление и планиране и др. са факторите, които са довели до намаления брой на кооперациите.

От друга страна, намаляване броя на кооперациите спомага уедряване формата на земеделските стопанства (комасация), което е средство за повишаване на ефективността при управлението на фирмите в сектора. Допринася за рентабилното използване на едрогабаритна техника, повишаване на кредитния рейтинг на земеделските производители. Увеличава добивите при употреба на препарати и хибридни семена и др.

Частната собственост доминира в структурата на стопанисваната земя. Общинската и държавна земя на територията на общината имат значителен дял, което е предпоставка за използването на общинските земи като средство за стимулиране на икономическата активност.

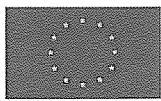
2.2.2. Растениевъдство

На територията на общината се отглеждат всички земеделски култури, които са характерни за нашата страна.

Тази структура благоприятства бъдещото развитие на растениевъдството. Може да се определи, че отделните категории стопанисвана земя са добре балансираны. Значителният дял ниви е обоснован от отличните условия за зърнопроизводство и технически култури, както и на площите с трайни насаждения, където се съдържа значителен потенциал за развитие. В структурата на растениевъдството най-голям дял заемат зърнените и техническите култури.

На трайните насаждения в общината се пада малка площ обработваема земя. Около 10% от стопанисваната земя е заета от лозови масиви и овошни градини. Средният добив на грозде е около 200 кг/дка и е близък до средния за страната 264.8 кг/дка. Потенциалът за развитие на овошарството в хълмистите райони е напълно усвоен, но производството е недостатъчно. Овошните видове са основно представени от ябълки, сливи и череши.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2.2.3. Животновъдство

Общата тенденция за намаляване на селскостопанските животни продължава на територията на общината. Подотрасът е развит основно заради богата фуражна база в общината. Племенните стада от преди началото на реформата в аграрния сектор не съществуват.

Най-силно развито е разпокъсаното отглеждане на животни в натуралните частни стопанства. В последните години се създават по-едри и организирани ферми. Използват се съвременни методи и предимно се отглеждат свине и крави. Регистриран е увеличен интерес към отглеждането на пчелни семейства, птици, зайци и свине. При отглеждането на тези животни има възможност за пълно автоматизиране на процеса, което допълнително ще увеличи производителността. Изграждането на ферми от „семеен тип” ще има висок икономически ефект върху подотрасъла и ще стимулира заетостта в общината.

2.2.4. Промишленост

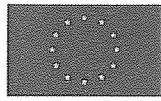
Вторичният стопански сектор включва секторите на преработващата промишленост, производството, строителството.

Следствие на общата тенденция за страната и приватизацията на значителна част от промишлените предприятия в общината, броят на заетите в сектора намалява. Основна част от новата управленска политика в сектора е повишаване конкурентоспособността на производствата, по-ефективно управление на разходите за работните заплати.

Промишлената структура е формирана от предприятия за дървопреработване, преработка и производство на храни /млекопреработване, мелничарство и рафиниране на слънчогледово олио/, строителство.

На територията на общината са регистрирани повече от 600 фирми. Преобладават търговските фирми. Регистрирани с 269 земеделски производители, 6 земеделски

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

кооперации, 24 арендатора, 4 мандри, 2 маслобойни, 4 мелници, 1 зайце- и птицекланица, 1 зърнобаза на ДР.

По-значителни възможности за бъдещо икономическо развитие има предприятието „Т-Криводол“ ЕООД, което използва местни сировини и притежава дългогодишни традиции, като наследник на „Мебел Криводол“ АД (ликвидирано през 2012 г.).

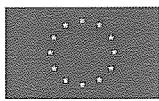
Предприятието „Строител Криводол“ е частна собственост. Неговата производствена структура е разнообразна, основана на различни изделия и пазарни ниши в този сектор - бетонови и метални изделия, дограма и др., както и жилищно, пътно и промишлено строителство.

Развитието на ХВП получава по-бързо развитие. Мелниците в селата Галатин, Пудрия и Ракево са подновили дейността си. В гр. Криводол е изградена нова мелница. Формираната група от предприятия на мелничарската промишленост е предпоставка и условие за развитието на зърнопроизводството и фуражната база за животновъдството. Изградени са и четири млекопреработвателни предприятия, които отговарят на европейските изисквания и стандарти. Те се специализират в производството на кашкавал и сирена, а две от тях – в Криводол и Градешница изнасят продукция в цялата страна. В с. Краводер е изграден цех за преработка и пакетиране на пилешки продукти, а в с. Градешница има малко предприятие за рафиниране на слънчогледово семе и производство на олио.

2.2.5. Туризъм

Качеството на природна среда, рекреационният потенциал, наличието на богато културно-историческо наследство, съществуващите бази за хранене са предпоставка и условие за приоритетното развитие на туризма на територията на общината и затвърждаването на туризма като важен отрасъл от третичния сектор. Липсата на средства за подслон в общината създават пречки за развитието и популяризирането на различните видове туризъм (екотуризъм, ловен туризъм, селски туризъм и др.)

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

На територията на общината има къщи за гости, които разполагат с до 10 легла.

Таблица 1. Средства за подслон, 2012г, източник: НСИ;

Община	Средства за подслон – бр.	Легла – бр.	Легла денонощия – бр.	Стаи – бр.	Реализирани нощувки – бр.	Пренощували лица – бр.	Приходи от нощувки – лв.
Криводол	-	-	-	-	-	-	-

Забележка: Включват се категоризирани средства за подслон и места за настаняване с над 10 легла, функционирали през последната година.

Природните дадености на община Криводол са разнообразни. Тук се включват реките Ботуния, Въртешница (Лева) и Рибния, системата от пещери, карстови извори, горски масиви и др.

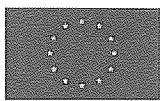
Край с. Градешница е разкрита глинена плочка с писмени знаци - образец на първата писменост в Европа. Характерно за тези земи по време на късноримската епоха е наличието на много имения, вили и крепости.

На територията на общината са запазени уникални исторически паметници - римска вила "Рустика" и античен мавзолей край с. Урвене, останки от римски крепости край селата Осен, Краводер, Галатин и др. В пещерите край с. Ботуния има все още неизследвани части.

Интересни туристически забележителности са построеният в малка долина манастир "Йоан Предтеча" (Градешки манастир), мемориален комплекс "Септемврийци" в местността "Томин мост", Мътнишкия манастир и др. На територията на общината има десет църкви и един параклис.

През 2007-2008 г. по проект „Зелени пътеки към светлото бъдеще - ефективно използване на икономическия потенциал на природните ресурси“, финансиран от Програма ФАР и ТГС България-Румъния в с. Ботуния са изградени:

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

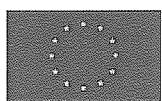
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Еко пътека - върху общинска земя. Пътеката започва от село Ботуня, преминава през пещери и завършва близо до плато. Включва места за наблюдение на природния свят;
- Колоездачна пътека - Маршрутът на пътеката следва почти напълно този на еко пътеката. Земята е общинска собственост;
- Място за къмпинг - Зона за къмпинг с места за приготвяне на храна. Избор на лесно досяжимо място с оглед близост до еко- и велосипедната пътека;
- Посетителски и информационен център - за целта, част от градската зала на село Ботуня е трансформирана. Оборудването за посетителите и туристите (колела, фенери, каски, въжета) се помещава в центъра.

Изводи

1. Индустрията и услугите имат приблизително еднакви дялове в разпределението на БДС по сектори, като в сектора на индустрията е регистриран лек превес;
2. В структурата на растениевъдството най-значителният дял се пада на зърнените и техническите култури;
3. Тенденцията за намаляване на селскостопанските животни е стабилна;
4. Съхранената природна среда, доброто и качество и богатото културно-историческо наследство са предпоставка за развитие на туризма в общината;
5. Състоянието на ХВП на територията на общината получава развитие през последните години;
6. Липсват бази за настаняване на туристи.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

3. Развитие на социалната сфера и човешки ресурс

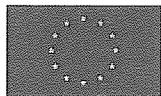
3.1. Демографска характеристика на населението

3.1.1. Брой и гъстота на населението;

Община Криводол е една от малките по територия и население общини в България. Тенденциите в демографското ѝ развитие могат да бъдат илюстрирани с промените в броя на населението на нейния център – гр. Криводол. Данните от преброяванията показват ясно очертана тенденция на намаление след преброяването през 1946 г., когато е достигнат максималния брой население от 24758 д. На преброяването през 2011г. населението на община Криводол наброява 9388 жители.

Код по ЕКАТТЕ	Общински населени места	Налично население към:					Постоянно население към:				
		31.12. 1934г.	31.12. 1946г.	1.12. 1956г.	1.12. 1965г.	2.12. 1975г.	4.12. 1985г.	4.12. 1992г.	1.03 2001г.	1.02. 2011г.	
		22396	24758	24643	23147	19180	15595	14080	12274	9388	
39846	Община Криводол	3427	3771	4537	4615	4390	4206	4193	3832	3157	
02912	гр.Криводол	1050	1196	1168	1113	937	647	610	486	404	
05894	с.Баурене	724	796	691	610	463	338	277	206	181	
14390	с.Ботуния	1963	2236	2158	1878	1411	1143	984	841	640	
15014	с.Галатин	1026	1123	936	901	701	450	415	340	247	
15494	с.Главаци	803	871	864	798	676	497	416	369	299	
	с.Големо	1459	1621	1533	1374	1073	849	773	688	497	
17453	Бабино	1138	1165	1070	938	639	476	464	337	200	
21734	с.Градешница	1838	2106	1896	2072	1839	1477	1219	1094	930	
39236	с.Добруша										
	с.Криводол										

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

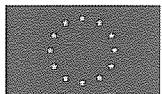
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

43462	с.Лесура	2228	2481	2544	2357	1983	1558	1364	1192	820
54064	с.Осен	1129	1266	1246	1078	805	611	508	400	251
58788	с.Пудря	1683	1790	1722	1560	1308	1102	867	823	649
61933	с.Ракево	1903	2122	2049	2006	1701	1319	1166	1059	739
75143	с.Уровене	834	916	870	673	440	313	245	198	123
76193	с.Фурен	1191	1298	1359	1174	814	609	579	409	251

Таблица 2. Население на община Криводол (1934 -2011 г.);

Селищни населени места:	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Община Криводол	12274	11761	11597	11336	11176	10921	11025	10684	10442	10130	9390	9171
гр.Криводол	3832	3717	3610	3542	3498	3449	3358	3319	3282	3250	3157	3023
с.Бурене	486	462	465	466	483	471	471	442	436	415	406	396
с.Ботуния	206	210	195	189	190	191	192	202	204	196	181	159
с.Галатин	841	800	798	770	756	741	770	753	716	699	640	630
с.Главаци	340	314	306	292	287	280	273	259	264	253	247	235
с.Голямо Бабино	369	340	342	353	355	333	371	359	349	342	299	272
с.Градешница	688	655	637	641	626	608	688	661	643	497	497	455
с.Добруша	337	304	293	286	292	285	303	288	281	266	200	180
с.Краводер	1094	1046	1074	1038	1029	1036	1014	982	967	940	930	918
с.Лесура	1192	1153	1110	1077	1037	1995	1054	998	952	944	820	779
с.Осен	400	379	372	357	342	330	354	329	325	349	251	236
с.Пудря	823	785	818	792	781	760	750	728	709	692	649	624

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

България

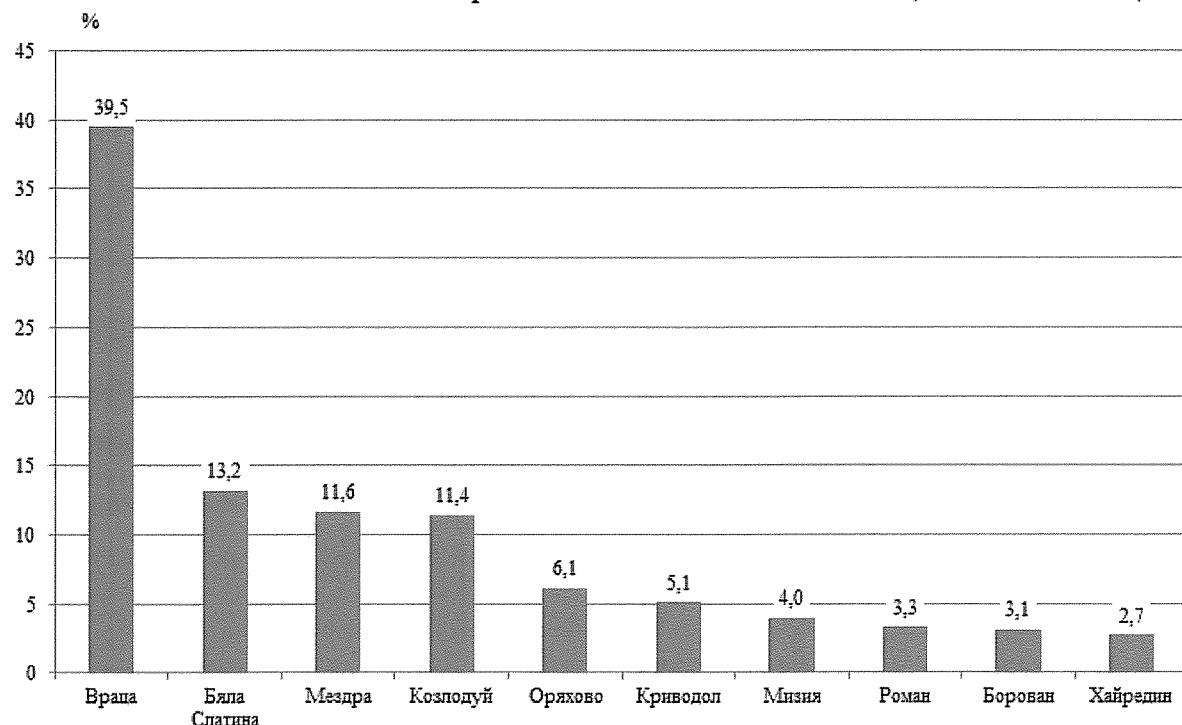
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

с.Ракево	1059	1016	983	953	914	876	854	813	782	767	739	897
с.Уровене	198	196	228	223	217	212	211	207	197	194	123	121
с.Фурен	409	384	375	357	369	354	362	344	335	326	251	246

Таблица 3. Текуща демографска характеристика (2001 – 2012 г.);

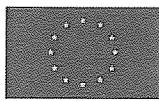
Площта на територията на община Криводол е 327 кв.км, този показател заедно с населението определят средната гъстота на населението на територията на общината – 28,7 д./кв.км, която е по- ниска от средната за страната – 66.01 д./кв.км, и средната гъстота на населението на област Враца – 51,6 д./кв.км.

Население в област Враца към 31.12.2012 г. по общини (Относителен дял)

Фиг.7. Относителен дял на населението в област Враца, по общини (измерено в %), източник: НСИ;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

В периода 1992-2011 година се отчита трайно намаляване на гъстотата на населението за областта като цяло, като община Криводол се нарежда сред общините с най- значително намаление (36.5%). Други общини с трайно намаляване на населението са: община Хайредин (45.4%), община Мизия (37,6%) и община Оряхово (36,7 %).

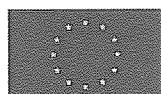
3.1.2. Полова структура

Различията и особеностите на мъжете и жените като страни в естественото възпроизводство, тяхното място и роля в семейството, участието им в трудовия процес, техния социален статус, определят половата структура на населението на дадена административно-териториална единица. Динамиката на раждаемостта и смъртността са главен фактор, който определя този демографски процес. Данните за 2012 г. показват, че съотношението между мъжете и жените в община Криводол (49,2:50,8) се доближава до средното за областта, което определя дисбаланс между половете, в общината. Преобладаването на жените е тенденция, която е характерна за страната като цяло. То е резултат от по-ниската смъртност на женското население и по-високата им продължителност на живот.

	ОБЩО		
	ВСИЧКО	МЪЖЕ	ЖЕНИ
Р България	100,0	48,7	51,3
област Враца	100,0	49,3	50,7
община Криводол	100,0	49,2	50,8

Таблица 4. Полова структура на населението 2012г. (%);

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

3.1.3. Възрастова структура

Разпределението на населението по обхват на възрастовите групи изразява възрастовата структура на населението. Интервалите за изследване на възрастовата структура се определят в зависимост от целта на демографското проучване. Те могат да се разделят на 1-годишни, 5-годишни и 10-годишни. Поделянето на населението на възрастови групи има важно значение за участието в трудовия процес, естественото възпроизводство и дава ясна представа за репродуктивните възможности на населението.

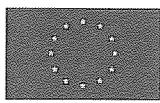
Шведския демограф и статистик Зундберг, разпределя населението на 3 типа възрастова структура – поколение на децата, поколение на родителите и поколение на прародителите. Прилагането на тази типология показва, че населението на община Криводол има регресивен тип на възпроизводство. Поколението на прародителите (население на 50 и повече навършени години) превишава значително като брой и относителен дял поколението на децата (население от 0-14 навършени години).

	Съотношение %				
	0-14/15-66	65+/15-64	0-14,65+/ 15-64	65+/0-14	60-64/15-19
Общо за страната	20,2	28,5	48,7	141,0	156,3
Област Враца	20,6	33,3	54,0	161,6	150,5
Община Криводол	24,0	67,2	91,1	280,0	183,5

Таблица 5 .Възрастови съотношения през 2012 г. – общо за страната, област Враца и община Криводол;

Съпоставянето на данните от предходни години показва, че населението на община Криводол застарява. На настоящия етап нейното население от

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

подтрудоспособна възраст има по-малък относителен дял от този в страната и област Враца. Процесът на застаряване ще продължава да има негативно отражение върху сегашното и бъдещото състояние на естественото възпроизводство. В тази насока община Криводол не се различава от общите тенденции в демографското развитие на България.

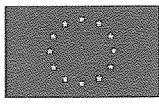
3.1.4. Трудоспособен контингент

Формирането на трудоспособния контингент зависи пряко от възрастовата структура на населението. Той включва лицата от началната до пределната трудова възраст според нашето законодателство.

	Подтрудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Надтрудоспособна възраст
Р България	14,1	62,2	23,7
област Враца	14,4	59	26,6
община Криводол	13,4	46,4	40,2

Таблица 6. Население под, в и над трудоспособна възраст 2011г. (%);

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

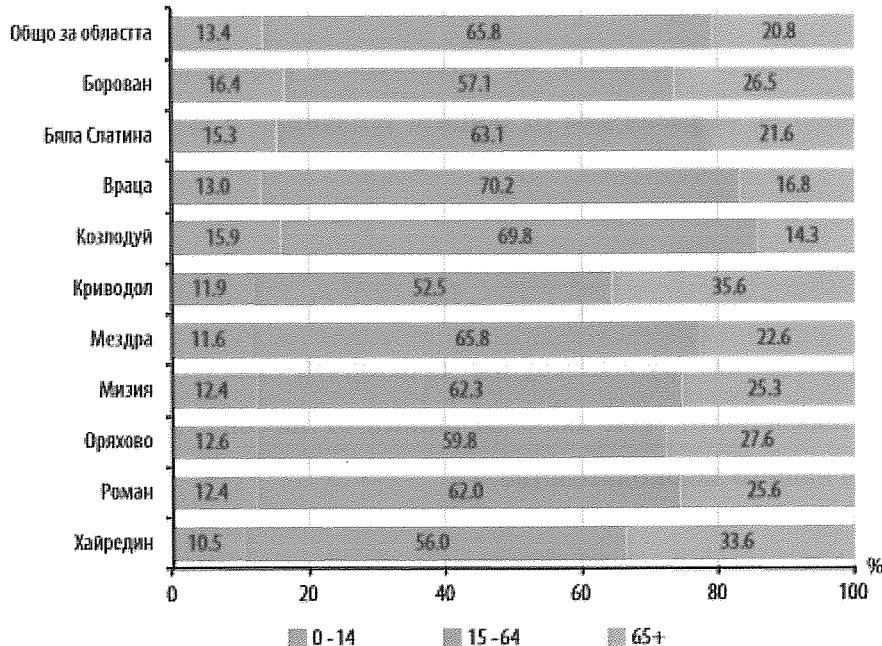

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Структура на населението по възраст и общини

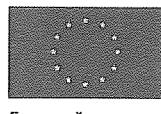

Фигура.8. Население под, в и над трудоспособна възраст в общините на област Враца 2012г. (%), източник: НСИ;

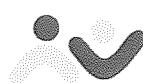
Община Криводол се характеризира с изключително влошен трудоспособен контингент. Разликата между населението в трудоспособна възраст и населението в подтрудоспособна възраст е по-малко от 10%, което налага предприемането на спешни мерки за овладяване на демографска криза на територията на общината. Стойностите на населението в надтрудоспособна възраст са почти двойно по-високи за страната и за област Враца, съществува тенденция за тяхното увеличаване, както и тенденция за намаляване на населението в подтрудоспособна възраст, което бавно ще доведе до обезлюдяване на общината.

Полово-възрастовата пирамида на населението на община Криводол е с неправилна форма. Тя има силно стеснена основа и разширена средна част. Деформациите в нейната форма показват наличие на застаряване както при мъжете, така и при жените. Чрез пирамидата се илюстрира и съотношението между

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

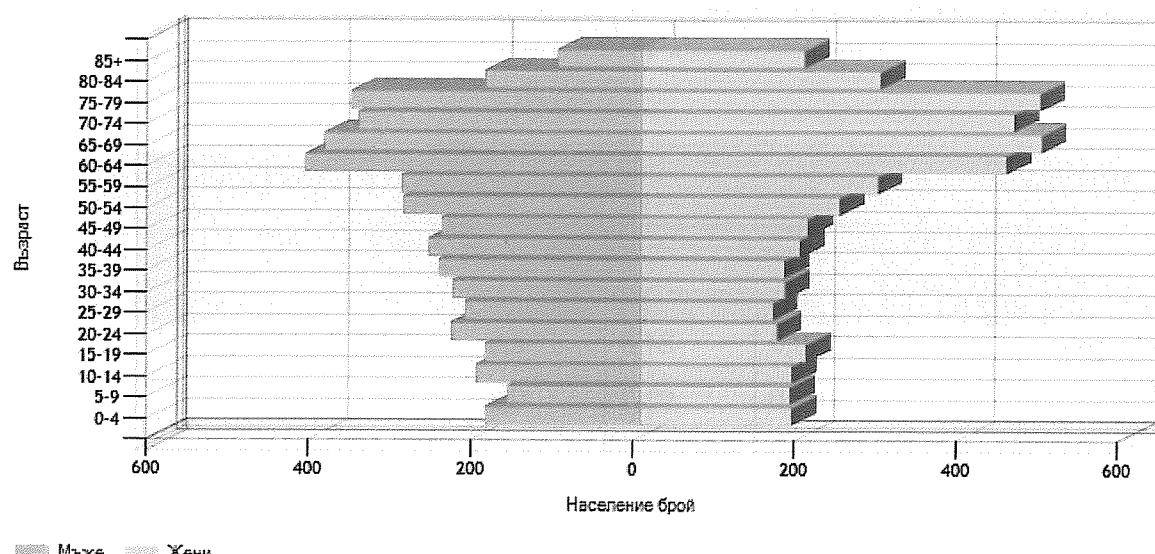

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

представителите на двата пола при различните възрастови групи. След 55-59 г. възрастова група започва преобладаване на женското население, което е най-силно изразено при високите възрастови групи. Добре изразеният дисбаланс между мъжете и жените във високите възрастови групи е резултат от съществуващата разлика в средната продължителност на живота в полза на жените.

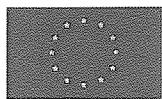
Фигура 9. Полово-възрастова пирамида на населението на община Криводол 2011г., източник: НСИ;

3.1.5. Етническа структура

Етническата структура на населението има важно значение за начина на живот и поведение на населението. Добре изразена е връзката между етническата принадлежност и репродуктивната нагласа и поведение на населението.

Община Криводол има някои характерни особености по отношение на етническата структура на населението. Данните от пребояването през 2011 г. показват по-висок относителен дял на ромската етническа група в сравнение със средните

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

стойности за страната и област Враца. Сравнително по-нисък е делът на турската етническа група, спрямо средните за страната и за областта. Най-висок е делът на българския етнос, което следва тенденцията за страната и региона. Тези особености в етническата структура на селищата в общината определят съществуващите вътрешнообщински различия в равнището на раждаемост и образованост на населението, неговата трудова заетост, миграционна подвижност и др.

Лица, отговорни във всяка за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределя	
	Българска	турска	ромска	друга		
Р България	100,0	84,8	8,8	4,9	0,7	0,8
област Враца	100,0	92,7	0,3	6,7	0,05	0,06
община Криводол	100,0	84,7	0,1	14,2	0,2	0,8

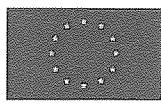
Таблица 7. Етническа структура на населението 2011г (%);

3.1.6. Образователна структура

Определящо значение за стойностната характеристика на човешките ресурси и образуването на техните професионални умения в трудовия процес, има образователното равнище на населението. Образователната структура има важно значение за репродуктивните нагласи и поведение на населението, неговата полова и възрастова структура и етническата му принадлежност.

Данните от пребояването през 2011г. показват едно влошено образователно равнище на населението в община Криводол. По относителен дял на завършилите

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

висше и средно образование, стойностите за общината са двойно по-ниски от средните за страната и област Враца. Най-голям дял от населението е със завършено основно образование. В същото време в община Криводол стойностите на никога непосещавали, с начално и с незавършено начално са по-високи от стойностите за страната и за област Враца. Един от факторите за влошената образователна структура на населението в общината е по-високия дял на населението от ромската етническа група, което се характеризира с по-нисък образователен потенциал. По-голямото съследоточаване на население от този етнос определя и наличието на по-голям дял лица с основно, начално и незавършено начално образование, както и тези, които никога не са посещавали училище. Вътрешнообщинските различия налагат в перспектива усилията да бъдат насочени основно към повишаване на образоваността на селското население и населението от споменатите етнически групи.

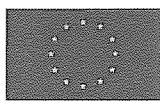
	общо	висше	средно	основно	Начално и незавършено начално	Никога не посещавали училище	дете
РБългария	100	19,6	43,4	23,1	12,6	1,2	0,2
Област Враца	100	14,9	46,6	24,4	11,9	0,9	0,2
Община Криводол	100	5,8	35,5	40,1	16,5	1,8	0,2

Таблица 8. Население по степен на завършено образование 2011г.(%);

3.1.7. Възпроизводствен процес

По своята същност естественото възпроизводство на населението представлява смяна на поколенията на родителите с поколенията на децата. Количествените измерения на този процес се изразяват с помощта на показателите и коефициентите за

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

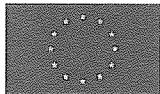
раждаемост, смъртност, брачност, бракоразводимост и естествен прираст. Промените в стойностите на тези показатели са във взаимна зависимост. Така например, върху раждаемостта влияние оказва броят на браковете и разводите. В същото време върху броя на склучените бракове влияе раждаемостта през минали периоди, когато се формират контингентите, които в последствие сключват брак. Връзка съществува и между естественото възпроизводство и демографските структури на населението (полова, възрастова и семейно-брачна). Влияние върху раждаемостта и естествения прираст оказват също традициите, свързани с етническа и религиозна принадлежност на населението.

През изследвания период се наблюдава тенденция за леко увеличение на коефициента на раждаемост, като най-високи стойности са измерени през 2012 (10%), със значителен спад през 2013 година – 7,6%. Наблюдава се и повишаване на стойностите на смъртността в община, тази негативна тенденция е обхванала голям брой малки общини на територията на страната. Отрицателният естествен прираст е характерен за територията на страната и областта. Дължи се на процеса на демографско о старяване на населението и неговото отражение върху демографските структури. Механичното движение на населението както и етническата структура също оказват влияние върху тези процеси.

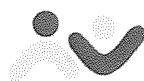
Населението в репродуктивна възраст се насочва към по-големи икономически центрове на растеж, което води до намаляване на жените във fertилна възраст. През последните години съществува тенденция за увеличаване на емиграционната нагласа при младите жени. Това е фактор, който ще продължи да се отразява върху тоталния коефициент на плодородие и цялостното развитие на естественото възпроизводство на населението на община Криводол.

Умрели	Живородени	Коефициент на естествен прираст	Коефициент на раждаемост	Коефициент на смъртност

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

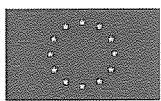

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

			прираст		
2001 г.	326	78	-20,2‰	6,4‰	26,5‰
2002 г.	314	87	-19,3‰	7,4‰	26,7‰
2003 г.	340	83	-22,2‰	7,2‰	29‰
2004 г.	297	88	-18,4‰	7,8‰	26,1‰
2005 г.	339	70	-24,1‰	6,3‰	30,3‰
2006 г.	228	85	-19,5‰	7,8‰	37,2‰
2007 г.	314	82	-21‰	7,4‰	28,5‰
2008 г.	329	75	-23,8‰	7‰	30,3‰
2009 г.	307	82	-21,5‰	7,9‰	29,4‰
2010 г.	310	82	-22,5‰	8,1‰	30,7‰
2011 г.	296	77	-23,3‰	8,2‰	31,5‰
2012 г.	286	92	-21,1‰	10‰	31,2‰
2013 г.	284	69	-23,8‰	7,6‰	31,5‰

Таблица 9. Естествено движение на населението на община Криводол(2010 – 2012 г.);

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

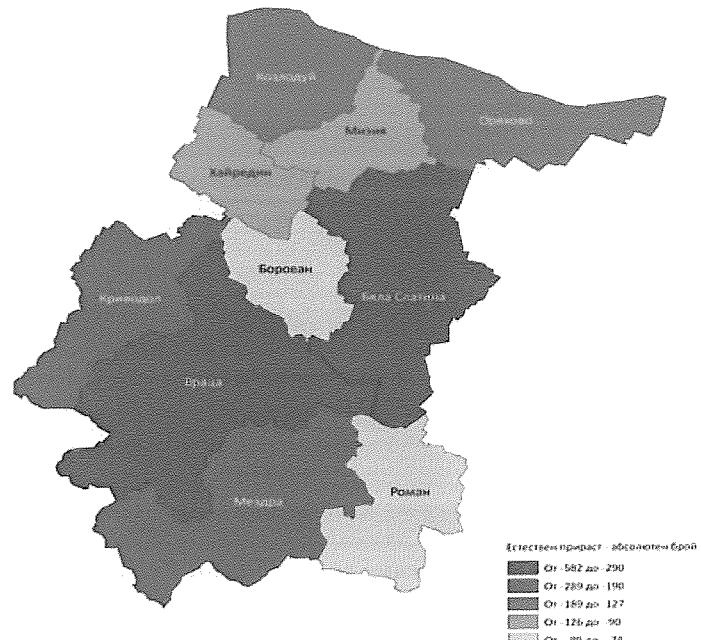

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Естествен прираст на населението в общините на област Враца
през 2012 година

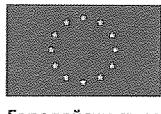
Карта 5. Естествен прираст на населението в общините на област Враца, 2012г.; , източник:
НСИ;

3.1.8. Механично движение на населението;

Миграциите или механичното движение на населението, заедно с неговото естествено възпроизводство, определят тенденциите в демографското развитие на определена територия. За тяхното изследване се използват редица показатели и коефициенти. Такива са коефициентите за миграционна подвижност, за интензивност на заселванията и изселванията, за миграционен или механичен прираст и др.

Данните за изследвания период (2010 – 2012 г.) показват рязко влошаване на този показател. През 2010 г. в община Криводол се е наблюдавал положителен

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

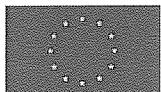
механичен прираст, в общината са се заселили 44 д., през 2011 година те са се увеличили на 225 д. В рамките на една година, под влияние на редица показатели, този демографски процес се влошава до отрицателни стойности (-48 д.). Интерес представлява фактът, че сред изселващите се преобладават жените, а сред заселващите се – мъжете. На фона на стойностите на областта за същия период, през 2010 и 2011 г., община Криводол е подържала положителна тенденция на този показател.

	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Абсолютен прираст
2001 г.	429	437	-8	-240
2002 г.	143	236	-93	-131
2003 г.	392	290	102	-359
2004 г.	217	278	-61	-148
2005 г.	353	244	109	-378
2006 г.	192	234	-42	-171
2007 г.	603	267	336	-568
2008 г.	135	222	-87	-167
2009 г.	227	226	1	-226
2010 г.	283	239	44	-272
2011 г.	390	165	225	-444
2012 г.	140	188	-48	-146
2013 г.	269	204	65	-280

Таблица 10. Механичен прираст на населението (2010-2013 г.);

Данните показват по-голям общ брой мигранти (изселени и заселени) при мъжете, но по-голяма активност на женското население при изселванията. По-ясно изразената изселническа нагласа при жените в активна трудоспособна възраст е

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

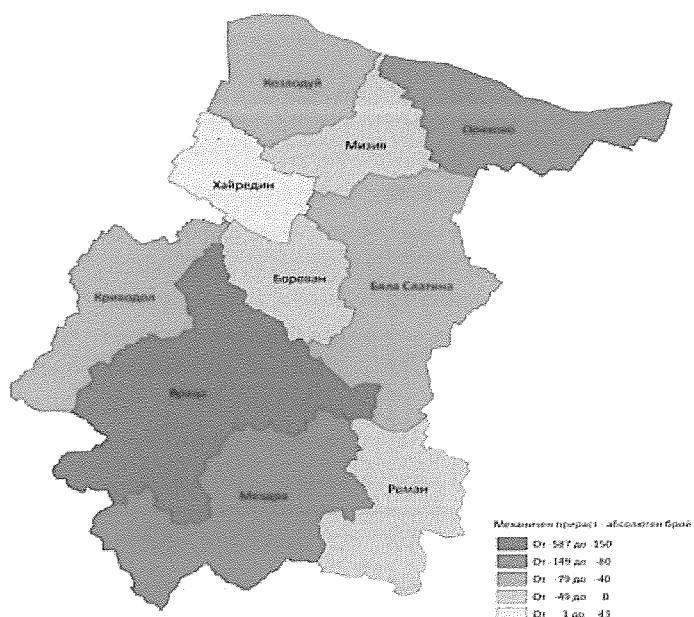
ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

результат от проблемите с намирането на подходяща работа в селищата на общината. Изселванията на част от по-младото женско население е неблагоприятен фактор за процеса на възпроизвъдство и бъдещото демографско развитие на общината.

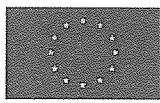
Механичен прираст на населението в общините на област Враца
през 2012 година

Карта 6 . Механичен прираст на населението в общините на област Враца, 2012г.; ,
източник: НСИ;

Съществуващата демографска ситуация в община Криводол може да бъде определена като неблагоприятна. В резултат на отрицателния естествен и механичен прираст нейното население ще продължава да намалява.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

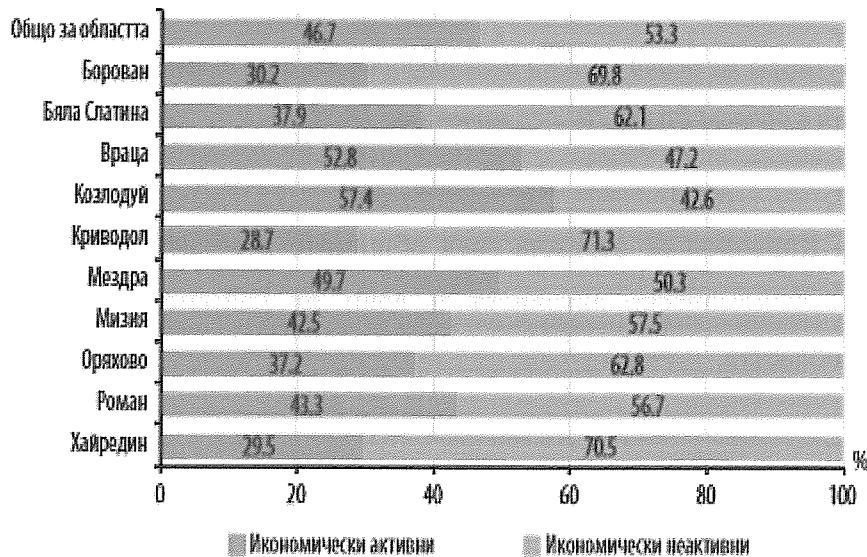
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

3.2. Заетост и безработица

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни. Към 01.02.2011г. населението на 15 и повече навършени години в община Криводол е 2350 души. Броят на икономически активните лица е 2372 души, а на икономически неактивните лица - 5896 души.

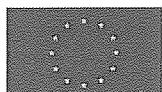
Фигура 10. Структура на населението на 15 и повече навършени години по икономическа активност и общини, 2011 г., източник: НСИ;

Структура на населението на 15 и повече навършени години по икономическа активност и общини

Съотношението между заетите и безработните в общината е 28,7:71,3. В сравнение със стойностите за област Враца (46,7:53,3) и страната (88,9:11,1) съотношението е неблагоприятно. В категорията на икономически неактивните лица най-голям дял заемат пенсионерите. За община Криводол той е 74,5%, а в област Враца – 65,7%.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

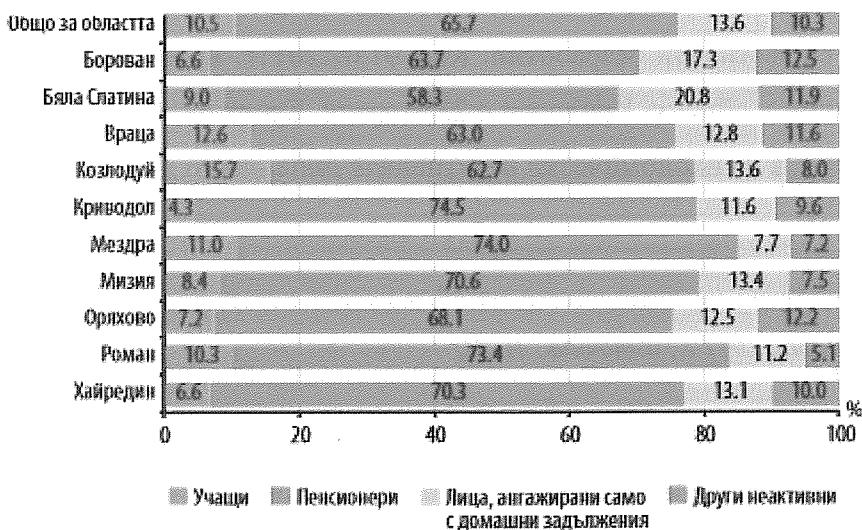

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Структура на икономически неактивните лица на възраст 15 и повече навършени години по общини

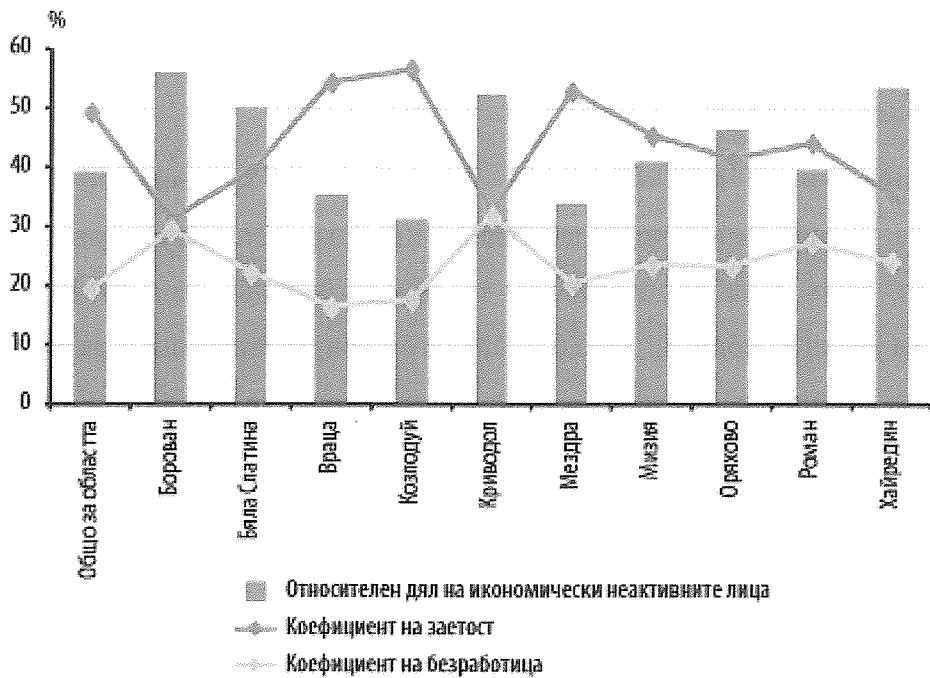

Фигура 11. Структура на икономически неактивните лица на възраст 15 и повече навършени години по общини в област Враца 2012 г., източник: НСИ;

Община Криводол се нарежда сред общините в област Враца с най-влошени показатели за икономическа активност и един от най-високите коефициенти на безработица в областта.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

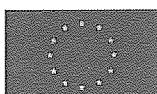
Коефициент на заетост и безработица и относителен дял на икономически неактивните лица по общини

Фигура 12. Коефициент на заетост и безработица и относителен дял на икономически неактивните лица по общини, в област Враца 2012 г., източник: НСИ;

Равнището на безработица е много важен показател за цялостното развитие на всяка една административно-териториална единица. През 2011 г. броят на регистрираните безработни в община Криводол е 745 души, от които 433 са мъже и 312 жени. Община Криводол не се отличава съществено от общите за страната проблеми, свързани с безработицата - един от тях е младежката безработица. Преобладаващата възрастовата група на 64+ (4390д.) заема най-голям дял на икономически неактивните лица, след него са ангажираните с домашни задължения -686, а най-малък дял от икономически неактивното население заемат учащите – 253 души. Това определя мерките за намаляване на икономически неактивното население и безработните на

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

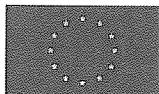
територията на община Криводол като едно от най-приоритетните направления в развитието на общината.

3.3. Здравеопазване

През последните три години не се наблюдава промяна по отношение на структурата в здравеопазването на община Криводол. На територията на общината съществува едно лечебно заведение за извънболнична помощ. Практикуващите медицински кадри са общо 8, като 6 от тях са общопрактикуващи и двама специалисти по дентална медицина. Наблюдава се увеличение на медицинските специалисти по здравни грижи. Няма промяна в броя на детските ясли, като броят на децата за 2012 г. е 15 – 9 момчета и 6 момичета.

Показатели	2010	2011	2012
Лечебни и здравни заведения			
Болнични заведения - общо	-	-	-
легла	-	-	-
многопрофилни болници	-	-	-
легла	-	-	-
специализирани болници	-	-	-
легла	-	-	-
центрове за кожно-венерически заболявания	-	-	-
легла	-	-	-
комплексни онкологични центрове	-	-	-
легла	-	-	-
центрове за психично здраве	-	-	-
легла	-	-	-
Лечебни заведения за извънболнична помощ - общо	1	1	1
легла	-	-	-

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

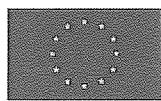

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

диагностично- консултативни центрове	-	-	-	-
легла	-	-	-	-
медицински центрове	1	1	1	
легла	-	-	-	-
самостоятелни медико- диагностични и медико- технически лаборатории	-	-	-	-
дентални центрове	-	-	-	-
медицинско- дентални центрове	-	-	-	-
легла	-	-	-	-
Други лечебни и здравни заведения	-	-	-	-
легла	-	-	-	-
Медицински кадри към 31.12.				
Лекари - общо	8	8	8	
в т.ч. Общопрактикуващи ¹	6	6	6	
Лекари по дентална медицина	2	2	2	
Медицински специалисти по здравни грижи	10	11	11	
Детски ясли и деца в детските ясли				
Детски ясли - общо	1	1	1	
места	20	22	15	
Деца - общо	14	22	15	
момчета	9	10	9	
момичета	5	12	6	

Таблица 11. Лечебни и здравни заведения, медицински кадри, детски ясли и деца в детските ясли, община Криводол, източник: НСИ;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

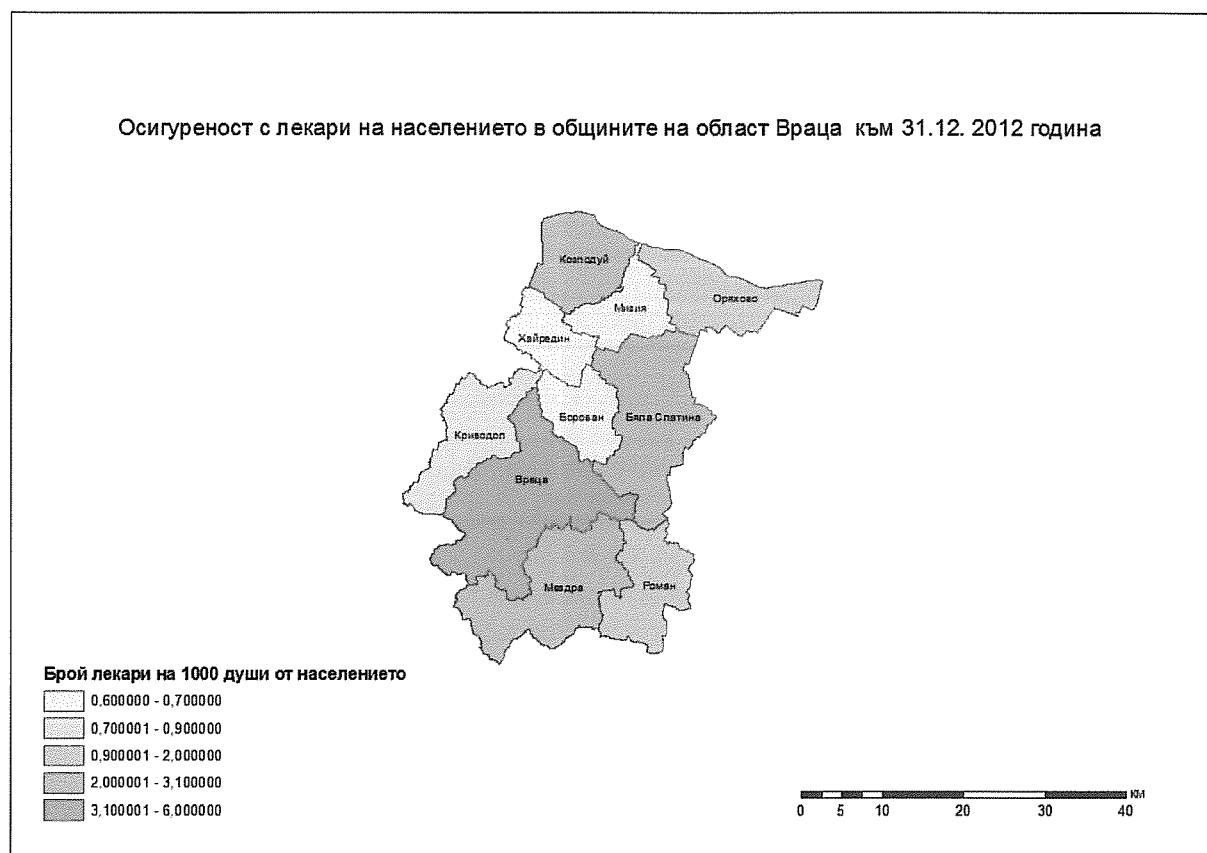
Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

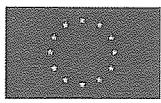
Карта 7. Осигуреност с лекари на населението в общините на област Враца;

3.4. Образование

Община Криводол разполага с училищна мрежа от учебни и детски заведения, която е оптимална за потребностите на населението на общината. Към 2007 г. на територията на общината съществуват 5 училища в гр. Криводол и селата Ракево, Лесура, Краводер и Пудрия. Детските заведения са 9 - ОДЗ в гр. Криводол и ЦДГ в IV район на гр. Криводол и селата Ракево, Градешница, Галатин, Лесура, Пудрия, Краводер и Главаци.

През изследвания период, с цел осигуряване на по-добро финансиране на детските заведения, е извършено преструктуриране на мрежата от детски градини.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Закрити са ЦДГ в селата Главаци (2011 г.) и Градешница (2012 г.), а останалите са обединени. Към момента на територията на община Криводол функционират ОДЗ „Славейче“ гр. Криводол, с филиал в IV район на града и ЦДГ „Калина Малина“ с. Ракево, с филиали в с. Галатин, с. Краводер, с. Пудрия и с. Лесура. При окрупняването на детските градини не е извършено съкращение на педагогически и непедагогически персонал.

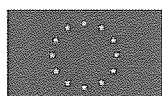
Във връзка с оптимизацията на училищната мрежа, конкретните мерки, които Община Криводол предприема от учебната 2012/2013 г. са преобразуване чрез сливане на НУ „Васил Левски“ с. Пудрия и Прогимназия „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Краводер, в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Краводер с професионална паралелка след завършен VII клас с двегодишен срок на обучение за придобиване на основно образование и I степен на професионална квалификация (СПК), професия „Работник в дървообработването, специалност „Производство на тапицирани изделия“.

Завършилите IX клас ученици имат възможност да продължат образованието си в СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Криводол професия „Оператор в дървообработването, специалност „Производство на мебели“ - II СПК. За учебната 2013/2014 г. професионалната паралелка е закрита, поради липса на желаещи.

Към момента на територията на общината съществуват 4 училища – СОУ в гр. Криводол с професионална паралелка по дървообработване в гимназиален курс, ОУ в с. Краводер, с. Ракево и с. Лесура. И четирите училища са обявени за средищи.

Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Детски градини			
Детски градини ¹ - общо	7	3	2
Детски учители	20	24	20
Дена	261	264	226
Целодневни детски градини	7	3	2
Детски учители	20	24	20
Дена	261	264	226

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Эксперти в действие

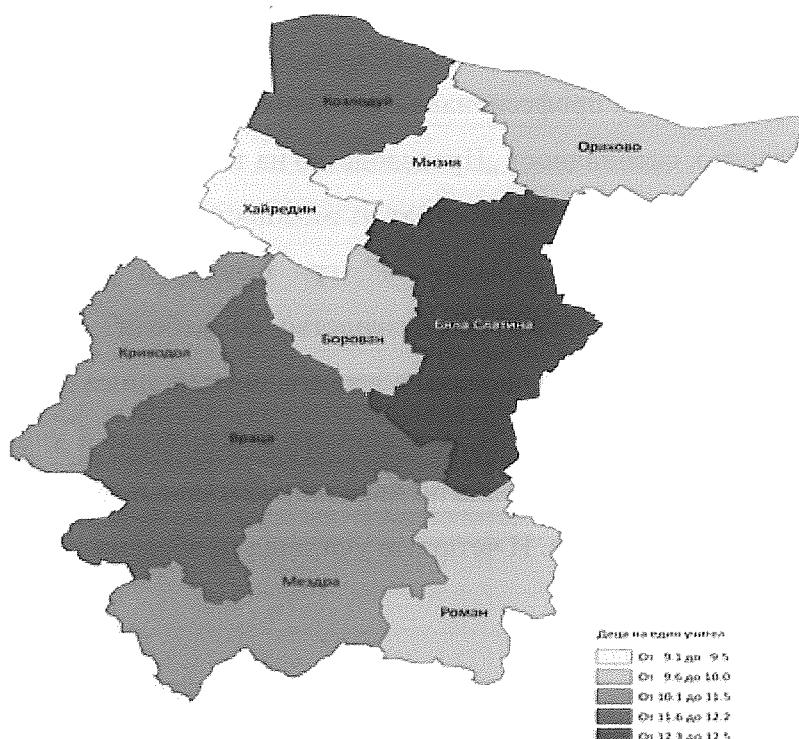
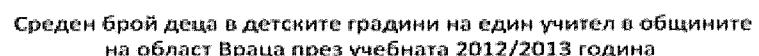

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Полудневни детски градини	-	-	-
Детски учителни	-	-	-
Деня	-	-	-

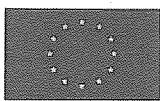
Таблица 12. Детски градини в община Криводол, източник: НСИ;

*Карта 8. Среден брой деца в детските градини на един учител, област Враца (2012/2013),
източник: НСИ;*

Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Учебни институции			
Общо	5	5	4

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общообразователни училища	5	5	4
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата	-	-	-
Професионални гимназии	-	-	-
Професионални колежи с прием след средно образование	-	-	-
Професионални училища след VI и VII клас	-	-	-
Професионални училища след VIII клас	-	-	-
Самостоятелни колежи	-	-	-
Университети и специализирани висши училища	-	-	-

Таблица 13. Учебни институции в община Криводол, източник: НСИ;

През изследвания период, не се наблюдава относителна промяна на преподавателите в общообразователните училища в община Криводол.

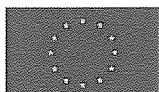
Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Преподаватели по видове учебни институции			
Общо ¹	61	62	61
Общообразователни училища	61	62	61
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата	-	-	-
Професионални колежи с прием след средно образование	-	-	-
Професионални гимназии и училища след VI, VII и VIII клас ²	-	-	-
Колежи	-	-	-
Университети и специализирани висши училища	-	-	-

Таблица 14. Преподаватели по видове учебни институции в община Криводол, източник: НСИ;

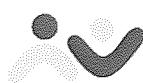
Наблюдава се негативната тенденция за намаляване на броя на учащите през последните години, което е продиктувано основно от негативните демографски процеси протичащи на територията на общината.

Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013
------------	-----------	-----------	-----------

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

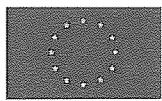
ОПАК. Експерти в действие

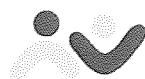
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Учащи			
<i>По степени на Международната класификация на образоването (ISCED'97)</i>			
Общо	700	684	661
Начално образование (I-IV клас, ISCED 0-1) 0 общо	317	297	282
Общообразователни училища	317	297	282
Специални училища	-	-	-
Прогимназиално образование (V-VIII клас, ISCED 0-2A) 0 общо	307	303	290
Общообразователни училища	297	303	290
Специални училища	-	-	-
Професионални училища с прием след VI и VII клас (I степен професионална квалификация)	10	-	-
Средно образование (IX-XIII клас, ISCED 0-3A, 3C) 0 общо	76	84	89
Общообразователни училища	20	-	-
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата	-	-	-
Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	-	-	-
Професионални гимназии и училища (II степен професионална квалификация)	56	76	76
Професионални училища с прием след VIII клас (I степен професионална квалификация)	-	8	13
Професионално обучение след средно образование (ISCED 0-4C) (IV степен професионална квалификация)	-	-	-
Колежи (ISCED 0-5B)	-	-	-
Университети и специализирани висши училища (ISCED 0-5A) 2	-	-	-
<i>По видове учебни институции</i>			
Общо	700	684	661
Общообразователни училища	634	600	572
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата (III степен професионална квалификация)	-	-	-
Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	-	-	-
Професионални колежи с прием след средно образование	-	-	-
Професионални гимназии и професионални училища (II степен професионална квалификация)	56	76	76
Професионални училища след VI и VII клас (I степен професионална квалификация)	10	-	-

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Професионални училища след VIII клас (I степен професионална квалификация)	8	13
Колежи	-	-
Университети и специализирани висши училища ³	-	-

Таблица 15. Учащи и учебни институции в община Криводол, източник: НСИ;

Материално-техническата база на детските и учебните заведения е на много добро ниво. Още през 2005 г. е изпълнен проект по ЕСКО договор „Постигане на енергийна ефективност в ОДЗ „Славейче“ гр. Криводол“.

През 2009 г. е изпълнен проект, финансиран от СИФ, „Цялостен енергийно-ефективен ремонт на ЦДГ "Калина Малина" - с. Ракево

СОУ Криводол е с обновени класни стаи, дирекция и учителска стая. Направена е нова учебна работилница за професионално обучение.

През 2013 г. Община Криводол защитава проект по НП „Оптимизация на училищната мрежа“, в резултат на което е извършен основен ремонт на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Криводол.

В периода 2012-2013 г. е осъществен проект „Осигуряване на ефективна и рентабилна образователна инфраструктура в община Криводол чрез внедряване на енергоефективни мерки в ОУ „Васил Левски“ с. Ракево“, финансиран от ОПРР.

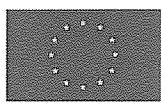
Ръководствата на училищата и детските градини защитават множество проекти, осигуряващи им подобрене на учебната инфраструктура.

Единственото проблемно по отношение на материално-техническа база училище, респ. детска градина, е ОУ „Васил Левски“ с. Лесура.

Сградата на филиала на ОДЗ в IV район на гр. Криводол също се нуждае от ремонт, но занималнята и спалното помещение са в много добро състояние.

В учебните заведения от община Криводол е организирано столово хранене. Храната се приготвя в кухня-майка, която се намира в общинския център и се разнася по учебните заведения.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

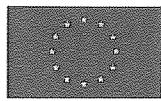
За транспорт на децата от родните им места до средищните училища и детските градини са осигурени 4 специализирани училищни автобуса. Сключен е договор с «Автотранспорт Монтана» - ЕООД, за превоз на ученици от гр. Криводол до училищата в гр. Враца.

3.5. Култура

Община Криводол се характеризира с благоприятни климатични условия, наличието на природни дадености и богата история. Още от началото на неолитната епоха съществуват сведения за развитието на праисторически култури. Територията на общината е обитавана от част от най-ранните общества по нашите земи. Край с. Градешница е открита глинена плоча с писмени знаци – образец на първата писменост в Европа, днес експонатът се намира в Националния исторически музей. През късноримската епоха е характерно наличието на много имения, вили и крепости. Днешният град Криводол е разположен върху територията на римския град Тафтиомозис. На територията на общината са съхранени уникални исторически паметници - римската вила Рустика и античен мавзолей край с. Урвене, намерени са останки от римски крепости край село Осен, Краводер, Галатин и др. Изграждането на железопътна линия, през 1910-1913 година, свързваща столицата с дунавското крайбрежие, превръща селището в естествен, търговски и културен център. След 1944 г. Криводол е средищен център на 27 села с добре развито земеделие. Истински пик в развитието на града се извършва през 1956 г. с указ № 317 от 13.12.1955 г. към него се присъединява и бившият Мутишов чифлик. По-късно в ДВ, бр. 68 от 1969 г., с указ № 828 на Народното събрание, Криводол е признат за град.

Интересни туристически обекти са построени в малка долина – манастир „Йоан Предтеча“, известен като Градешки манастир, мемориален комплекс „Септемврийци“ в местност „Томин мост“, „Мътнишки манастир“ и др.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

На територията на общината съществуват десет църкви в следните населени места - гр. Криводол и селата Осен, Ракево, Баурене, Галатин, Лесура, Пудрия, Краводер, Големо Бабино и Добруша. През 2010 г. със средства, дарени от Емигрантска фондация „Горяни“ в с. Уровене е построен параклис, който е осветен през 2013 г.

Паметници и съхранители на културата в община Криводол се явяват и читалищата, като са регистрирани 11 на брой.

На територията на община Криводол са регистрирани 11 читалища – паметници и съхранители на културата за общината. Те са :

- НЧ „Никола Йонков Вапцаров-1924“ гр. Криводол;
- НЧ „Светлина1928 с. Краводер“ с. Краводер;
- НЧ „Просвета 1921“ с. Пудрия;
- НЧ „Светлина 1940“ с. Главаци;
- НЧ „Светлина 1928 с. Ракево“ с. Ракево;
- НЧ „Бъдеще 1927“ с. Градешница;
- НЧ „Светлина 1927“ с. Галатин;
- НЧ „Развитие 1928 с. Лесура“ с. Лесура;
- НЧ „Пробуда 1928 с. Осен“ с. Осен;
- НЧ „Кирил и Методий 2007“ с. Баурене;
- НЧ „Съзнание 1921“ с. Добруша;

Исторически музей в гр. Криводол, съдържащ експонати от "етнокултура Градешница" и "етнокултура Криводол", намерени при разкопки в землището на селища от общината и етнографска сбирка, съдържаща експонати - дарения от местната общност. Художествена галерия с експонати от всички жанрове на изобразителното изкуство, предимно дарения.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

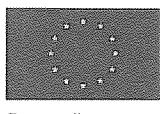
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

3.6. Социални дейности

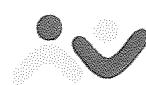
На територията на община Криводол е създадено специализирано звено към общината „Социални и комунални дейности“, което предоставя социални услуги на населението на община Криводол. Дейностите на предприятието се финансираат от общинския бюджет. Структурата, численият състав и източниците на финансиране се определят от общинския съвет. Дейностите, които извършва са следните:

- Предоставя комплекс от социални услуги на деца и възрастни хора, хора в неравностойно положение, самотни хора от община Криводол;
- Предоставя и доставя храна на възрастни хора, хора в неравностойно положение, самотни хора от община Криводол;
- Поддържане на хигиена в обитаваните от ползвателя помещения и битово обслужване;
- Помощ за поддържане на личната хигиена на потребителите на социални услуги;
- Съдействие за снабдяване с помошно-технически средства при необходимост;
- Закупуване на хранителни продукти, дребни стоки от първа необходимост, заплащане на електрическа енергия, вода, телефон и други подобни средства на потребителя;
- Съдействие за закупуване на лекарства със средства на потребителя;
- Съдействие за посещение и консултации при личния лекар или при специалист;
- Съдействие при попълване на документи до различни институции и разрешаването на различни казуси;
- При необходимост и съобразно потребностите на населението могат да се разкриват и други видове социални услуги- предоставяне на кетъринг услуги на юридически и физически лица; събиране на такси от общински пазари; поддържане на чистотата на територията на община Криводол:
  - събиране на отпадъци на обществени места чрез кошчета и подобни съдове за отпадъци;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- събиране и отстраняване на отпадъци като камъни, отломки, клони, съчки и други подобни;
- експлоатация на площадки и съоръжения за временно съхранение и претоварване на неопасни отпадъци;
- метене, миене и оросяване на улици и тротоарите;
- стопанисване, поддържане на зелените площи, цветните фигури и насаждения по улиците и парковете, както и създаване и поддържане на нови такива;
- Поддържане и стопанисване на гробищните паркове на територията на община Криводол;
- Ремонт, поддържане и реконструкция на обекти, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура общинска собственост;
- Поддържане и текущ ремонт на имоти и вещи, общинска собственост;

Общинското предприятие „Социални и комунални дейности“ е със седалище и адрес на управление гр. Криводол, ул. „Освобождение“ № 13.

Създаването на Общинско предприятие „Социални и комунални дейности“ е предпоставка за планиране и управление на социалните услуги в община Криводол, адекватно на нуждите на населението.

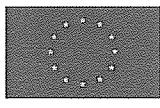
Предоставянето на по-гъвкави и ориентирани към личността услуги се осъществява и с приетата Наредба за предоставяне на социални услуги „Домашен социален патронаж“ и „Социален асистент“ от ОП СКД, срещу минимално заплащане.

Потребителите се включват в процесите на планиране, предоставяне и оценка на услугите чрез провеждане на периодични срещи и разговори със служителите на ОП.

Удовлетвореността на потребителите се установява чрез попълване на анкетни карти веднъж годишно.

Представя се актуална и достъпна за целевите групи информация за съществуващи услуги чрез обичайните средства за информация - печатни

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

информационни материали, интернет, електронни медии, информационни табла в кметствата.

Въведена е ясна и опростена система за подаване на жалби и сигнали.

Предвижда се създаването на работни групи с участие на заинтересованите страни, експерти и представители на НПО.

Ежегодно Община Криводол реализира проекти за осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания по НП „Развитие на човешките ресурси“, НП „Асистенти на хората с увреждания“, НП „Заетост и обучение на хора с увреждания“ и НП „От социални помощи към осигуряване на заетост“.

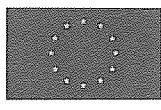
От края на 2010 г. в Община Криводол е създадена Банка кадри „Личен асистент“. В нея са включени 62-ма обучени лични асистенти, които имат готовност да предоставят услугата на нуждаещи се лица.

В периода 2008-2010 г. е извършено преустройство на бившето училище в с. Уровене с идеята да бъде изграден Дом за стари хора. Проектът е финансиран, както следва – I етап – от Социалноинвестиционен фонд, II етап – от Министерство на финансите. Към момента сградата е на етап завършен строеж. За да бъде пусната в експлоатация е необходимо оборудване на кухненския блок и спалните помещения, както и поставяне на парна инсталация.

Във връзка със закриването на Дома за деца, лишиeni от родителска грижа (ДДЛРГ) в с. Галатин, в периода 2008-2010 г. със средства от Държавния бюджет е започнато изграждане на Център от семеен тип (ЦНСТ) в гр. Криводол за настаняване на деца, лишиeni от родителска грижа. Центърът би трябвало да включва две къщи. ДДЛРГ е закрит окончателно през 2011 г. От ЦНСТ е построен само един дом, който все още не е въведен в експлоатация.

Клубове на пенсионера са разкрити в 12 населен места на общината, като в гр. Криводол клубовете са два. В тях са включени около 450 възрастни хора. Осигурена им е веществена издръжка. Проведени са лектории по здравни и социални проблеми.

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Членовете им активно се включват във всички мероприятия, организирани от местните читалища и общината.

3.7. Спорт

Чрез Програмата за развитието и насърчаването на физическото възпитание, спорта и социалния туризъм в община Криводол 2012-2015 г., приета с решение на ОбС, се осъществява практическа реализация на цели и действия по преодоляване влошаването на здравния статус на населението чрез комплекс от съгласувани действия на Община Криводол, учебните заведения, спортните клубове и обществеността, за изграждане на съвременна система за физическо възпитание и спорт, адекватна на нарастващите потребности на населението от двигателна активност, здравословен начин на живот и престижни изяви в сферата на високото спортно майсторство.

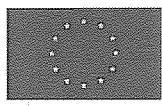
Високото спортно майсторство на територията на общината се защитава от АМК „Старт-Н“ Криводол – рали и автокрос.

На построената през 2006 г. писта ежегодно се провеждат кръгове от Националните шампионати по рали и автокрос. Пистата е призната за трасе № 1 за рали крос в България.

Футболното дело в Криводол е с дългогодишна история. Първият футболен клуб в Криводол е създаден през 1924 г. От сезон 2008/2009 г. ФК „Ботев“ Криводол се състезава в Западна „Б“ футболна група. Сезон 2010/2011 г. завършва на 11-то място и трябва да премине в аматьорската северозападна „В“ футболна група, където класирането му е на челното трето място. В края на 2011 г., поради липса на финансиране, участието на отбора в първенството е прекратено.

От края на 2011 г. към ФК „Ботев“ - Криводол дейност развиват две групи: подготвителна група, и деца и юноши старша възраст. В отборите са включени около 50 деца и младежи, които редовно участват в първенствата на област Враца. През 2013 г. беше създаден футболен клуб „Ботев 2013“ Криводол.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

През 2013 г. успешно приключва проект „Реконструкция на градски стадион „Христо Ботев“ в гр. Криводол. Финансирането е осигурено от Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г., Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони“.

Със стадиони разполагат и селата Лесура, Пудрия, Краводер и Ракево.

По отношение на масовия спорт и осмисляне свободното време на децата в спортния календар на общината ежегодно се провеждат множество мероприятия, като основната част от организирането и провеждането им осъществява МКБПМН (Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни).

Провеждат се състезания по футбол на малки вратички, тенис на маса, шахмат и спортен риболов. В спортните състезания се включват ученици от всички училища на територията на община Криводол. Организиран е и ученически клуб по шахмат и тенис на маса в Криводол. Ръководители са двамата обществени възпитатели към МКБПМН. Успешни отбори по тенис на маса има и към училището в с. Краводер.

В периода 2006-2012 г. със средства от общинския бюджет и банков кредит е изграден Ученически спортно-развлекателен комплекс в гр. Криводол. Обектът е на етап груб строеж и не е въведен в експлоатация. В проекта са вложени 2 500 000 лв.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

4.1. Транспортна инфраструктура

Община Криводол е сравнително отдалечена от главните европейски коридори (автомагистрала „Хемус“ и трансевропейски коридор №4), което създава ограничения за развитието ѝ.

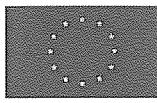
Територията на общината е пресечена от шосейната магистрала от Мездра (за София и Плевен) за Враца, Криводол, Монтана и Видин (трасето е част от трансевропейския транспортен коридор № 4), паралелния шосеен път от Криводол за Монтана и на изток за Бяла Слатина и Кнежа и меридионалния път от Криводол на север за с. Галатин, с. Лесура и с. Фурен, а на юг за с. Пудрия и с. Ботуня. Предимство е, че през територията на общината преминава ж.п. линия от Мездра за Враца, Криводол и Бойчиновци.

Общинската пътна мрежа обхваща четвъртокласна пътна мрежа и държавни пътища. Част от тази мрежа е в лошо състояние. Това се отразява на екологичната обстановка, безопасността на движението. Състоянието на републиканската пътна мрежа на територията на общината е сравнително добро.

4.2 Водоснабдителна мрежа за питейно-битово водоснабдяване и мрежи за отпадни води

Водоснабдяването в общината се извършва от "ВиК"-АД Враца – район Криводол и за питейно-битови нужди се използват подземни води от терасите на реките, каптажи на изворни води и яз. Среченска бара. На територията на общината има изграденост на водопреносните системи – 100%. Произведената на територията на общината вода е изцяло от подземни води. Водоснабдяването се осъществява чрез три

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

водоснабдителни системи – Мътница, Кобиляк и Среченска бара. Селата Краводер, Пудрия, Големо Бабино и гр. Криводол се водоснабдяват от водоизточник “Мътница”. Част от селищата се снабдяват с вода от водоснабдителна система “Кобиляк” - Градешница, Лесура, Баурене, Добруша, Ракево, Галатин, Фурен и Осен. От собствени водоизточници се снабдяват и селата Уровене и Ботуня. Водоснабдителната система Мътница е с водоизточник, разположен на територията на общината, докато водоснабдителните системи Кобиляк и Среченска бара са с водоизточници извън територията на общината.

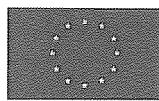
Състоянието на водопреносните мрежи е добро. За 2013г. са потребени 91,60 л./жит./ден, като тези стойности остават относително стабилни, сравнени с предходните години – 2011 – 95,98 л./жит./ден и 2012 – 91,75 л./жит./ден.

Фигура 13. Водоснабдителните системи и селищата, които се водоснабдяват от тях;

Перечне	Водоснабдителна система	Селище
Огоста	Кобиляк	Баурене
Огоста	Кобиляк	Галатин
Огоста	Кобиляк	Градешница
Огоста	Кобиляк	Добруша
Огоста	Кобиляк	Лесура
Огоста	Кобиляк	Осен
Огоста	Кобиляк	Ракево
Огоста	Кобиляк	Фурен
Огоста	Среченска бара + Мътница	Ботуня
Огоста	Мътница	Главаци
Огоста	Мътница	Големо бабино
Огоста	Мътница	Краводер
Огоста	Мътница	Криводол
Огоста	Мътница	Пудрия

Източник: ВиК ЕООД, Криводол

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

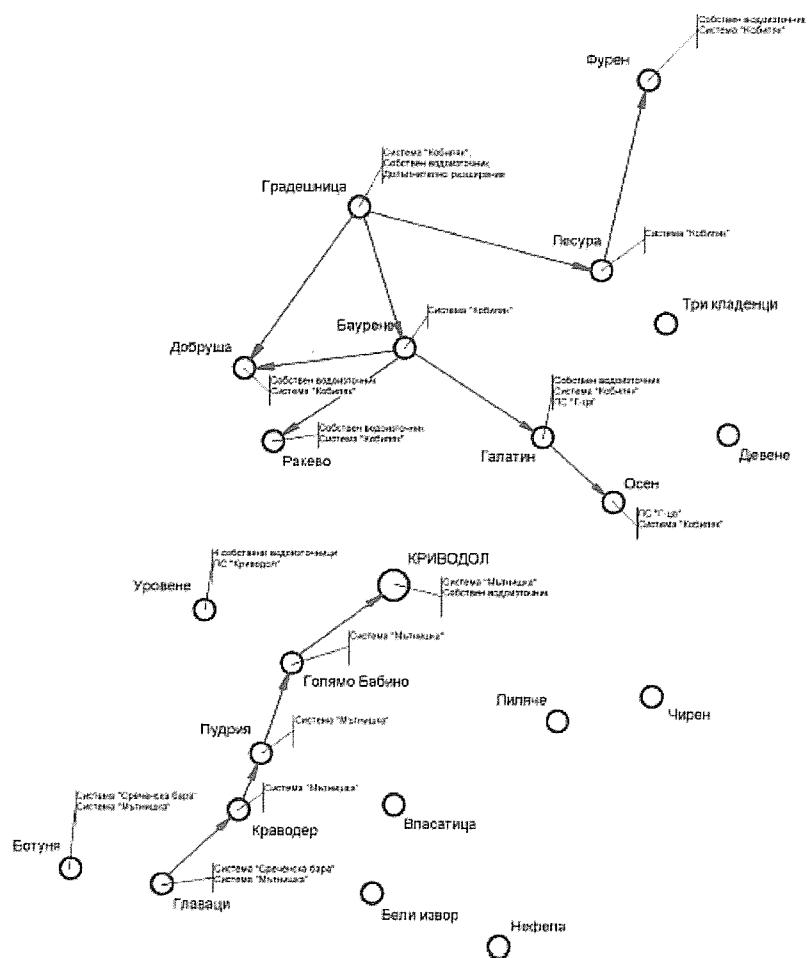

ОПАК. Эксперти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

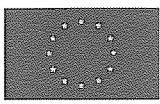
Карта 9. Водоснабдителни системи в община Криводол

Голяма част от водопреносната мрежа е изградена от етернитови тръби, които са морално и физически остарели, което е предпоставка за възникването на аварии и големите загуби във водопреносната мрежа.

За с. Краводер има проектна готовност за „Реконструкция и рехабилитация на водопроводната мрежа на с. Краводер, община Криводол“. Проектът дава оптимално решение за водоснабдяването на селото и подобряване обслужването на потребителите,

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

подобряване качеството на водоснабдителните услуги, намаляване загубите и подобряване на качествата на питейна вода.

4.2.1. Мрежи и системи за отпадни води

Единствено в гр. Криводол има изградени отделни отводнителни канали с обща дължина над 2,8 км, които са създадени за нуждите на отделни предприятия, използващи за производствената си дейност големи количества вода (винпром, пералня и др., които вече не функционират).

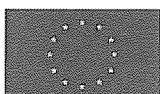
За гр. Криводол има проектна готовност изграждане на канализация, водопровод и пречиствателна станция за отпадни води. Проектът е за рехабилитиране на 0,477 км главни водопроводи; 3,938 км второстепенна водоснабдителна мрежа; 208 бр. сградни отклонения; новоизградени /удължени/ главни колектори/разделна битова канализация/- 0,575 км; новоизградени /удължени/ главни колектори/разделна дъждовна канализация/- 0,862 км; новоизградена канализационна мрежа /разделна дъждовна канализация/- 3,918 км; съществуващи сградни канализационни отклонения – 480 бр.; нови сградни канализационни отклонения, които ще се изграждат по проекта – 211 бр. Проектен капацитет на ПСОВ – 735 м³/д., 5093 екв. ж.

В останалите населени места в общината няма изградена канализационна мрежа. Битово-фекалните води се събират в септични ями.

Фиг. 14: Обитавани жилища по наличие на канализация и местонамиране, източник: НСИ

Общини	Цяло	В градовете	В селата
Общо за страната	2666733	1913495	753238
Съврзана с обществена канализация	1933372	1761823	171549
Съврзана с изгребна яма	71192	21675	49517
Съврзана със септична яма или друго пречиствателно съоръжение	153375	42816	110559
Съврзана с попивна яма	432546	68096	364450
Няма канализация	76248	19085	57163

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

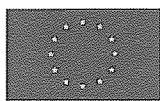
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Област Враца	71360	40499	30861
Съврзана съобществена канализация	35634	34057	1577
Съврзана сизгребна яма	4144	1432	2712
Съврзана със септична яма или друго пречиствателно съоръжение	5875	1976	3899
Съврзана спопивна яма	23009	2423	20586
Криводол	4059	1128	2931
Съврзана съобществена канализация	266	96	170
Съврзана сизгребна яма	341	186	155
Съврзана със септична яма или друго пречиствателно съоръжение	615	478	137
Съврзана спопивна яма	2654	348	2306
Няма канализация	183	20	163

Фиг. 15: Обитавани жилища по източник на водоснабдяване и местонамиране, източник: НСИ

Общини	Общо	В градовете	В селата
Общо за страната	2666733	1913495	753238
Обществено водоснабдяване	2564169	1886116	678053
Собствен водоизточник	34394	7103	27291
Обществено водоснабдяване и собствен водоизточник	50054	12862	37192
Няма източник на вода	18116	7414	10702
Област Враца	71360	40499	30861
Обществено водоснабдяване	67829	39765	28064
Собствен водоизточник	936	216	720
Обществено водоснабдяване и собствен водоизточник	1933	310	1623
Няма източник на вода	662	208	454
Криводол	4059	1128	2931
Обществено водоснабдяване	3776	1082	2694
Собствен водоизточник	61	8	53
Обществено водоснабдяване и собствен водоизточник	171	33	138
Няма източник на вода	51	5	46

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4.3 Електроснабдяване

Електроснабдяването на селищата от общината се осигурява от "Енергоснабдяване" - клон Криводол. Отделните селища се захранват от подстанция чрез изградена електропроводна мрежа.

4.3. Коммуникационни мрежи, далекосъобщения и пощи

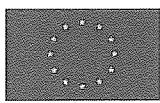
Всички населени места на общината са телефонизирани и са включени към националната съобщителна мрежа за автоматично избиране. Територията на общината има покритие за ползване на трите български мобилни оператори "Виваком", "М-тел" и "Глобул" и попада изцяло в обхвата на националната телевизия и на голям брой сателитни излъчватели.

Опериращите интернет доставчици предоставят относително бърз и надежден достъп на граждани и фирми от град Криводол и околните села.

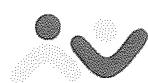
Фиг. 16: Осигуреност на обитаваните жилища с кабелна телевизия, сателитна антена, компютър и достъп до интернет, източник: НСИ

Община	Общо		В градовете		В селата	
	жилища	живеещи лица	жилища	живеещи лица	жилища	живеещи лица
Общо за страната						
Кабелна телевизия	1440516	3984372	1186431	3257770	254085	726602
Сателитна антена	636899	1879707	352168	1043744	284731	835963
Компютър	1243006	3870800	1077969	3263730	165037	607070
Достъп до интернет	1171849	3650343	1022887	3108812	148962	541531
Област Враца						
Кабелна телевизия	44944	119757	29860	80285	15084	39472
Сателитна антена	11388	31578	4618	13224	6770	18354
Компютър	26607	83991	21291	64900	5316	19091
Достъп до интернет	24865	78438	20120	61595	4745	16843
Криводол						
Кабелна телевизия	2105	5171	805	2327	1300	2844
Сателитна антена	726	1840	92	309	634	1531
Компютър	508	1778	342	1251	166	527
Достъп до интернет	425	1466	301	1108	124	358

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи:

1. Съществуват неизградени елементи на техническата инфраструктура (канализационна мрежа, пречиствателни съоръжения за отпадни води, депа за ТБО), а основен проблем е амортизацията или лошата поддръжка на други елементи на техническата инфраструктура/ водопроводна мрежа/.
2. Липсата на канализационна система в голяма част от населените места в община Криводол е един от основните източници на замърсяване на речните води.

5. СЕЛИЩНАТА МРЕЖА И МОДЕЛИ НА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

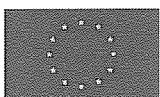
5.1. Териториално-урбанистична структура

5.1.1. Йерархична система от населени места

В НКПР са определени 5 типа агломерационни ареали и е прецизиран техният обхват. Община Криводол попада в типа агломерационни ареали на много малки градове и села с микрорегионално значение в територията на групи общини.

Агломерационните връзки са слабо изразени, но имат потенциал за евентуална бъдеща проява по отношение на най-близките малки населени места. Общината е представена от град, който е общински център, попадащ в 5-то ниво на йерархичната система от градове-центрове /много малки градове и села с общинско значение за територията на съответните общини/.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

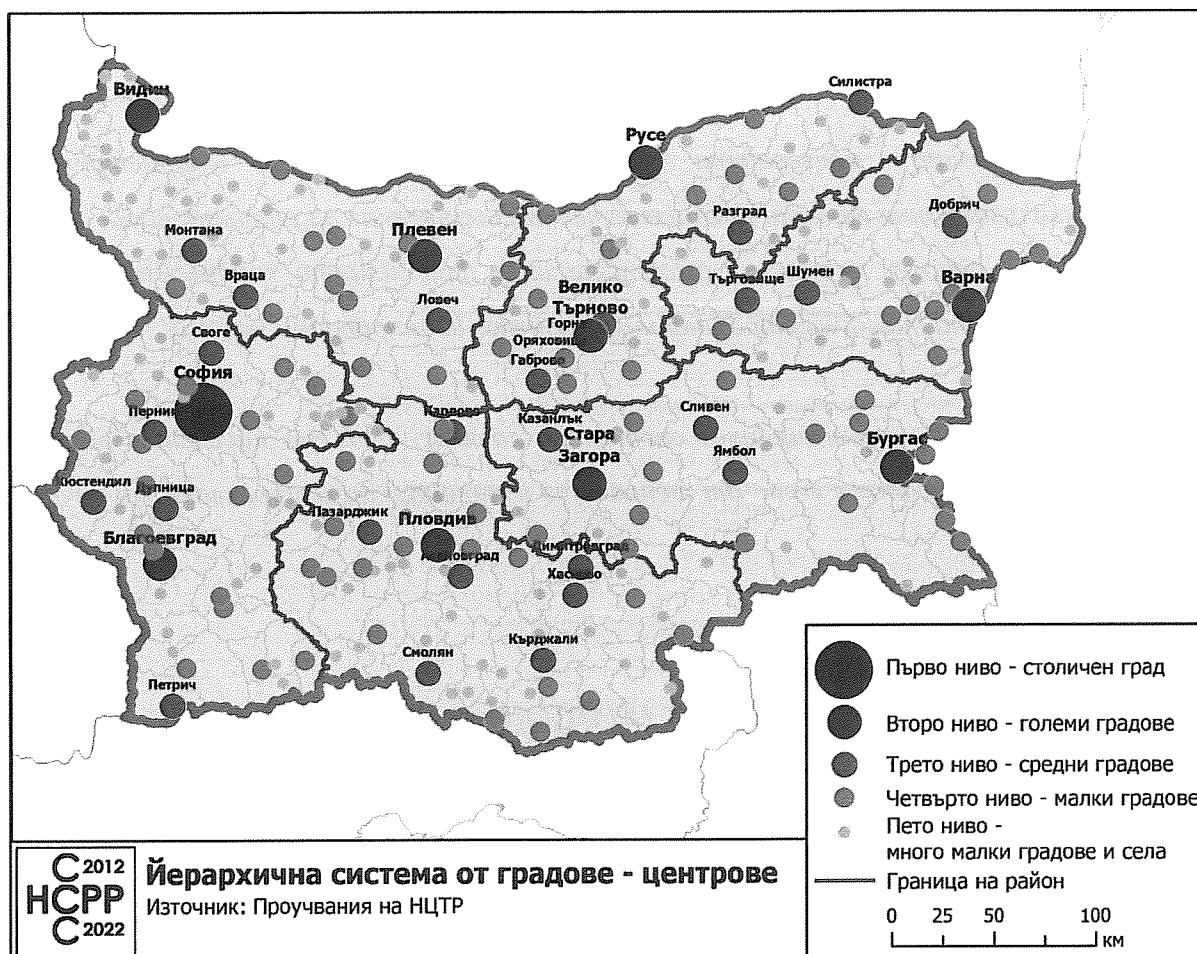
Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

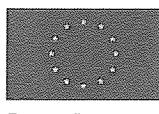
Карта 10. Йерархична система от градове-центрове, Национална стратегия за регионално развитие на Република България.

Като част от системата от полюси на растеж той е градивен елемент от макро-пространствената структура в полицентричната урбанистична мрежа на областта.

Територията на община Криводол се намира в Северозападен район на планиране NUTS 2, част от административните граници на област Враца NUTS 3.

Според закона за административно-териториално устройство на Република България, община Криводол /площ – 326,8 кв.км/ е „пета“ категория, заема 8,3% от

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

територията на област Враца и 3,1% от територията на Северозападен район за планирани.

Гъстотата на населението в тези населени места е изключително ниска – 28,7 д./км². За сравнение – средният показател за страната е 66,01 д./км², а за област Враца – 51,6 д./ км². 33,5 % от населението на общината е концентрирано в град Криводол.

Категоризация на общините

ЕКАТТЕ	Община	Категория
VRC21	Криводол	5

В Националния регистър на населените места, град Криводол попада в 4-та категория.

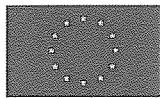
Територията на община Криводол е 326,9кв.км. Тя съставлява 10,3% от площта на област Враца и 3,2% от територията на Северозападния район за планиране.

В разпределението на територията в общината, най-голям дял има земеделската обработваема територия - 81,4% от общата територия. Урбанизираните територии заемат 5,5%, водните течения и водните площи заемат 0,9%, територии за добив на полезни изкопаеми заемат – 0,5%, територии определени за транспорт и инфраструктура заемат 0,6 %.

5.1.2. Урбанизация и модели на устройство на територията

Урбанизацията е дългосрочен процес, който се характеризира както с увеличаване на населението, което живее в градовете, така и с разширяване на градските зони. Той включва различни етапи /урбанизация, деурбанизация или контраурбанизация и реурбанизация/, които засягат страните в различни епохи – според географската и историческата ситуация. Степента на урбанизация е процентът от общото население на страната /или даден регион, община/, което живее в градовете. Темпът на урбанизация представлява увеличаването на пропорцията на гражданите за

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

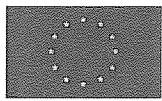
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

определен период. Процесът на урбанизация на даден регион има отчетливи ефекти върху икономиката и екологията му. Има различни форми /или модели/ на урбанизация или на концентрация на човешки дейности, на населени места и социална инфраструктура /моноцентрични и полицентрични населени места, компактни градове, предградия и др./.

Урбанистични оси на развитие – отчитащи транспортните направления на коридори от трансевропейската транспортна мрежа и други транспортни мрежи с национално значение.

При формирането на пространствена структура на общината водеща роля имат географската характеристика и основните урбанистични оси. Явяват се основни фактори за развитие на селищната структура, както и предпоставка за развитие на туризма в общината.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

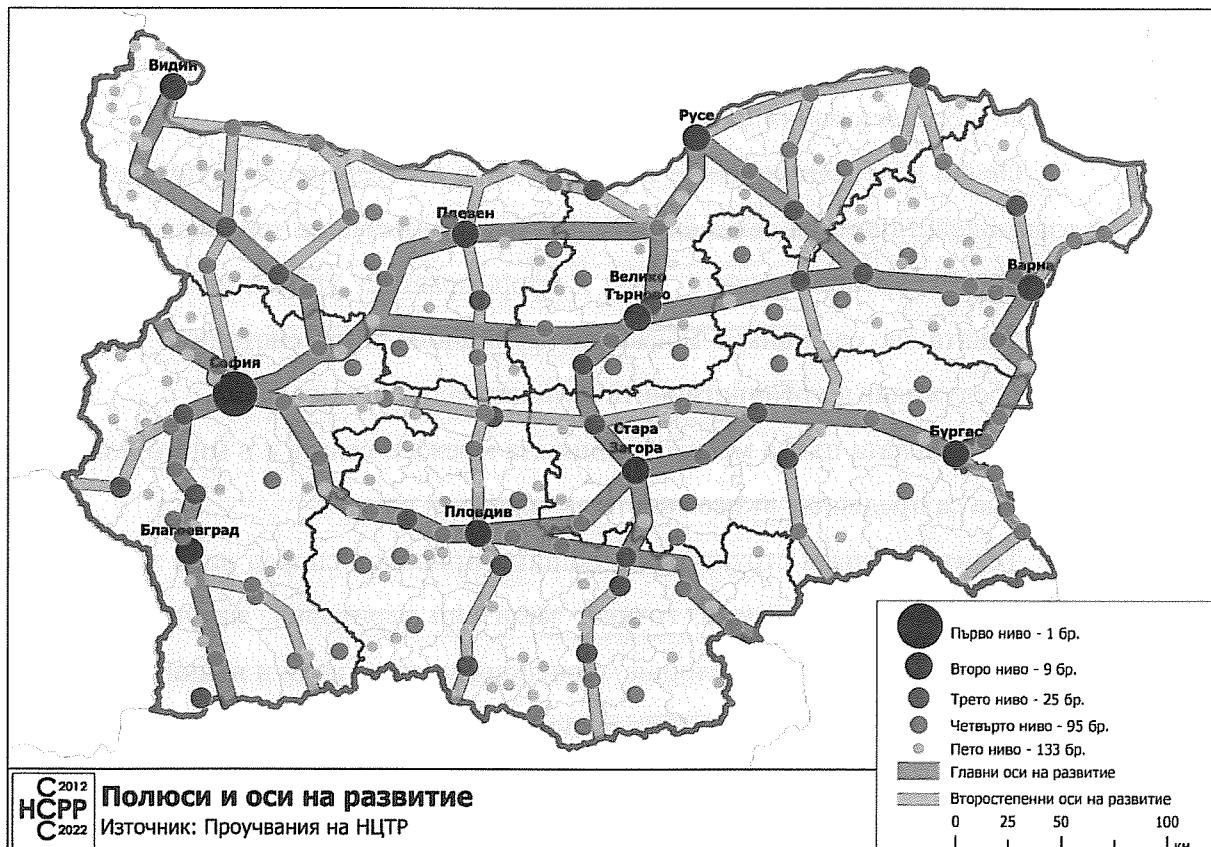
Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

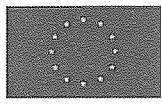

Карта 11. Поляси и оси на развитие, Национална Стратегия за регионално развитие.

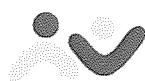
Основните урбанистични оси/коридори в общината са:

- Основните урбанистичните оси на развитие с регионален и национален характер са представени от част от общоевропейски транспортен коридор №4 – Видин- Враца- София- Благоевград-Кулата , който е приоритет на ЕС и на Стратегията на Република България за развитие на транспортната система до 2020 година.
- Второстепенните оси на развитие се изявяват в направления, излизящи от основните оси или свързващи основните оси. За община Криводол от значение е второстепенна ос за развитие Козлодуй – Враца, която свързва всички общини на територията на област Враца с дунавското крайбрежие.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Урбанистичните оси с локален/местен характер са свързани с административния и пространствен център град и изградените функционални връзки с останалите населени места /вторични центрове/.

Около вече формирани вторични ядра вследствие от „пулсациите”, породени от взаимодействието на селищната структура са обособени териториални структури. В подкрепа на урбанистичните оси и формираните урбанистични ядра/ареали са проучванията на селищната мрежа по функционалните системи – обитаване, труд, отдих, обслужване и урбанистичните функционални връзки.

Общинската пътна мрежа и уличната мрежа в селата е в много лошо състояние. Добре е да се предвидят възможности за цялостен ремонт.

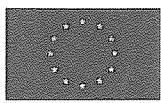
Териториалната структура на община Криводол според вида територия се дели на урбанизирана, земеделска, горска, защитени територии, нарушен територии за възстановени и друг вид територии /територия заета от води и водни обекти, територия на транспорта и територия за добив на полезни изкопаеми/.

Поставените приоритети в Националната програма за развитие "България 2020" за постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие чрез използване на местния потенциал и развитие на земеделието за осигуряване на хранителна сигурност, както и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси са приложими и изпълними в териториалния обхват на община.

Правилното използване на териториалните ресурси и природните дадености във всички аспекти и сфери на човешката дейности биха помогнали за развитие на общината. Географско местоположение, осигурява условия за сътрудничество със съседните териториални общности.

За постигане на стратегическите цели за пространствено и териториално развитие за община Криводол е необходимо да се изведат основни приоритети, които да подпомогнат бъдещото пространствено развитие на общината. От приоритетно значение е реконструкцията на транспортната, електронно-съобщителната и

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

инженерно-техническата инфраструктура за подобряване на мобилността, комуникативността и достъпа до услуги, както и разкриване потенциала на малките населени места с характерни природни и културни ценности и използването му като стимулатор на икономическо развитие.

6. Жилищна осигуреност

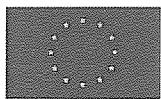
6.1. Количество на жилищния фонд

През изследвания период (2010 – 2012 г.), броя на жилищните сгради е намалял с 1256. По данни на НСИ за 2011г. броя на жилищните сгради е 8777, докато броя на жилищата е 6702. Строителството е било най-активно в годините между 1970 и 1989г.

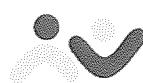
Таблица 16. Жилищни сгради по период на построяване, източник: НСИ;

Показатели	Мерна единица	2010	2011	2012
Жилищен фонд				
Жилищни сгради	Брой	10033	8777	8777
<i>По материал на външните стени на сградата</i>				
стомано-бетонни и панелни	Брой	34	48	48
тухлени	Брой	9530	8477	8477
други	Брой	469	252	252
Жилища	Брой	6910	6702	6702
<i>По брой на стаите</i>				
едностайни	Брой	457	218	218
двустайни	Брой	1368	1208	1208
триистайни	Брой	2207	2405	2405
четиристайни	Брой	1595	1745	1745
петстайни	Брой	824	682	682
с шест и повече стаи	Брой	459	444	444
Полезна площ	кв. м	452687	460114	460114
жилищна	кв. м	295560	358583	358583
спомагателна	кв. м	77727	66301	66301

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

площ на кухни	кв. м	79400	35230	35230
Въведени в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища				
Сгради	Брой	-	-	-
Жилища	Брой	-	-	-
Полезна площ	кв. м	-	-	-
в т.ч. жилища	кв. м	-	-	-

6.2. Конструкция на жилищен фонд

Стоманено-бетонни и панелни сгради са най-малобройните, като от 2010 година до 2012 г. са се увеличили от 34 на 48. Макар и малко на брой, те се нуждаят от цялостно конструктивно обследване, обследване на енергийната ефективност и подмяна на инсталациите. Строителството на територията на община Криводол е предимно нискоетажно, а териториалното разпределение на жилищните ресурси е сравнително благоприятно.

Броят на жилищните сгради за 2012 г. е 8777. По материал на външните стени на сградата се поделят на стоманено-бетонни и панелни - 48, тухлени – 8477 и други - 252. Наблюдава се тенденция за намаляване на броя на жилищните сгради като цяло, като най-голям спад има в различните от стоманено-бетонни и панелни и тухлени жилищни сгради.

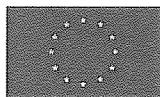
6.3. Етажност и стайност

Застройването на територията на община Криводол е в унисон със структурните елементи на града и природната среда. Броят на жилищните помещения по данни на НСИ от 2012 г. е 25 923 и има 460114 кв.м полезна площ.

Броят на стаите е друг показател, който характеризира жилищната осигуреност. Жилищата се поделят на:

- Едностайни - 218;
- Двустайни – 1208;
- Тристайни – 2405;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

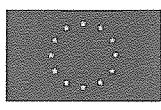
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Четиристайни – 1745;
- Петстайни – 682;
- С шест и повече стаи – 444;

Изводи:

- Съществуващият свободен жилищен фонд е база за развитие на туризма като отрасъл, необитаваните сгради могат да се реновират и адаптират за семейни хотели и бази за отдых. Възможно е и развитието на микропредприятия за производство и преработка на сировини, еко, биопродукти и други.
- От голяма необходимост е обновяването на съществуващия жилищен фонд, необитаваните жилища и сгради да бъдат адаптирани към нови функции. Общината се нуждае от приемане на конкретни мерки за сътурирането на логистични и производствени бази, и същевременно да не се нарушава качеството на средата в града.
- Подобряване на транспортната инфраструктура, особено по направлението Галатин-Лесура-Фурен

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

7. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ

Оценката на екологичното състояние на община Криводол се извършва въз основата на характеристиките на отделните компоненти на околната среда – въздух, вода, почви и степента на тяхното замърсяване.

Към настоящия момент основни замърсители на територията на община Криводол са автомобилният транспорт и битовият фактор.

7.1. Качество на атмосферния въздух

Качеството на въздуха, съгласно Закона за чистотата на атмосферния въздух, се оценява по показателите – прах, фини-прахови частици, серен двуокис, азотен двуокис, тежки метали и някои други специфични замърсители. Голямо внимание се обръща на замърсяването на въздуха поради съществените здравни и социални последици за хората – заболеваемост, смъртност и миграция.

Територията на област Враца, контролирана от РИОСВ-Враца, е разделена на райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух. Районът, в който попада община Криводол е район *Криводол*, обхващащ общините Хайдедин, Борован и Криводол. За този район не се изисква изготвянето на програма за намаляване нивата на замърсителите, поради липсата на такива.

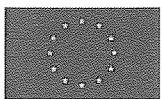
Източник на замърсяване на въздуха, през зимните месеци е масовото използване на твърди горива от населението през отопителния сезон.

По отношение качеството на атмосферния въздух в района на Община Криводол не е установено превишаване на допустимите норми на стойностите на този показател.

Освен това, на територията на общината не се наблюдават крупни обекти, замърсители на въздуха, а така също и на източници на озоноразрушаващи вещества.

В резултат на това, нивото на замърсяване на атмосферния въздух в общината не е високо. То е породено главно от следните няколко фактора:

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- повишаване концентрацията на сероводород, серен диоксид и фини-прахови частици от горивни процеси, свързани с масовото използване на твърди горива за отопление от населението на общината през зимния сезон;

През 2013 г. са извършени 14 проверки на бензиностанции. Изискванията към този вид обекти са за изграждане на система за улавяне на бензиновите пари към резервоарите за съхранение на бензините при зареждането им от подвижните автоцистерни. За тази цел е необходимо монтирането на клапан-адаптер към вентилационната система на резервоара за бензин, както и адаптер на вливната фуния. Тази система осигурява улавяне и отвеждане на бензиновите пари в автоцистерните, като в последствие те се транспортират до съответния терминал за регенериране или съхранение с последващо регенериране в друг терминал. Бензиностанциите, които са проверени на територията на община Криводол са "Витекс" ООД, гр. Криводол и "Топливо" АД, гр. София-база Криводол. Обектите функционират с изградена херметична свързваща система за улавяне на бензиновите пари към резервоарите за съхранение на бензини. В област Враца всички обекти са приведени в съответствие с изискванията.

7.2. Води

Географското положение и физикогеографските условия на България обуславят наличието на реки със смесен тип подхранване. Повечето от техните води (50-70%) се получават от разтапянето на снеговете, а останалото количество - от есенните или пролетните дъждове. Качеството и количеството на повърхностните и подземни води се наблюдава от съответните мрежи за мониторинг на водите, които са част от националната система за мониторинг на околната среда по пунктове, честота и показатели. Мониторинга на водите на територията на Република България е регламентиран с Наредба № 1 от 11 април 2011 г. През 2013 г. е осъществен контролен

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

мониторинг от РИОСВ- Враца във следните пунктове на територията на община Криводол:

- Река Ботуния при с. Криводол;
- Река Ботуния при с. Големо Бабино;
- Река Въртешница преди влизане в река Ботуния при град Криводол;

На територията на община Криводол, във връзка с Наредба №2/13.09.2007 г. за опазване на водите от нитрати от земеделски източници от месец август 2013 г., със заповед на Министъра на околната среда и водите е утвърдена програма за мониторинг на нитрати и пунктовете, в които да се извършва мониторинга.

Водните ресурси са използваемата част от природните води на определена територия, те са от голямо значение за дадено населено място. Формират се от оттока на вътрешните реки, подземните води и част от водите на река Дунав. Тяхното опазване и рационално управление е от жизненоважно значение за бъдещото устойчиво развитие на страната. В сравнение със страните в Европа, България е в групата на най-бедните на водни ресурси страна. Средногодишното количество за жител е около 2300-2400 м³, а използваемата част от него варира от 800 до 100 м³/ж.год.

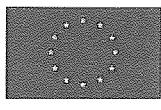
През територията на община Криводол преминава част от водосборния басейн на река Огоста – притоците река Ботуния и река Лева.

Река Ботуния извира от северните склонове на връх „Тодорини кукли“ в Западна Стара планина, като в долното ѝ течение се влива р. Въртешница, образувана от сливането на реките Лева и Дъбника.

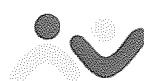
Река Дъбника извира на 3 км североизточно от гр. Враца и на нея е разположен яз. „Дъбника“ (обем 13,6 млн.м³), който е построен за нуждите на охладителната система на „Химко“ АД, гр. Враца. Същинското начало на реката са дренажните води след язовирната стена.

Река Лева извира на около 700 м западно от връх „Бук“ във Врачанския балкан. В горната си част, долината на реката е със стръмни и скалисти склонове. Един от

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

притоците на р. Лева е водопадът „Скакля“, който е сред най-високите български водопади. Водата се спуска от 130 м височина.

Контролната дейност по компонент „Води“ се осъществява по поречия. В териториалния обхват на община Криводол попада част от поречието на р. Огоста. През 2013 година в сектор води във връзка с осъществяване на превантивен, текущ и последващ контрол на територията на област Враца са извършени 314 бр. проверки на обекти, формиращи отпадните води, от които 244 бр. планови и 67 бр. – извънредни.

На територията на община Криводол е извършен следният контрол и мониторинг:

- За констатирано несъответствие с изискванията на екологичното законодателство в областта на водите, за отчетения период е издадено предписание на управителя на „Топила Груп“ ЕАД - предприятие за млекопреработка в с. Ракево, община Криводол – да се прекъсне връзката между площадката, където се измиват автомобилите и река Ботуя и отпадъчната вода от измиването на автомобилите да се отведе към изгребната яма, в която се събират отпадъчните води от предприятието;

- 2 бр. на Земеделски производител с. Галатин, община Криводол за привеждане на животновъдното стопанство /кравеферма/ в съответствие със законодателството;

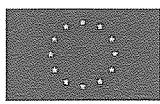
-Планова проверка:

- „Топила Груп“ ЕАД, с. Ракево – наложена текуща санкция, поради констатирани превишения над индивидуалните емисионни ограничения, поставени в разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води;

-Извънредна проверка , във връзка със жалба:

- Нерегламентирано изхвърляне на битови отпадъци и торов отпадък от животновъдна дейност от частен жилищен имот в с. Пудря, при проверката е констатирано, че жалбата е неоснователна;

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

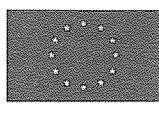
Издадено е Решение за прекратяване на процедура по реда на Глава VI от ЗООС за ИП - „Интензивно риборазвъждане в съществуващ язовир, имот № 000636, намиращ се в землището на град Криводол, община Криводол“. За периода е изготовено и становище на проект от водния цикъл, попадащ в обхвата на чл.2, ал.2 от Наредбата за ОС и не попада в обхвата на Приложение 2 на ЗООС към чл.93, ал.1,т.1 към Закона. Становището е по повод „Реконструкция и рехабилитация на водопроводната мрежа на с. Краводер, община Криводол“ .

По отношение на компонент „Води“ околната среда на територията на община Криводол е в добро екологично състояние. Относно качествения състав на водоприемниците, намиращи се на територията се забелязва тенденция към задържане и подобряване на състоянието им. Основен източник на замърсяване на повърхностните водни тела е заустването на непречистени отпадъчни води от канализационните системи на населените места, което е основен източник на проблем в областта на опазване на водите на територията на община Криводол. Степента на канализираност на населените места, особено в селата е ниска и липсват пречиствателни станции за отпадни води. Докато водоснабдителната инфраструктура е сравнително добре развита и централизираното водоснабдяване обхваща почти 100% от населението, канализационното стопанство, като мрежа и особено като селищни пречиствателни станции не е много добре развито.

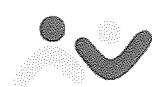
С цел проследяване на качеството на състоянието на подземните води по водоносни хоризонти и водни тела на територията, контролирана от РИОСВ - Враца са обособени 8 хидрологки пункта, които са част от националната мрежа за мониторинг на подземните води. Такъв пункт на територията на община Криводол липсва.

Комунално-битовата дейност причинява около 30 % от общото замърсяване. Неефективно действащи пречиствателни станции, битова канализация, неорганизираните сметища за отпадъци, дъждовни води, оттокът и филтрацията от районите без канализация и пречиствателни съоръжения имат значителен дял в

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

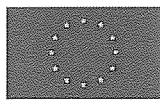
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

замърсяването с нитрати. Отстраняването на нитратите изисква инвестиции за изграждането на скъпи съоръжения.

Промишлеността, като източник на замърсяване на водите, е причина за около 15% от общото замърсяване с азот. То идва от заустванията на отпадни води от индустриални обекти, както и от индустриалните обекти с попивен кладенец, лагуна или котлован. Антропогенното натоварване на водите с нитрати се осъществява от две категории източници: точкови и дифузни. Точкови източници са изпусканятията или заустванията на замърсяващи вещества във водите от конкретен източник, например нитрати при просмукване на оборски тор от торище. Такива са и неправилно организираните и разположени торохранилища в близост до водоеми, сондажи и кладенци. Точкови източници на замърсяване от комунално-битовата дейност на населението са заустванията в реките на градските канализации без изградени ГПСОВ (Градски пречиствателни станции за отпадъчни води) и заустванията на ГПСОВ. Точкови източници на замърсяване от промишлеността са заустванията на отпадни води от индустриалните обекти. Дифузен източник на замърсяване е миграцията на водата от земната повърхност в дълбочина или общото движение на нитратите в почвата. То е резултат от внасянето на органични или минерални торове в количества, превишаващи нуждите на културите от хранителни елементи, или от тънък повърхностен почвен слой, който не може да абсорбира хранителните вещества. Замърсяване може да се получи и когато се внасят торове при неподходящи почвени или климатични условия. Ако земеделските култури или пасищната растителност не са в състояние да усвоят наличните хранителни вещества, има значителни загуби на хранителни елементи - чрез изтичане в полската отводнителна система, в близки реки и езера или чрез проникване в подпочвените слоеве, водещо до замърсяване на подземните води.

През 2013г. се наблюдава подобряване качеството на подземните води по отношение на наличието на наднормени концентрации на натрий, както и сравнително ниски концентрации на нитрати в сравнение с предходните години.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

7.3. Отделени отпадъци

Община Криводол се стреми към 100% организирано сметосъбиране и сметоизвозване посредством съвременна техника, както и към активна политика по управление на отпадъците. Община Криводол приема програма за управление на дейностите с отпадъци и ежегодно се представят годишни отчети по изпълнение на общинските програми по опазването на околната среда в т.ч. и за част „Управление на дейностите с отпадъци“.

Община Криводол извозва отпадъците си до „Регионално депо за неопасни отпадъци“ Монтана. Експлоатацията на депото започва от началото на 2006 г. За 2013 г. количеството на извозените и депонираните отпадъци от община Криводол е 1 273,54 т.

Община Криводол има сключен договор с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки за въвеждане на системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Системата е финансирана от организацията по оползотворяване на отпадъците от опаковки. Всяка една точка от системите е оборудвана с два или три броя цветни контейнери.

Община Криводол има сключен договор с „ЕКОПАК България“ АД, гр. София от 20.04.2007 г. Доставените цветни контейнери са 42 броя и обслужват по 250 человека от населението на града. Събраното количество от цветните контейнери, разположени в гр. Криводол е 7,36 т., в т.ч. хартия – 5 т., пластмаса – 2,36 т., от които предадени за рециклиране: хартия – 6,784 т. (включително и от предходната година), пластмаса – 2,455 (включително и от предходната година), стъкло – 14,831 т. (включително и от предходната година).

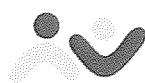
Разделно събраните отпадъци от община Криводол се събират и транспортират от „Йордан Кръстителски - Джордан 2001“ ЕООД, гр. Враца до сепарираща инсталация на фирмата в гр. Враца. Фирмата е подизпълнител на „Екопак България“ АД, гр. София.

На територията на община Криводол 3449 д. или 32% от населението е обхванато от системите за разделно събиране.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Независимо от факта, че е въведено организирано сметосъбиране и сметоиззвзване, част от населението на община Криводол продължава безконтролно да депонира отпадъци на неразрешени за това места.

7.3.1. Незаконни сметища – местонахождение и площи

На територията на община Криводол няма данни за нерегламентирани сметища. Съществуват случаи на изхвърляне предимно на битови и строителни отпадъци извън границите на посочените сметища, което води до създаването на локални сметища около населените места. Основен проблем е незаинтересоваността на населението относно третирането на отпадъците.

7.4. Почки

Опазването от вредни въздействия и унищожаване е наложителен процес за осигуряването на необходимите условия за жизнената дейност на хората, животните, растенията и микроорганизмите. Почвата се явява съставна част от природния баланс. Един от основните приоритети на Европейския съюз е провеждането на правилна политика по отношение на почвите, тяхната превантивна защита и въвеждане на мерки за устойчивото им управление. Замърсяването на почвата е една от основните предпоставки за изменение на климата, това води до влошаване на качеството на живот на хората и ограничаване на нуждите им за питейна вода и храна.

Критерии за определяне на пригодността на земеделски земи, на територията на община Криводол са подпочвени/почвообразуващи материали, подпочвени води и други, почвени, орографски, климатични и други. Спримо тези показатели се определя агроклиматичният потенциал за развитието на земеделието в района. На територията на общината са разпространени сиви горски – обикновени а също и преовлажнени почви. Сивите горски се отличават с ниско плодородие и значителна глиnestа фракция.

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Покрай реките са разпространени алувиално-ливадни почви. В землищата на селата Фаурен и Лесура са разпространени карбонатни черноземи.

За наблюдение и контрол качеството на почвите в Област Враца е създадена организация за провеждане на мониторингова дейност. Пунктовете, в които се извършва пробонабирането на почвени преби, са определени от Изпълнителната Агенция по опазване на околната среда към МОСВ. Те са разположени по цялата територия на област Враца и са в зависимост от източниците на замърсяване на почвата. През 2013 г. на територията на област Враца е извършено пробонабиране от 5 пункта за почвен мониторинг в т.ч.: с. Кунино, общ. Роман, с. Комарево и с. Търнава, общ. Бяла Слатина. Не са установени превишения на ПДК от извършените анализи на взетите 30 бр. почвени преби. Поради настъпилите промени в икономиката и селското стопанство и засиления контрол върху малкото останали работещи промишлени производства, се забелязва тенденция на намаляване на натоварването на почвите с тежки метали и арсен.

Складовете за съхранение на негодни и залежали пестициди са един от локалните източници на почвени замърсявания. През 2013 година е извършена проверка в с. Пудря община Криводол на част от този вид складове, не са открити нарушения и замърсявания на почвата с пестициди.

Ерозията на почвата е един от главните проблеми на територията на общината. Този процес оказва съществено влияние върху почвения слой, количеството на хранителни елементи и запасите на почвената влага, намаляване на съдържанието на почвено органично вещество, загуба на биоразнообразие, деградация на почвената структура, образуване на почвена кора, разпространение и акумулация на замърсители във водните течения и в зоните на акумулация на наноси. Условията на територията на община Криводол създават предпоставки за разпространение на водна, ветрова и иригационна ерозия. Наложително е провеждането на агротехнически, лесотехнически и хидротехнически мероприятия за борба с тези явления.

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Контрол е необходим да се осъществява и върху дейностите, свързани със строителни, битови и растителни отпадъци. На територията на област Враца съществуват много нерегламентирани сметища със строителни и битови отпадъци, които замърсяват почвите в региона. В тази връзка е необходим локален мониторинг от община Криводол за справяне с този проблем.

Опазването на почвите е приоритет и задължение на държавните и общински органи и физически и юридически лица. Необходимо е прилагането на по-добри земеделски практики и повишаване информираността на обществото за екологичните и икономически ползи за опазване на почвите. Необходим е и по-строг контрол и мониторинг относно този компонент на околната среда.

7.5. Шум

Опазване на околната среда от шума има за цел недопускане на изльчване и разпространяването му над определени гранични стойности. Разработват се и се прилагат мерки за предотвратяване и намаляване на шумовите нива. Контрол и мониторинг се осъществява от РИОСВ-Враца, като се извършва съгласно изискванията на „Методика за определяне на общата звукова мощност, изльчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне на нивото на шума в мястото на въздействие“. На територията на община Криводол, през 2013 година е проведен мониторинг на промишлен шум, изльчван в околната среда във „Симекс“ ЕООД, гр. Криводол с предмет на дейност – производство на лентови транспортьори, обезпрашителни съоръжения и метални конструкции, „Строител Криводол“ ЕООД, гр. Криводол с предмет на дейност – производство на стоманено-бетонови изделия“ и „Мелница-гр. Криводол“ към „МиМ“ ЕООД, гр. Мездра с предмет на дейност-производство на брашна и трици. Измерванията са извършени съгласно изискванията на „Методика за определяне на общата звукова мощност, изльчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие“. Измерените нива на промишлен шум, изльчван в околната среда от дейността на

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Дружествата, не надвишават граничните стойности, съгласно Наредба № 6 от 26.06.2006г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт.

Мониторинг на различните стойности на шума се осъществява и относно неговото вредно влияние върху здравето на населението. Подобни измервания на територията на община Криводол са извършени на същите горепосочени предприятия. При извършените проверки не са установени нарушения. Мониторингът е извършен, съгласно Условия към издадените Комплексни разрешителни и в съответствие с изискванията на Наредба № 54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда. Съгласно представените от операторите Протоколи на АРЛ- Враца и Доклади е установено, че измерените нива на промишлен шум, изльчван в околната среда, отговарят на нормите за допустими нива на шум, заложени в издадените Комплексни разрешителни.

7.6. Радиационен контрол

Наблюденията на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда са непрекъснати и периодични и се извършват с цел осигуряване на актуална информация за държавните и местни органи на управление и обществеността. Радиационният контрол на територията на РИОСВ - Враца се осъществява от Регионална лаборатория - гр. Враца. С цел следене наличието на радионуклиди в атмосферния въздух през годината са набрани 27 бр. аерозолни филтъра от стационарната станция в гр. Враца. Не са констатирани повишавания на специфичната активност на естествени и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух и измерените стойности не се отличават от предходни години. Радиологичен мониторинг на необработвани почви и дънни утайки се извършва в 23 бр. пункта. През годината са взети са 58 бр. почвени пробы и 6 бр. дънни утайки от пунктите на Национална

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

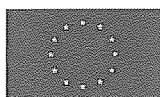
система за мониторинг на околната среда /НСМОС/ в 3-100 км зона на АЕЦ „Козлодуй“. Гама-спектрометричният анализ на пробите показва, че няма съществени отклонения в измерената специфична активност на радионуклидите спрямо характерните за региона.

През 2013 г. продължава да се следи състоянието на радиационния гама-фон в постоянните пунктове за пробовземане на територията Врачанска област. Резултатите от мониторинга на станциите от 30-km зона: Хайредин и Оряхово и от 100-km зона: Враца показват, че мощността на еквивалентната доза е в границите на характерните фонови стойности за съответните пунктове и варират в граници от $0,10\mu\text{Sv}/\text{h}$ до $0,19\mu\text{Sv}/\text{h}$.

Изводи:

- *Екологичната оценка на територията на община Криводол, спрямо горепосочените компоненти е положителна.*
- *Източник на замърсяване на въздуха на територията на община Криводол е основно масовото използване на твърди горива от населението, през отоплителния сезон.*
- *По отношение на компонент „Води“, община Криводол е в добро екологично състояние. Проблемна зона на този компонент е заустването на непречистени отпадъчни води от канализационната система на населените места. На територията на общината, липсва хидрологически пункт за следене състоянието на качеството на подземните води. Комунално-битовата дейност причинява около 30% от общото замърсяване. Общината има нужда от скъпни инвестиции за отстраняването на нитрати от водните източници.*
- *Основен проблем е незаинтересоваността на населението относно третирането на отпадъци.*

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- *Необходимо е прилагането на по-добри земеделски практики и повишаване на информираността на обществото за екологичните и икономически ползи от опазването на почвите.*

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

8. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Община Криводол има опит във внедряването на ефективни мерки в администрацията за придобиване на капацитет за работа в новите икономически и социални условия. Предстоят предизвикателства, свързани с въвеждане на нови практики и инструменти, и подобряване на съществуващите.

При изпълнение на своята дейност, общинска администрация в община Криводол се ръководи от следните принципи:

- отговорност към проблемите на общината и нейните граждани;
- спазване на закона и зачитане на морала;
- максимална ефективност на провежданите действия и проекти;
- диалог с гражданите;
- прозрачност при управлението и разпореждането с общинско имущество и средства;
- ефективно административно обслужване на гражданите, физическите и юридически лица.

Общината цели повишаване качеството на административното и информационно обслужване на гражданите и фирмите за постигане на интегрираност, ефективност, коректност и повишаване приходите на общината.

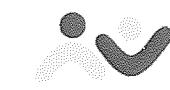
Структурата на общинската администрация в община Криводол се състои от 63 служители.

Организацията на работата в общинската администрация, правата и задълженията на служителите и работниците, страна по индивидуално служебно/трудово правоотношение се уреждат в разработения *Правилник за вътрешния трудов ред в община Криводол*.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изготвена е „Харта на клиента“, която представлява харта за правата на потребителя за административни услуги и определя отговорностите на общинската администрация пред гражданите, начините да бъдат информирани, да подават жалби и сигнали, да подават информация за предоставените услуги и т.н., чиято основна цел е да се подобри качественото обслужване на гражданите, като се осъществи обратна връзка с тях.

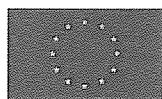
В община Криводол функционира подобрен интернет сайт на общината (<http://www.krivodol.com>). Чрез уеб-сайта ръководството на община Криводол успешно реализира елементи от политиката си на отвореност и достъпност за гражданите на общината и прави усилия за достойно представяне пред света на даденостите и предимствата на общината. По този начин се подобрява публичният образ на община Криводол и се утвърждава сътрудничеството между местната власт и гражданския сектор.

В проучване проведено от Програма „Достъп до информация“ за 2013 г. Община Криводол е на 27 място в Рейтинга на активната прозрачност в България 2013 от общо 490 административни единици и на 14 място от общо 264 общински администрации.

Рейтингът се оформя чрез оценяване на интернет страниците на административните структури на изпълнителната власт от гледна точка на задълженията по Закона за достъп до обществена информация и други нормативни актове за публикуване на информация в глобалната мрежа. За общините критериите са 43.

9. SWOT анализ

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

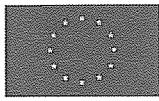
ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Благоприятно географско местоположение - фактор за развитието на интеграционни процеси; 2. Близост до два областни центъра – Враца и Монтана; 3. Релефът улеснява изграждането на селищна и пътна инфраструктура; 4. Екологичната оценка на територията на община Криводол е положителна; 5. Подходящи условия – климат, води, релеф, почви – за развитие на високоефективно и екологично селско стопанство; 6. Производствен опит и традиции в земеделието; 7. Наличие на културно-исторически паметници за развитие на туризъм; 8. Създадени туристически маршрути; 9. Липса на големи замърсители в района; 10. Наличие на добра МТБ в учебните заведения; 11. Наличие на добра спортна инфраструктура; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Силно влошена демографска ситуация; 2. Нарушена възрастова структура на населението; 3. Висок процент на безработица; 4. Водните ресурси на територията на община Криводол са недостатъчни, като с най-голямо значение се открояват подземните води; 5. Ерозията на почвите възпрепятства развитието на много земеделски култури; 6. Липсват бази за настаняване на туристите; 7. Липсва постоянен деновощен достъп до медицински услуги, сильно изразено в селата; 8. Съществуват неизградени и елементи на техническата инфраструктура (канализационна мрежа, пречиствателни съоръжения за отпадни води, депа за ТБО); 9. Липсата на канализационна система в голяма част от населените места в община Криводол е един от основните източници на замърсяване

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

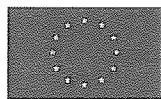
ОПАК. Експерти в действие

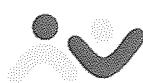
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

<p>12. Наличие на свободен общински сграден фонд за развитие на промишлени дейности;</p>	<p>на речните води;</p> <p>10. Лошо състояние на пътната мрежа;</p> <p>11. Недостатъчно се използва културно-историческото наследство за развитие на алтернативния туризъм;</p> <p>12. Недостатъчна обвързаност между образованието и бизнеса;</p> <p>13. Наличие на деца, които не са обхванати от образователната система;</p> <p>14. Недостатъчна инициативност и предприемачество в населението.</p>
<p>ВЪЗМОЖНОСТИ</p> <p>1. Значителните промишлени запаси от мергелни глини на територията на общината могат да бъдат използвани за развитие на керамичната промишленост;</p> <p>2. Наличието на естествени пасища и ливади е условия за развитие на овцевъдството и говедовъдството;</p> <p>3. Съхранената природна среда, добро то качество и богатото културно-историческо наследство са предпоставка за развитие на туризма в общината;</p>	<p>ЗАПЛАХИ</p> <p>1. Високо ниво на смъртност;</p> <p>2. Засилваща се миграция на младото население и липса на мотивация за развитие в общината;</p> <p>3. Липса на достатъчно финансови средства за подобряване на общинската пътна инфраструктура;</p> <p>4. Подценяването на възможностите за междуобщинска интеграция, намалява шансовете за по-ефективно използване на съществуващите</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

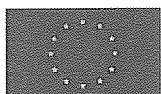
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

<p>4. Състоянието на ХВП на територията на общината получава развитие през последните години;</p> <p>5. Съществуващият свободен жилищен фонд е база за развитие на туризма като отрасъл, необитаваните сгради могат да се реновират и адаптират за семейни хотели и бази за отдих. Възможно е и развитието на микропредприятия за производство и преработка на сировини, еко, биопродукти и други;</p> <p>6. Подобряване на спортната инфраструктура в селата;</p> <p>7. Възможности за сътрудничество със съседни общини, с цел осъществяване на общи проекти;</p> <p>8. Възможности за използване на финансовите инструменти на ЕС за реализиране на проекти;</p>	<p>фондове;</p> <p>5. Недостиг на финансни средства за реализиране на проекти от всякакво естество – инфраструктурни, социални и др.;</p> <p>6. Проблеми с намаленото финансиране на здравеопазването и образованието в периода на криза;</p>
---	---

Според направения анализ са идентифицирани общо 40 фактора, от които 12 се класифицират като силни страни, 14 като слаби, 8 са възможности и 6 – заплахи.

Класификация на факторите	Брой на	Процент към общия
---------------------------	---------	-------------------

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

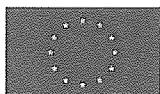
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	характеристиките	брой
Възможности	8	20%
Заплахи	6	15%
Силни страни	12	30%
Слаби страни	14	35%
Общо	40	100%

Фактори	Вътрешни (S/W)	Външни (O/T)	Общо
Положителни (S/O)	12	8	20
Отрицателни (W/T)	14	6	20
Общо	26	14	40

На база на установените съотношения, бихме могли да генерираме следния профил на SWOT факторите:

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

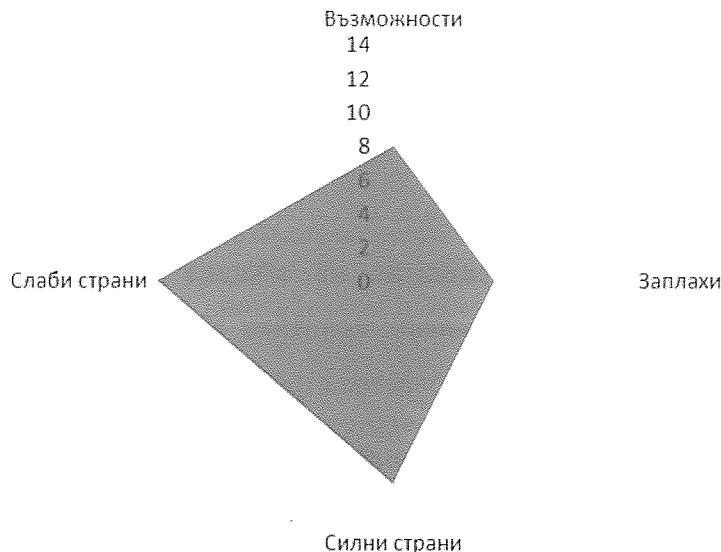
Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Триъгълникът, сключен между точките, изразяващи оценките на слабите страни и възможности е най-голям, затова следва да се предприеме „Отбранителна стратегия“. Съгласно тази стратегия се приема, че организацията е слаба, но пък външната среда е благоприятна – това съчетание показва, че трябва да се предприеме стратегия, свързана с укрепване на организацията чрез вътрешноорганизационни промени.

Това означава, че стратегиите, които са типични за тази ситуация са концентрация на усилията в най-важните приоритетни области в които общината е силна и за които съществуват благоприятни възможности за развитие – икономическо развитие, с приоритет в туризма, развитие на техническата и социална инфраструктура и човешки потенциал.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

II. Стратегическа рамка за развитие на община Криводол през периода 2014-2020г.

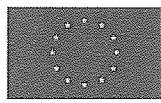
Стратегическата рамка за развитие на община Криводол е изготвена в съответствие с националната регионална политика и тази на ЕС, съобразена с Регионален план за развитие на СЗР и Областна стратегия за развитие на област Враца.

Целите, приоритетите и мерките, описани в стратегическата част на Плана са изцяло съобразени с изводите от социално-икономическия анализ, наличните капитали и потенциал - финансов и интелектуален, както и с достъпните местни ресурси, за да се избегне опасността от неефективно разпределение при реализацията им. Обърнато е внимание на решаване на най-сериозните проблеми, които ограничават възможностите за развитие на община Криводол през програмния период 2014-2020г.

Стратегическите цели са ясно дефинирани и реално измерими, като основната цел е да доведат до реализирането на долуописаното във Визията социално-икономическо състояние на община Криводол. За целта са формирани четири тематични направления за развитие през следващия програмен период:

- Икономическа и инвестиционна активност, бизнес и работа на населението в рамките на общината, обвързани с подобряване средата за живот;
- Интегрирано териториално развитие, с ефективна пространствена организация на територията и съответното инфраструктурно осигуряване;
- Подкрепа за човешкия капитал и създаване на среда за развитието му, чрез адекватни социално обслужване, образователна и културна програма;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Насърчаване по-доброто обслужване на гражданите и бизнеса, чрез подобряване административния капацитет и развитие на териториално сътрудничество.

Първото тематично направление е с комплексен характер и е насочено както към повишаване стандарта на живот, така и към цялостното социално-икономическо развитие по модела на устойчивото развитие. В тази тематична област се наблюга на насърчаването на предприемачеството и подкрепата за новосъздадените бизнес субекти, които са основните носители на растежа. Особено важно за развитието на бизнеса е партньорството с общинската администрация и създаването на добра инфраструктура за развитието му. Затова е обърнато внимание и на тез области, като предпоставки за развитието на устойчива икономика на територията на община Криводол.

Второто тематично направление е свързано от една страна с постигането на адекватна за развитието на града и нуждите на местната общност териториална организация, основана на устойчиви модели на устройване на общинската територия, с акцент върху инфраструктурното развитие и от друга – с устойчивото развитие на природно-социална система, която да осигури високо качество на обитаемата среда и енергийна ефективност.

Третото тематично направление е свързано с основата за развитие на всяка една териториална единица – нейния човешки капитал. Обръща се внимание на услугите, свързани със здравеопазване, като основен фактор за ограничаване на смъртността, по-качествено и по-достъпно образование, развитие на спорта и интеграцията на групи в социална изолация и неравностойно положение.

Последното тематично направление е насочени към качеството на управление на общината, което да подобри качеството на управлението на местно ниво, да спомогне за по-качествената комуникация между местните власти, общество и бизнес, да

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

зашитава интересите на общината в развитието и усвояването на общинската територия.

Чрез така определените тематични направления, тяхното устойчиво и комплексно подобряване, което ще се търси посредством пространствено обусловени мерки, е разгърнатата Визията за развитие на община Криводол, предназначена за постигане в края на следващия програмен период. Тя е обвързана със Стратегическите цели, приоритети и мерки, заложени в Програмата за реализация.

1. Визия за развитие

Визията за развитие има за цел да представи желанието на местната общност относно бъдещото състояние и развитие на общината към края на програмния период, за който се отнася настоящият ОПР – 2020 г. Дефинирането на адекватна и реалистична Визия, която да акцентира върху дългосрочната стратегия за развитие, е от основно значение за постигането на видими резултати, а не такива, които са краткотрайни и кампанийни, със затихващ резултат.

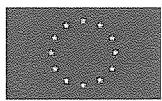
На тази основа, базирайки се на баланса на интересите на заинтересованите страни, формиращи местната общност, е определена следната Визия за развитие:

Община Криводол – развиващ се общински център с добър инвестиционен климат, предлагащ съхранена природна, културна и околна среда с възможности за бизнес, професионално развитие и достоен начин на живот.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2. Стратегически цели и приоритети

Така определната Визия ще се осъществи чрез успешната реализация на следните Стратегически цели:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Икономически растеж чрез използване на конкурентните предимства на общината и местния потенциал

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Развитие на модерна инфраструктура, висококачествени комунални услуги и опазване и съхранение на околната среда

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Социално развитие и интеграция чрез укрепване и развитие на човешкия капитал

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: Подобряване на административния капацитет и развитие на териториалното сътрудничество

Към всяка стратегическа цел са дефинирани основни приоритети и мерки, които ще спомогнат за реализацията ѝ.

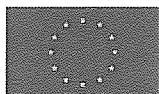
Стратегическа цел 1: Икономически растеж чрез използване на конкурентните предимства на общината и местния потенциал

Приоритет 1.1: Развитие на икономиката чрез използване на местния потенциал и насърчаване на инвестиционната активност

Мярка 1.1.1.: Подкрепа за развитието на частния сектор

Мярка 1.1.2.: Подпомагане предоставянето на бизнес услуги и засилване участието на

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

общинската администрация като партньор на бизнеса

Мярка 1.1.3.: Развитие на зоните за локализация на бизнеса и на нови такива

Мярка 1.1.4.: Приличане на инвестиции и установяване на трайни бизнес партньорства за развитие на ПЧП

Приоритет 1.2: Развитие на приоритетни земеделски дейности

Мярка 1.2.1.:Развитие на растениевъдството

Мярка 1.2.2.: Развитие на животновъдството

Приоритет 1.3. : Развитие на туризма

Мярка 1.3.1.: Развитие на туризма

Мярка 1.3.2.: Популяризиране на туристическа дестинация Криводол

Стратегическа цел 2: Развитие на модерна инфраструктура,висококачествени комунални услуги и опазване и съхранение на околната среда

Приоритет 2.1: Подобряване на инфраструктурата на общината

Мярка 2.1.1: Модернизация и разширяване на транспортна инфраструктура

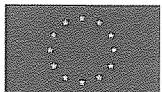
Мярка 2.1.2: Подобряване на водоснабдяването, канализацията и пречистването на отпадните води

Мярка 2.1.3.: Подобряване на електроснабдяването на общината

Мярка 2.1.4.: Подобряване на образователната инфраструктура

Мярка 2.1.5.: Подобряване на здравната инфраструктура

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ

България

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 2.1.6.: Подобряване на социалната инфраструктура

Мярка 2.1.7: Подобряване на културната инфраструктура и опазване и адаптиране нанедвижимите културни ценности

Мярка 2.1.8.: Подобряване на МТБ на административни сгради

Приоритет 2.2.: Опазване и съхранение на околната среда и биоразнообразието

Мярка 2.2.1.: Опазване чистотата на атмосферния въздух

Мярка 2.2.2.: Подобрено управление и ползване на водните ресурси и опазване на чистотата им

Мярка 2.2.3.: Управление на отпадъците

Мярка 2.2.4.: Развитие на зелената система в общината и опазване на биоразнообразието

Мярка 2.2.5.: Подобряване на енергийната ефективност

Стратегическа цел 3: Социално развитие и интеграция чрез укрепване и развитие на човешкия капитал

Приоритет 3.1.: Подобряване качеството на здравните услуги и достъпа до тях

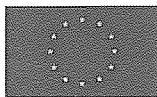
Мярка 3.1.1.: Подобряване на достъпа до специализирана медицинска помощ и повишаване на здравната култура

Мярка 3.1.2.: Подобряване на достъпа до дентално медицински услуги

Приоритет 3.2.: Създаване на благоприятна среда за реализация на младото поколение чрез подобряване качеството и достъпа до образованието.

Мярка 3.2.1.: Модернизиране и информационно обезпечаване на учебните заведения

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейски съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 3.2.2.: Подкрепа и разширяване на извън училищни форми на заниманията на деца и младежи и ориентация и обучения на младото поколение към професии от местно значение и професии с трудова реализация

Мярка 3.2.3: Допълнителна квалификация на учителите за подобряване на учебния процес

Мярка 3.2.4.: Развитие на спорта и спортната инфраструктура в общината

Приоритет 3.3.: Интегриране на групи в социална изолация и подобряване качеството на социалните услуги

Мярка 3.3.1.: Създаване на нови социални услуги в общината и подобряване на съществуващите

Мярка 3.3.2.: Обучение и преквалификация на групите в неравностойно положение напазара на труда (вкл. възрастни, безработни, младежи)

Приоритет 3.4.: Разнообразяване на културния календар на общината

Мярка 3.4.1.: Организиране на нови културните събития и фестивали в общината

Мярка 3.4.2.: Подпомагане развитието на културните институции в общината

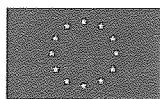
Стратегическа цел 4: Подобряване на административния капацитет и развитие на териториалното сътрудничество

Приоритет 4.1.: Подобряване на административното обслужване и развитие на професионалните умения на администрацията

Мярка 4.1.1.: Усъвършенстване организацията на управление и работа в общинската администрация

Мярка 4.1.2.: Повишаване квалификацията и уменията на общинската

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

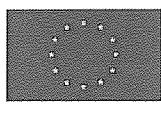
администрация

Приоритет 4.2. Стимулиране на местните партньорства и международносътрудничество

Мярка 4.2.1.: Създаване на партньорски мрежи със съседните общини (съвместна работа, участие в проекти и т.н.)

Мярка 4.2.2.: Развитие на международно сътрудничество

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

III. Индикативна финансова таблица, обобщаваща необходимите ресурси за реализация на плана

Основната цел на индикативната финансова таблица е да даде цялостна картина за необходимите финансови ресурси за реализация на Общинския план за развитие, като чрез нея се представят обобщено средствата, разпределени по цели и приоритети и по източници на финансиране. Тя обединява прогнозната стойност на всички проекти от Програмата за реализация на общинския план.

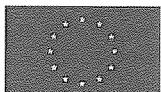
Тъй като към момента не е подписано Споразумението за партньорство между България и ЕК, няма приета окончателна визия на планираните средства и тяхното разпределение за следващия програмен период на национално ниво. Това налага индикативния характер на таблицата и оказва общата ориентировъчна сума, която може да претърпи корекции, в зависимост от подходите, които ще се възприемат, промените в пазарните условия, необходимостта от оптимизиране на предвидените средства чрез преразпределение между отделните приоритети на базата на аргументирани промени.

Индикативната финансова таблица е отворен документ, който има организиращ и насочващ характер и подлежи на мониторинг и оценка на изпълнението – процес, в който се извършва нейната актуализация.

Ресурсите за реализацията на плана включват планираните средства за реализацията на ключовите за развитието на общината мерки и проекти, които разширяват възможностите за инвестиции и мобилизират допълнителни ресурси в публичния и частния сектор.

Компонентите на индикативната финансова таблица обхващат:

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- определените приоритети за устойчиво интегрирано местно развитие през периода до 2020 г., общия обем на планираните средства за тяхната реализация;
- източниците на финансиране за реализация на приоритетите в развитието на община Криводол;
- относителния дял на предвидените средства по източници на финансиране в общата сума на поетите финансови ангажименти за реализацията на плана.

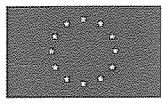
Източниците за финансиране на мерките и проектите, предвидени за реализация на приоритетите на плана са разпределени в три групи финансови източници, както следва:

- местни публични източници: общински бюджет, общински или други местни публични фондове и сметки (бюджетни и извънбюджетни);
- външни публични източници: централния (републикански) бюджет, Структурни фондове и Кохезионен фонд на ЕС, фондове на ЕС в областта на земеделието/ развитие на селските райони и рибарството, други източници – банки, фондове и фондации, програми на ЕС, международни финансови институции, средства на неправителствени организации в обществена полза и др. публични финансови източници;
- частни финансови източници: средства от частни банки, фондове, инициативи, проекти и средства на частни фирми и неправителствени организации в частна полза.

Към настоящия момент финансовата рамка на ОПР на община Криводол е 42 203 000 лв, като по разпределение по източници 5% от тях са предвидени от община Криводол, 14% от националния бюджет, 81% от европейските структурни и кохезионни фондове.

Най-голяма е стойността на средствата, заложени за Стратегическа цел 2: Развитие на модерна инфраструктура, висококачествени комунални услуги и опазване и съхранение

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

на околната среда, тъй като в нея са съсредоточени повечето инфраструктурни проекти, които са най-ресурсоемки.

Индикативната финансова таблица е представена в *Анекс 1*.

IV. Индикатори за наблюдение и оценка на общинския план за развитие

Системата от индикатори за наблюдение и оценка отчита напредъка и степента на реализация на постигнатите цели, въз основа на събрани информация и данни. Тя е един от основните инструменти, чрез който се проследява степента на реализация на Общинския план за развитие и има ключово значение за разработването на междинни и последваща оценки.

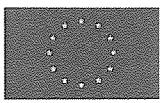
Най-често използваните индикатори за наблюдение и оценка могат да се обособят в две категории:

- Индикатори за резултат;
- Индикатори за въздействие;

Индикаторите за резултат имат отношение към наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и мерки за развитие на общината. Дефинираните индикатори следва да са количествено измерими и да осигуряват обективност на оценките и изводите.

Индикаторите за въздействие имат отношение към изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

политика за устойчиво интегрирано местно развитие. Те следва да са количествени или качествени, а понякога може да се приложат качествени оценки за достигнатото развитие в общината.

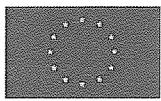
При разработването на индикаторите е използвана наложилата се SMART концепция, а именно:

- Specific – точност – индикаторите трябва да са конкретни и ясно разписани;
- Measurable – измеримост – индикаторът трябва да бъде насочен към желано бъдещо състояние (в сравнение с базовия индикатор) и да бъде количествено определен, така че да позволява измерване. Внимание следва да се обърне на мерната единица;
- Available/Achievable – постижим – индикаторът трябва да може да се остойности и то във времето, когато е необходимо да се използва;
- Relevant/Realistic – реалистични – индикаторът трябва да бъде реалистичен, съобразен с целите на проекта;
- Timely – съобразен с времето – индикаторът трябва да бъде постигнат в определен период от време, което следва да се вземе предвид и да се посочи в проекта.

Важен момент при изготвяне на системата за наблюдение и оценка чрез индикатори е точното определяне на начални стойности на отделните индикатори. Те могат да бъдат следени чрез официалните източници на информация в страната, което включва и самата местна администрация. Изключение са ситуацията, когато отчитането на резултатите от ОПР извежда нуждата от дефинирането на специфични индикатори, които не са обезпечени с данни към настоящия момент.

Поддръжката на информационна база данни за целите на Плана за развитие, която да включва списък с всички индикатори и техните обновени стойности, съгласно предварително зададения период от време, е необходим и ключов за адекватната

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

оценка на изпълнените дейности процес. Тя следва да се осъществява от общинската администрация при пълно взаимодействие между общинските звена.

Индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на общината до 2020 г. са посочени в **Матрица на индикаторите**. Матрицата на индикаторите е тясно обвързана с програмата за реализация, като е съобразена с посочените в нея стойности.

Матрицата с индикатори съдържа конкретни индикатори, единиците, в които следва да се измерват, източника на информация, периода на отчитане, базова стойност, в случай, че такава е налична към момента на изготвянето ѝ и целева стойност към края на програмния период.

Проследяването на разликата между базовата и целевата стойност дава резултат за влиянието на приложените мерки върху дадения проблем и неговото въздействие.

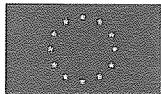
Избранныте индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие отговарят напълно на изискванията на “Методическите указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020) и Общински планове за развитие (2014-2020).

Освен конкретните индикатори по приоритети и мерки, включени в матрицата с индикатори, е предвидено проследяване на общи индикатори за въздействие, които са съобразени с индикатори на национални и европейско ниво и методическите указания за разработване на ОПР и позволяват сравнение на напредъка на община Криводол на фона на европейските и национални тенденции.

Демографски:

- ✓ Естествен прираст на населението (%)
- ✓ Население в трудоспособна възраст (%)
- ✓ Население с висше образование (%)

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- ✓ Механичен прираст на населението (%)

Икономически:

- ✓ Равнище на заетост (%)
- ✓ Равнище на безработица (%)
- ✓ Средна годишна заплата на наетите лица по трудови или служебни правоотношения
- ✓ Разходи за придобиване на ДМА
- ✓ Брой фирми в общината по икономически дейности
- ✓ Брой реализирани публично-частни партньорства
- ✓ Динамика на чуждестранни преки инвестиции (хил. евро)

Селско стопанство:

- ✓ Обработваема и използвана земеделска площ
- ✓ Селскостопанска продукция – тона на декар и среден доби от декар
- ✓ Брой отглеждани животни

Инфраструктура:

- ✓ Обща дължина на реконструирани или подобрени пътища
- ✓ Допълнителен брой лица/ дял от населението с подобreno водоснабдяване
- ✓ Брой предприятия, получили, безвъзмездна финансова помощ
- ✓ Брой работни места, създадени в подпомагани предприятия

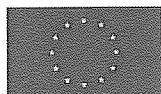
Индикатори за наблюдение на глобалните цели по околната среда:

- ✓ Разходи за енергийна ефективност и ВЕИ (Степен на постигане на националните цели за използване на ВЕИ и енергийна ефективност)

Съществен момент от системата индикатори е осигуряването на надеждни източници на информация. Основното средство за събиране на информация е базата данни на Националния статистически институт, неговата текуща статистика и периодично издаваните сборници.

Възможност за получаване на търсената информация произлиза и от ТСБ – Враца, НСИ, Общинска служба по земеделие, РИОСВ, Басейнова дирекция, РЗИ и др. Ключов

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

източник на информация представлява и общинската администрация на Криводол и поддържаните от нея списъци и регистри.

При изготвянето на индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие на община Криводол за периода 2014-2020 г. е използвана **Матрица на индикаторите (Приложение 1)**, която следва приоритетите и мерките от Програмата за реализация на ОПР.

V. Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана

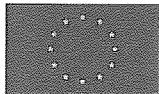
Дейностите по наблюдение, оценка и актуализация на Общинския план за развитие на община Криводол следва да се извършват успоредно с процеса по реализация на документа. Чрез тях се следи основно изпълнението на заложените цели и приоритети, които са определени съгласно физически и финансови индикатори.

В процеса на реализация на плана следва да се спазват принципите на отговорно и добро управление, разделение на правомощията при осъществяване на управлениските функции, ефективен финансов контрол, предотвратяване и корекция на нередностите при изпълнението на конкретните дейности.

Орган за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие е Общинският съвет на община Криводол. Съгласно ППЗРР, чл. 81 седемте функции на наблюдаващия орган са:

1. Осигуряване на информация и данни и прилагане на система от индикатори за наблюдение по отношение на реализацията на целите и приоритетите за местно развитие;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

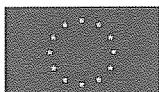

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

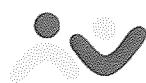
2. Координация на дейностите по наблюдението между централните и местните органи на изпълнителната власт, други заинтересовани органи, организации и юридически лица на основата на принципа за партньорство;
3. Осигуряване съответствие на действията по наблюдението с условията и правилата в областта на защитата на конкуренцията, държавните помощи, обществените поръчки, опазването на околната среда и насърчаването на равните възможности и социалното включване;
4. Обсъждане и одобряване на доклади за наблюдението на Общинския план за развитие;
5. Осигуряване на комуникация и взаимодействие с административните структури, участващи в процеса на изпълнение на Регионалния план за развитие и на Общинския план за развитие;
6. Разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение в случай на установяване на проблеми и пропуски;
7. Определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

Със заповед на кмета на община Криводол следва да се създаде Работна група, която да разглежда и утвърждава приложените към плана индикатори. Работната група трябва периодично да следи за постигнатия напредък в реализацията на плана; да прави анализ на резултатите от изпълнените дейности и приоритети; да отразява постъпили предложения за промени, които целят по-ефективно разходване на ресурси и подобряване управлението на плана.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Работната група носи отговорност и за дейностите по докладване и осигуряване на публичност относно изпълнението на ОПР. Трябва да се изготвят годишни доклади, а в края на плановия период, заключителен доклад. След като докладът е изгoten, се внася за обсъждане и одобрение от Общинския съвет до 31 март на всяка следваща година.

Освен доклади, следва да се изготвят оценки на плана за развитие, които са предварителни, междуинни и последващи.

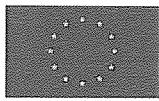
Предварителната оценка се разработва успоредно с изготвянето на Общинския план за развитие. Тя има за цел да подобри качеството на стратегическия документ и да изчиisti всички несъответствия по отношение на информационната обезпеченост. Основната функция на предварителните оценки е да се потърсят на възможно най-ранен етап отговори на въпроси от независим екип за реалистичността, съответствието на заложените цели и приоритети и релевантността на избраната стратегия за развитие.

Междинната оценка се извършва не по-късно от 4 години от началото на периода на действие на плана. Тя се отнася до адаптивността и актуализацията на плана и следва да оценява напредъка при реализацията му. Също така, междинната оценка следва да даде конкретни препоръки за това как да се подобри процеса на прилагане на документа, включително да препоръча нужните актуализационни действия по отношение отделни части или на целия документ като цяло.

Последващата оценка се извършва не по-късно от 1 година след изтичане на периода за неговото действие. Съгласно ЗРР, чл. 34, последващата оценка обхваща следните дейности:

- оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
- оценка на общото въздействие;
- оценка на ефективността и ефикасността на използвани ресурси;
- изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

При актуализацията на Общински план Криводол се анализира и оценява динамичното въздействие на външните и вътрешни фактори върху социално-икономическите характеристики на развитието на общината. При актуализация следва да се вземат под внимание както промените и актуализациите на стратегическите документи на национално и областно ниво, така и промените на местно ниво.

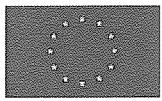
Тъй като между аналитичната и стратегическа част на общинския план за развитие съществува неразрывна връзка, е редно актуализацията да се извърши в двете. Актуализацията трябва да включва и утвърдените механизми за наблюдение и контрол; идентифицирани проблеми, възникнали в процеса на прилагане на ОПР и предприети мерки за тяхното преодоляване; осигуряването на информация и публичност при изпълнението на ОПР; постигнатото ниво на съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината; прилагането на принципа на партньорството и др.

VI. Необходими действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност

Общинският план за развитие е основен документ за провеждане на политиката за регионално развитие на местно ниво. С него се обективизират действията на местната изпълнителна власт и се създават условия за планирано и целенасочено изпълнение на решенията на общинския съвет, дейността на кмета и общинската администрация.

Формите за предоставяне на информация и публичност относно приемането и изпълнението на плана, както и за работа с партньорите в областта на интегрираното устойчиво местно развитие могат да се използват ефективно.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Принципът на партньорство и публичност следва да се прилага през всички етапи от разработването и реализацията на ОПР на общината.

Целият процес трябва да бъде достъпен за всички заинтересовани страни и да е адекватен спрямо тях, като ги приобщава. Важна предпоставка за успешното им включване е предоставянето на актуална и разбираема предварителна информация по темите за съответната дискусия. Отговорните лица следва да осигурят равен достъп и представителство до всички заинтересовани страни и да отразят резултатите от процеса при формулирането на самите решения и политики.

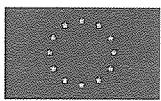
Организацията и методът за изпълнение обхващат системите за управление и контрол, наблюдение и оценка, осигуряване на информация и публичност и прилагането на принципа за партньорство на всички етапи на изпълнение.

Основната цел на прилагането на принципа на информираност и публичност е да се повиши обществената осведоменост, както и прозрачността относно прилагането на мерките за регионално развитие. Основна отговорност за осигуряване на информация и публичност на процеса на разработване, съгласуване, актуализиране и изпълнение на ОПР има Кметът на община Криводол.

Един от най-често използваните подходи за вземане на съвместни решения е провеждането на кръгли маси. Кръглите маси са отворени обществени обсъждания, в които всички заинтересовани страни имат равни условия за участие. По време на кръглите маси се цели да се вземат решения с дългосрочен и устойчив резултат по конкретна тема. Дискусията се води от модератор и се съставя протокол, който е публичен и общодостъпен.

Друг подход при осъществяване процеса на информираност и публичност е организирането на обществен форум. Той се реализира посредством цикъл от обществени дискусии, в който всички участници са равнопоставени и са разпределени по работни маси в зависимост от принадлежността си (администрация, бизнес, култура, образование, млади хора, малки населени места и др.). Обсъждането се води от модератор, а за организацията се грижи местен екип от хора.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Съвместното вземане на решения ще се осъществява също чрез провеждане на експертни форуми, планиране с участие, конференции на бъдещето и др. според естеството на тематиката на предстоящото обсъждане.

VII. Мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени

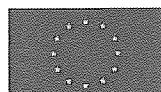
Изменението на климата е процес, който неизменно се случва в природата въпреки антропогенната дейност. Безспорно индустриализацията, безразборното потребление на природни ресурси и урбанизацията засилва промените и влиянието им върху икономическия и социален живот. Климатичните промени водят до по-висок добив на невъзстановяеми природни ресурси, което е съпроводено с повищено потребление на електроенергия, покачване нивото на световния океан и появата на климатични и хидрологки катаклизми, следствие на обезлесяването.

Изменението на климата налага своевременното вземане на мерки, а необходимостта от адаптиране към тях поставя редица въпроси пред общественото развитие. Поради тези причини се предприемат действия на световно, национално, регионално и местно ниво.

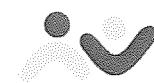
Протоколът от Киото е един от основните документи на световно ниво, предназначен за борба с климатичните промени, който предвижда намаляването на общо девет вида газови емисии. Съгласно Протокола, България следва да намали изхвърлянето на газови емисии с 8% (ангажимент поет от ЕС). В Протокола от Киото са предвидени и т. нар. „гъвкави механизми“ за ограничаване на вредните емисии, които се изразяват в:

- ✓ Търговия с квоти за вредни емисии;

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

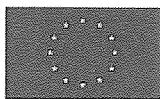
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- ✓ Механизми за чисто развитие, при които се реализират проекти в областта на икономиката - развиващите се държави получават инвестиции за строежа на нови мощности за сметка на стари;
- ✓ Съвместно изпълнение на проекти за намаляване на изхвърлянето на вредни емисии, които се изпълняват на територията на дадена държава, за сметка на друга държава.

Нормативните документи, които се прилагат на национално ниво за ограничаване изменението на климата са Закон за опазване на околната среда (ЗООС), Закон за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) и Закон за ограничаване изменението на климата (ЗОИК), приет през 2014 г. С последния, съгласно чл. 1 се уреждат:

- „1. провеждането на държавната политика по ограничаване изменението на климата;
2. прилагането на механизмите за изпълнение на задълженията на Република България по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата (ратифицирана със закон – ДВ, бр. 28 от 1995 г.) (ДВ, бр. 68 от 2005 г.) (РКОНИК) и Протокола от Киото към Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата (ратифицирана със закон – ДВ, бр. 72 от 2002 г.) (ДВ, бр. 68 от 2005 г.) (Протокола от Киото);...
- ....4. функционирането на Националната система за инвентаризации на емисии на вредни вещества и парникови газове в атмосферата;
5. прилагането на Европейската схема за търговия с емисии (ECTE);
6. администрирането на Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове (НРТКЕПГ);
7. мерките за намаляване емисиите на парниковите газове от използваните течни горива и енергия за транспорта;
8. изпълнението на задълженията, произтичащи от Решение № 406/2009/EО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно усилията на държавите

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г. (OB, L 140/136 от 5 юни 2009 г.), наричано по-нататък „Решение № 406/2009/EO“;

9. функционирането на Схемата за доброволно намаление на емисии (СДНЕ).“

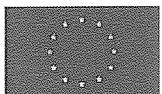
Възможните мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени, за които община Криводол би могла да съдейства, биха могли да се обобщят във вземане на мерки и кандидатстване по проекти в областта на:

- управлението на отпадъците и водите;
- енергетиката;
- транспорта;
- селското и горско стопанство и др.

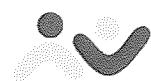
Мерките в посочените области могат да доведат до намаляване емисиите на парникови газове или поглъщането им посредством изпълнение на следните примерни мерки:

- увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници за собствени нужди;
- залесяване, повторно залесяване и промени в земеползването. Залесяването и повторното залесяване може да бъдат осъществявани само с местни видове, обитавали или обитаващи съответния регион или географски пояс, а използваните методи трябва да бъдат природосъобразни и да отчитат научните достижения в тази област и опита с адаптацията към климатичните промени на страните, подписали РКОНИК;
- разработване и внедряване на екологични технологии, които стимулират повишаването на енергийната ефективност и/или използването на енергия от възобновяеми източници;

Този документ е създаден в рамките на проект „Optимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Administrativен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- разработване и въвеждане на политика за ограничаване изменението на климата с цел изпълнение на задълженията по Протокола от Киото;
- образователни мерки, научни изследвания и мерки за подобряване на административния капацитет и управлението на дейностите по политиката по ограничаване изменението на климата;
- повишаване информираността на широката общественост по въпроси, свързани с изменението на климата;
- мерки, насочени към подобряване на енергийната ефективност и изолацията на жилищата или към предоставяне на финансова помощ за преодоляване на социалните последици от увеличаване цената на електроенергията за домакинства с ниски и средни доходи, както и мерки за насърчаване използването на енергия от възновяеми енергийни източници от домакинствата за покриване на лични нужди.

VIII. Програма за реализация

С Програмата за реализация на общинския план за развитие през периода 2014-2020 г. се цели оптимизирането на възможностите за финансиране, техническа помощ и институционална подкрепа за изпълнение на плана, както и да се инвентаризират вътрешните и външни налични ресурси.

Програмата за реализация включва пакета от мерки за реализация на целите за развитие на общината през периода до 2020 г., заедно със съответните финансови ресурси и източници на финансиране.

Програмата за реализация на общински план за развитие на община Криводол 2014-2020 г. е представена в **Приложение 3**.

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол”, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

OLAK, EKREMİTH & DELETRE

ОГЛАВЛЕНИЕ

Европейский союзлен фонд

Европейский союз и ЕС

Този документ е създален в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от общината Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-11/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, сфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Анекс I Индикативна Фінансова таблиця до одиниць плану та прогностичного

Европейският съюз

Европейският социален фонд

Изпълнител на програма

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на проектиране и мониторинг на политики от общини Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз Европейски социален фонд

Приоритет 3.2. Създаване на благоприятна среда за реализация на малото поколение чрез подобряване качеството и достъпа до образоването	139 500	0	50%	397 575	14%	2 252 925	81%	0	0	0	0	2 790 000
Приоритет 3.3. Интегриране на групата в социална изолация и подобряване качеството на социалните услуги	23 000	0	50%	65 550	14%	371 450	81%	0	0	0	0	460 000
Приоритет 3.4. Развообразяване на културния календар на общността	15 400	0	50%	43 890	14%	248 710	81%	0	0%	0	0%	308 000
<u>Специална цел 4: Подобряване на администрацииите и развитието на териториалното сътрудничество</u>	<u>19 000</u>	<u>0</u>	<u>5%</u>	<u>54 150</u>	<u>14%</u>	<u>306 850</u>	<u>81%</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>380 000</u>
Приоритет 4.1. Подобряване на администрацииите и развитие на професионалните умения на администрацията	9250	0	5%	26363	14%	149388	81%	0	0%	0	0%	185 000
Приоритет 4.2. Стимулиране на местните партньорства и международно сътрудничество	9750	0	5%	27788	14%	157463	81%	0	0%	0	0%	195 000
ОБЩО :	<u>2 110 150</u>	<u>0</u>	<u>5%</u>	<u>6 013 928</u>	<u>14%</u>	<u>34 078 923</u>	<u>81%</u>	<u>0</u>	<u>0%</u>	<u>0</u>	<u>0%</u>	<u>42 203 000</u>

Европейският съюз

Европейски социален фонд
Инвестиция в хората

Стандарти за изпълнение

Този документ е създаден в рамките на проект „Лигитимизиране на процеса на превъзлагане и мониторинг на политики от община Криводол, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капанитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд.

Анекс 2. Матрица с индикатори на Общинския план за развитие на община Криводол 2014-2020

Индикатор	Мерна единица	Известник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност в края на програмния период:
<i>Развитие на местността</i>	%	HSI	Ежегодно	33 % от 2012 г.	<i>Близо до предвидената цел: увеличение с 12%</i>
<i>Използване на обработвателите в община Криводол</i>	%	HSI	Ежегодно	Равните на бързокотка, д. 2012 г. - 31%	<i>Близо до предвидените цели: 20%</i>
<i>Средна годишна запазена на пътници земеделско и съществено производство</i>	%	HSI	Ежегодно	Няма информация	<i>9233 (предвидено за областта)</i>
<i>Брой новооткрити предприятия</i>	%	HSI	Ежегодно	Няма информация	20
<i>Брой реализирани публично-частни партньорства</i>	Брой	община Криводол	Ежегодно	0	Увеличение с 10%
<i>Участие на община Криводол във форума</i>	брой	община Криводол	Ежегодно	Няма информация	5
<i>Преки чуждестранни инвестиции</i>	хил. евро	HSI, община Криводол	Ежегодно	Няма информация	Увеличение с 10%
<i>Брой предприятия, получили, безвъзмездна финансова помощ</i>	брой	община Криводол	Ежегодно	Няма информация	Увеличение с 10%
<i>Брой работни места, създадени в подпомагани предприятия</i>	Брой	община Криводол	Ежегодно	Няма информация	Увеличение с 10%

Приоритет 1.1. Развитие на икономиката чрез използване на местния потенциал и насърчаване на инвестиционната активност

Европейски съюз

ОПАК Енергетици в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в гората

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на пронеждане и мониторинг на политики от община Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Приоритет 1.2. Развитие на приоритетни земеделски дейности	Повишаване на нетните приходи от продажби от селското стопанство	%	НСИ	Ежегодно	Няма информация	Увеличение с 20%
	Брой новооткрити предприятия в селското стопанство	Брой	НСИ	Ежегодно	Няма информация	Брой новооткрити предприятия в селското стопанство - 15
	Брой биопроизводители	Брой	НСИ, Община Криводол	Ежегодно	Няма информация	Брой биопроизводители - 10
	Селскостопанска продукция – тона на декар и среден добив от декар	т/дка	общинска служба "Земеделие"	Ежегодно	Няма информация	Увеличение с 10%
	Брой отглеждани животни	Брой	общинска служба "Земеделие"	Ежегодно	Няма информация	Увеличение с 20%
	Увеличение на нетните приходи от продажби от туризъм и ресторантърство	%	НСИ	Ежегодно	0	Увеличение с 20%
	Реализирани нощувки	Брой	НСИ	Ежегодно	0	Увеличение с 20%
	Брой средства за подслон в община Криводол	Брой	НСИ	Ежегодно	0	Брой средства за подслон в община Криводол - 3
	проведени маркетингови/рекламни кампании за популяризиране на туризма	Брой	Община Криводол	Ежегодно	0	5
	<i>Статистическа табл. 2: Развитие на модерна индустриална, турско-рекреативна и културна инфраструктура, насоки за подобряване и съхранение на ресурсите</i>	<i>Изпълнение</i>	<i>Ежегодно</i>	<i>11.6% (17 815 лв.)</i>	<i>За всички изпитани превърнати: 15 000 лв.</i>	
Приоритет 1.3. Развитие на туризма	<i>Изпълнение</i>	<i>Ежегодно</i>	<i>Ежегодно</i>	<i>Изпълнение</i>	<i>Изпълнение</i>	
	<i>Община Криводол</i>	<i>Община Криводол</i>	<i>Община Криводол</i>	<i>Община Криводол</i>	<i>Община Криводол</i>	
рехабилитирана пътна мрежа	км	Община Криводол	Ежегодно	7.62 км към 2010 г.	15 км	

 <p>Европейски съзъд</p> <p>ОПАК. Екип при в действие</p> <p>Европейски социален фонд</p> <p>Инвестиции в хората</p>																	
<p>Този документ е създаден в рамките на проект „Лигитимизиране на процеса на превеждане и мониторинг на политики от съчини криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-11/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съзъд чрез Европейския създалящ фонд.</p>																	
<p>Приоритет 2.1. Подобряване на общината инфраструктурата</p>																	
<table border="1"> <thead> <tr> <th>рехабилитирана улична мрежа</th> <th>км</th> <th>община Криводол</th> <th>Ежегодно</th> <th>Няма информация</th> <th>3 км</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>намаляване на загубите на вода</td> <td>%</td> <td>община Криводол</td> <td>Ежегодно</td> <td>Няма информация</td> <td>Намаление с 30%</td> </tr> </tbody> </table>						рехабилитирана улична мрежа	км	община Криводол	Ежегодно	Няма информация	3 км	намаляване на загубите на вода	%	община Криводол	Ежегодно	Няма информация	Намаление с 30%
рехабилитирана улична мрежа	км	община Криводол	Ежегодно	Няма информация	3 км												
намаляване на загубите на вода	%	община Криводол	Ежегодно	Няма информация	Намаление с 30%												
Брой лица с подобрена/новоизградена ВиК мрежа	брой	община Криводол	Ежегодно	Ремонтирана водопроводна мрежа в броя в села към 2010 г	увеличение с 15%												
брой лица с новоизградена канализационна мрежа	брой	община Криводол	Ежегодно	Няма информация	увеличение с 20%												
площ на залесени територии	дка	община Криводол	Ежегодно	Няма информация	Залесени територии през периода: 1500 дка												
налична изградена пречистителна станция	да/не	община Криводол	Ежегодно	НЕ	ДА												
изградено ултимо енергоспестяващо осветление	% от територията на общината	община Криводол	Ежегодно	Налично в град Криводол	увеличение с 20%												
брой страри с приложени мерки за енергийна ефективност	брой	община Криводол	Ежегодно	4	8												

					Приоритет 2.2. Опазване и съхранение на околната среда и биоразнообразието																												
	Население не бедни битовото отпадък в община Криводол	%	НСИ	Ежегодно	Недостиг	Броят на превозният трафик: 2012 г. - 31%		--	---	-----	----------	--	---		Ефективност прилагането на пакетни технологии за обработване на битовото отпадък	%	НСИ	Ежегодно	Броя 2012 г. - 23%	Броя 2010 г. - 13%		% население с посещение на съдържанието	%	НСИ	Ежегодно	41,3% от всички 2011 г. (5,1% население с посещение на съдържанието, 75,5% със съдържанието)	Броя 2010 г. - 56%						
Приоритет 3.1: Подобряване качеството на здравните услуги и достъпът до тях																																	
брой рехабилитирани здравни кабинети	брой	община Криводол	Ежегодно	ремонтиран комплекс за медицинско обслужване	увеличение с 3 броя																												

Европейски съз

ОГАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиция в хората

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от община Криводол, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския социален фонд

Приоритет 3.2. Създаване на благоприятна среда за реализация на младото поколение чрез подобряване качеството и достъпа до образоването	Намаляване на броя отпаднати ученици	%	Община Криводол учебно заведение	Ежегодно	Никога не посещавали училище - 1.3%	Към края на програмния период - намаляли с 25%
	Брой рехабилитирани обекти	Брой	Община Криводол	Ежегодно	2 детски градинки и ДДЛРГ	Увеличение с 2 броя
	Брой обучения	Брой	Община Криводол	Ежегодно	Няма информация	Увеличение с 30%
	Брой оборудувани кабинети с компютърна техника	Брой	община Криводол	Ежегодно	-	5
	Обучени представители на етническите малцинства	Брой	Община Криводол	Ежегодно	150 обучени в различни направления към 2010 г	Увеличение с 30%
Приоритет 3.3. Интегриране на групи в социална изолация и подобряване качеството на социалните услуги	Брой население, за което са осигурени социални гръжки	Брой,	Община Криводол	Ежегодно	41 нуждаещи се лица с назначени лични асистенти към 2010 г	100
	Брой новооткрити работни места за хора в неравностойно положение	брой	община Криводол	Ежегодно	-	5
	Брой социални заведения с обновена МТБ	Брой	Община Криводол	Ежегодно	2 - дом за стари хора и деца, липсещи от родителски гръжки	Увеличение с 2 броя
Приоритет 3.4. Развообразяване на културния календар на общината	Брой проведени културни мероприятия	Брой	Община Криводол	Ежегодно	Няма информация	28
	Брой рехабилитирани обекти	Брой	Община Криводол	Ежегодно	Няма информация	4
	Брой изградени атракционни обекти и паркове	Брой	Община Криводол	Ежегодно	0	1

 Европейски социален фонд Инвестиции в хората	 ОПАК Експерти в действие Европейски съюз	 Изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г. финансирани от Оперативна програма „Административни капацитети“
<p>Този документ е създаден в рамките на проект „Лигитимизиране на процеса на превъркане и мониторинг на политики от община Криводол, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административни капацитети“, съфинансирана от Европейски съюз чрез Европейски социален фонд</p>		
<u>Стандарти на изпълнението на проекти за периода 2014-2020</u>	Брой изпълнени проекти за периода 2014-2020	ИСУН, община Криводол
Приоритет 4.1. Подобряване на административния капацитет и развитие на териториалното сътрудничество	Брой обучени	Ежегодно
Приоритет 4.1. Подобряване на административното обслужване и развитие на професионалните умения на администрацията	Обновени кабинети в общинска администрация	Брой
Приоритет 4.2. Стилизиране на местните партньорства и международно сътрудничество	Брой изпълнени проекти за периода 2014-2020	Ежегодно

Обяснителна записка: Периодът на отчитане на всички индикатори и "Ежегоден" т.e всяка година следва да се набира информация за така формулираните индикатори. Базовата стойност на подголемата част от индикаторите към настоящия момент не е известна. С набирането на данните за всяка година следва да се проследява напредъка по заложените цели. Целевата стойност на индикатора е посочена за 2020 година, когато е края на програмният период. Когато запланираният индикатор се измерва в Број, то целевата стойност включва сумата от всички предходни години от 2014 г. включително. В случаи, че мерната единица на индикатора е %, целевата стойност се разделя на стойността на дадения показател към 2020 г. Т.e ако индикаторът е "брой проекти", то целевата стойност = % безработица през 2020 г. Резултатното проследяване на индикаторите през годините дава възможност за проследяване на тенденциите.

Софийски Експерт в областта

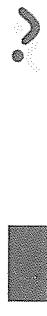
Европейският социален фонд
Изпълнител в България

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на промеждат и мониторинг на политики от общини Криводол“ в направление на Договор № 13-13-11/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски социален фонд.

Номер	Общински бюджет	Местни предприятия	Общият % бюджет	Приложени бюджет	Общата % бюджет	Финанси. ЕС	Общата % доходи източни е	Общата % доходи финан сии	Общата Стойност %	Стойност %
Статистическа цел 1: Икономически ръст чрез използване на конкурентните способности на общината и местната потенциал										
Проект 1.1. Развитие на икономиката чрез използване на местния потенциал и възпроизвеждане на инвестиционната активност	199500	0	5%	568375	14%	321925	81%	0	0%	3 990 000
Действие 1.1.1. Стимулиране стабилността на модерната промишленост хранително-вкусовата промишленост	37500	0	5%	106875	14%	605625	81%	0	0%	750 000
Действие 1.1.2. Создаване на публично-частни партньорства за развитие на ХВП	3750	0	5%	10688	14%	60563	81%	0	0%	75 000
Действие 1.1.3. Стимулиране на пръв звене между преработвателската промишленост и селското стопанство	2000	0	5%	5700	14%	32300	81%	0	0%	40 000
Действие 1.1.4. Обновяване на МТБ на предприятиета в община Криводол	20000	0	5%	57000	14%	323000	81%	0	0%	400 000
Действие 1.1.5. Стимулиране внедряването на иновации в предприятията в общината	21500	0	5%	61275	14%	347225	81%	0	0%	430 000
Действие 1.1.6. Създаване на електронен каталог на местния бизнес на сайта на община Криводол	500	0	5%	1425	14%	8075	81%	0	0%	10 000
Действие 1.1.7. Възстановяване и разширяване на културното производство на територията на гр. Криводол	5000	0	5%	14250	14%	80750	81%	0	0%	100 000
Проект 1.2. Развитие на приоритетни земеделски дейности	79500	0	5%	226575	14%	1283925	81%	0	0%	1 590 000
Действие 1.2.1. Покриваща за регистриране и утвърждаване на местни производствени и сълъскостопански Марки.	2000	0	5%	5700	14%	32300	81%	0	0%	40 000
Действие 1.2.2. Годуиниране на местните производствени на национални, транснационални и международни форуми	4800	0	5%	11400	14%	64600	81%	0	0%	80 000
Действие 1.2.3. Стимулиране предпринемачеството чрез стартирането на нов бизнес за малки фермери	20000	0	5%	57000	14%	323000	81%	0	0%	400 000
Действие 1.2.4. Стимулиране развитието на биологични земеделие	4000	0	5%	11400	14%	64600	81%	0	0%	80 000
Действие 1.2.5. Модерно оборудване на земеделието за повишаване на добивната ефективност на земеделската продукция	30000	0	5%	85500	14%	484500	81%	0	0%	600 000
Действие 1.2.6. Обмена на добри практики през промеждат на сънчарти, форуми и конференции	2500	0	5%	7125	14%	40375	81%	0	0%	50 000
Действие 1.2.7. Обучение за земеделски промоутъри върху съвременни и иновационни технологии в земеделието, развитие на собствен бизнес и самонасаждане	7500	0	5%	21375	14%	121125	81%	0	0%	150 000
Действие 1.2.8. Разработване на програма за развитие на земеделието в община Криводол	500	0	5%	1425	14%	8075	81%	0	0%	10 000
Действие 1.2.9. Създаване на публично-частни партньорства за подпомагане на култура, пазар и измъкност за финансиране, при подбора на пътници	6000	0	5%	17100	14%	96900	81%	0	0%	120 000

Дейност 1.2.10. Подкрепа към формиране на "съвремен тип" ферии ориентирани към настраданици култури и животни	3000	0	5%	8550	14%	48450	81%	0	0%	0	100%	60 000	2014-2020
Приоритет 1.3. Развитие на туризма	29750	0	5%	84788	14%	480453	81%	0	0%	0	0%	593 000	2015-2019
Дейност 1.3.1. Поддръжане на туристическите ресурси на общината и създаване на нови етапови	15000	0	5%	42750	14%	242250	81%	0	0%	0	0%	300 000	2015
Дейност 1.3.2. Създаване на специализиран мултимедийният сайт за популяризиране на туристическите ресурси в община Криводол	2500	0	5%	7125	14%	40375	81%	0	0%	0	0%	50 000	2015
Дейност 1.3.3. Стимулиране създаването на кагерданно-техническа база, обслужваща нуждите на туризма	7500	0	5%	21375	14%	121125	81%	0	0%	0	0%	150 000	2014-2020
Дейност 1.3.4. Създаването на информационна брошура за националните ресурси в общината	500	0	5%	1425	14%	8075	81%	0	0%	0	0%	10 000	2015-2016
Дейност 1.3.5. Провеждане на обучително-информационни курсове за успешния приемник за развитие на туризма	2250	0	5%	6413	14%	36338	81%	0	0%	0	0%	45 000	2016
Дейност 1.3.6. Разработване на стратегия за развитие на туризма	500	0	5%	1425	14%	8075	81%	0	0%	0	0%	10 000	2014-2015
Дейност 1.3.7. Разработване и осъществяване на реставрация и музенични стратегии за популяризиране на културно-историческите паметници в общината	1500	0	5%	4275	14%	24225	81%	0	0%	0	0%	30 000	2015-2020
Стратегическа цел 2: Развитие на модерна инфраструктура, висококачествени комуникации услуги в опазване и съхранение на околната среда	1659750	0	5%	4710288	14%	26804963	81%	0	0%	0	0%	33 195 000	
Приоритет 2.1. Поладряване на инфраструктурата на общината	1065000	0	5%	3035250	14%	17199750	81%	0	0%	0	0%	21 300 000	
Дейност 2.1.1. Реконструкция на общински пътища	250000	0	5%	712500	14%	4037500	81%	0	0%	0	0%	5 000 000	2014-2020
Дейност 2.1.2. Рехабилитация на пътна мрежа	75000	0	5%	213750	14%	1211250	81%	0	0%	0	0%	1 500 000	2014-2020
Дейност 2.1.3. Ремонт на училища	100000	0	5%	285000	14%	1615000	81%	0	0%	0	0%	2 000 000	2014-2020
Дейност 2.1.4. Реконструкция на водопроводна мрежа	300000	0	5%	855000	14%	4845000	81%	0	0%	0	0%	6 000 000	2014-2020
Дейност 2.1.5. Възстановление на енерготелесното училищно съоръжение в община Криводол	5000	0	5%	14250	14%	80750	81%	0	0%	0	0%	100 000	2014-2020
Дейност 2.1.6. Рехабилитация на градинки и обществени зелени площи	60000	0	5%	171000	14%	969000	81%	0	0%	0	0%	1 200 000	2014-2020
Дейност 2.1.7. Ремонт на читалищни сгради	25000	0	5%	71250	14%	403750	81%	0	0%	0	0%	500 000	2015-2017
Дейност 2.1.8. Поддръжка и ремонт на инфраструктура, предназначена за предоставление на услуги в запасоподгответо	15000	0	5%	42750	14%	242250	81%	0	0%	0	0%	300 000	2014-2020
Дейност 2.1.9. Поддръжка и ремонт на инфраструктура, предназначена за предоставление на социални услуги	25000	0	5%	71250	14%	403750	81%	0	0%	0	0%	500 000	2014-2020
Дейност 2.1.10. Подобряване на културната инфраструктура и опазване и адаптиране на недвижимите културни ценности	10000	0	5%	28500	14%	161500	81%	0	0%	0	0%	200 000	2014-2020
Дейност 2.1.11. Поддръжка на язовирни	200000	0	5%	570000	14%	3230000	81%	0	0%	0	0%	4 000 000	2014-2020

Европейски съюз

Европейски съюз
Инициатива и поддръжка

Този документ е споделен в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на превеждане и мониторинг на полиграфи от общини Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-111/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект 2.2. Опазване и съхранение на околната среда в биоразнообразието									
Действие 2.2.1. Стимулиране на подобрането на скотогодско-събързано отглеждане пред заминяне терни с цел опазване чистотата на атмосферния въздух	2500	0	5%	1695038	14%	9605213	81%	0	0%
Действие 2.2.2. Изгарядане на промишлени станини за птичий ин отпадъци води	17500	0	5%	7125	14%	40375	81%	0	0%
Действие 2.2.3. Изгарядане на канализационна мрежа	500000	0	5%	49875	14%	282625	81%	0	0%
Действие 2.2.4. Организирането на радиално събиране отпадъци в общини Криводол	100000	0	5%	1425000	14%	8075000	81%	0	0%
Действие 2.2.5. Разработване на концепция и модел за преработка на отпадъците генериирани от селското и горското съсловство	3750	0	5%	106688	14%	161500	81%	0	0%
Действие 2.2.6. Изграждане на план за подобряване на горските ресурси в община Криводол	2000	0	5%	5700	14%	32300	81%	0	0%
Действие 2.2.7. Заделяване и възстановяване на горски територии	10000	0	5%	28500	14%	161500	81%	0	0%
Действие 2.2.8. Създаване на система за контрол и просешени от горски пожари	9000	0	5%	23650	14%	145350	81%	0	0%
Действие 2.2.9. Повишаване на переговорни управляващи същества	10000	0	5%	28500	14%	161500	81%	0	0%
Действие 2.2.10. Привлагане на мерки за енергийна ефективност във всички общински страни	30000	0	5%	85500	14%	484500	81%	0	0%
Проект 3.1. Подобряване качеството на здравните услуги и достъпа до тях									
Действие 3.1.1. Осигуряване на модерно оборудване за изпит на заразителните заболявания	15000	0	5%	42750	14%	242250	81%	0	0%
Действие 3.1.2. Благоустройстване на обществените страни с цел улесняване достъпа на хората с увреждания	25000	0	5%	71250	14%	403750	81%	0	0%
Действие 3.1.3. Подобряване състоянието на материално – техническата база на лечебните и дентални кабинети в община Криводол	4500	0	5%	12825	14%	72675	81%	0	0%
Действие 3.1.4. Въвеждане на здравно-социални програми за семейство – панцире – информирате и консултирайте, обучение	2000	0	5%	5700	14%	32300	81%	0	0%
Проект 3.2. Създаване на благоприятни условия за реализацията на малкото поколение чрез подобряване качеството и достъпа до образование	7500	0	5%	21375	14%	121125	81%	0	0%
Действие 3.2.1. Прекъсването на болнишки страхи фон, който не се наполнява, за луксите на образованите деца	25000	0	5%	71250	14%	403750	81%	0	0%
Действие 3.2.2. Създаване и подобряване качеството на съществуващата компютърна база в училищата и читалищата на общината	2500	0	5%	7125	14%	40375	81%	0	0%
Действие 3.2.3. Подобряване изграждането на талантливия десета	5000	0	5%	14250	14%	80750	81%	0	0%
Действие 3.2.4. Стимулиране и подпомагане достъпа на децата в неравностойното положение	100000	0	5%	28500	14%	161500	81%	0	0%
Действие 3.2.5. Организиране на обученици на преподавателски състав	2250	0	5%	6413	14%	36338	81%	0	0%

Този документ е съзидан в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от общината Криводол“, в изпълнение на Договор № 13-13-11/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“.

Действие 3.2.6. Провеждане на допълнителни занятия с деца, застрашени от отпадане от училище	2750	0	5%	7838	14%	44413	81%	0	0%	0	0%	55 000	2014-2020
Действие 3.2.7. Ремонтиране на отпадалите ученици	2500	0	5%	7125	14%	40375	81%	0	0%	0	0%	50 000	2014-2020
Действие 3.2.8. Интегриране на малцинствените групи чрез провеждане на квалификационни курсове	7500	0	5%	21375	14%	121125	81%	0	0%	0	0%	150 000	2014-2020
Действие 3.2.9. Организиране на курсове за квалификации и превалидификация	7500	0	5%	21375	14%	121125	81%	0	0%	0	0%	150 000	2014-2020
Действие 3.2.10. Организиране на стажове за безработни младежки	10000	0	5%	28500	14%	161500	81%	0	0%	0	0%	200 000	2014-2020
Действие 3.2.11. Провеждане на форуми и конференции за обмяна на опит	9000	0	5%	25650	14%	143350	81%	0	0%	0	0%	180 000	2014-2020
Действие 3.2.12. Подпомагане сформиранието на спортивни клубове и представителства на спортисти федерации като ученичества в общината	4000	0	5%	1400	14%	64600	81%	0	0%	0	100%	80 000	2014-2020
Действие 3.2.13. Изготвяне и финансиране на спортен календар на община Криводол	1500	0	5%	4275	14%	24225	81%	0	0%	0	0%	30 000	2014-2020
Действие 3.2.14. Обновяване на съществуващите и изграддане на нови спортивни обекти	50000	0	5%	142500	14%	807500	81%	0	0%	0	200%	1 000 000	2014-2020
Проект 3.3. Интегриране на група в квалифицирана възпитателна и подобряване качеството на социалните услуги	23000	0	5%	65550	14%	371450	81%	0	0%	0	0%	460 000	
Действие 3.3.1. Създаване на адаптирани работни места за нуждите на хора с увреденост	7000	0	5%	19250	14%	113050	81%	0	0%	0	0%	140 000	2014-2020
Действие 3.3.2. Обучение и превалидификация на групите в неравностойно положение на пазара на труда	10500	0	5%	29925	14%	169575	81%	0	0%	0	0%	210 000	2014-2020
Действие 3.3.3. Раздаване на услуги за превъртане на рисково и зависимо покълдане на населени места, деца и възрастни и реинтеграция на лица със зависимост и проблемно поведение	5500	0	5%	15675	14%	88825	81%	0	0%	0	0%	110 000	2014-2020
Проект 3.4. Развообразяване на културни и квалификации на община Криводол	15400	0	5%	43890	14%	248710	81%	0	0%	0	0%	308 000	
Действие 3.4.1. Изготвяне на културен календар на община Криводол	400	0	5%	11140	14%	6460	81%	0	0%	0	100%	8 000	2014-2015
Действие 3.4.2. Подпомагане разчитането на културните институции в общината	2500	0	5%	7125	14%	40375	81%	0	0%	0	100%	50 000	2014-2020
Действие 3.4.3. Организиране на нови културни събития и фестивали в общината	12500	0	5%	35625	14%	201875	81%	0	0%	0	100%	250 000	2014-2020
Специфична цел 4: Подобряване на административния капацитет и пазарът на терциарното сътрудничество	19000	0	5%	54150	14%	306850	81%	0	0%	0	0%	380 000	
Проект 4.1. Подобряване на административното обслужване и разширение на професионалните умения на администрацията	9250	0	5%	26363	14%	149388	81%	0	0%	0	0%	185 000	
Действие 4.1.1. Организиране на обучения за попълване на капацитета и компетенцията на служители на община Криводол	7000	0	5%	19950	14%	113050	81%	0	0%	0	0%	140 000	2014-2020
Действие 4.1.2. Участие и организиране на семинари и конференции за обикновенни на опит	21500	0	5%	61275	14%	347225	81%	0	0%	0	0%	430 000	2014-2020
Действие 4.1.3. Обновяване на съборуването и подобряване на работата пред на общинска администрация Криводол	6000	0	5%	17100	14%	96900	81%	0	0%	0	0%	120 000	2014-2020

Този документ е създаден в рамките на проект „Оптимизиране на процеса на провеждане и мониторинг на политики от общини Кричево“, в изпълнение на Договор № 13-13-11/08.11.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“.

Действие 4.1.4. Високвалифицирани административни услуги									
Приоритет 4.2. Стимулиране на местните партньорства и международното сътрудничество	9750	0	5%	6413	14%	36338	81%	0	0%
Действие 4.2.1 Стимулиране на партньорски пречки със съседните общини	2250	0	5%	6413	14%	157463	81%	0	0%
Действие 4.2.2 Развитие на международно сътрудничество	7500	0	5%	21375	14%	121125	81%	0	0%
Общо:	2110150	0	5%	6013928	14%	3403921	81%	0	0%